

Jaarverslag 2012

Jaarverslag 2012

ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM

I N H O U D

DEEL I ALGEMEEN JAARVERSLAG

< 1 >	INLEIDING	2
< 2 >	BERICHT VAN DE RAAD VAN TOEZICHT	4
< 3 >	EUR IN HOOFDLIJNEN	9
< 4 >	ONDERWIJS	13
< 5 >	ONDERZOEK	25
< 6 >	INTERNATIONALISERING	29
< 7 >	MEDEWERKERS	35
< 8 >	BEDRIJFSVOERING	44
< 9 >	VOORZIENINGEN VOOR STUDENTEN EN MEDEWERKERS	48
< 10 >	EUR IN HET KORT	52
< 11 >	PRIJZEN EN ONDERSCHIEDINGEN IN 2012	57
	BIJLAGE < • > LIJST VAN AFKORTINGEN	66
	BIJLAGE < • > UITWISSELINGSOVEREENKOMSTEN 2012	69

DEEL II FINANCIËEL JAARVERSLAG

	INHOUD	81
	JAARVERSLAG	83
	JAARREKENING	96
	CONTROLEVERKLARING	138
	BIJLAGE GEGEVENS OVER RECHTSPERSOON	140

Colofon

teksten • Erasmus Universiteit Rotterdam
eindredactie algemeen verslag • stafafdeling Marketing & Communicatie
eindredactie financieel verslag • stafafdeling Corporate Planning & Control
foto omslag • Michelle Muus
oplage • 50 stuks

Erasmus Universiteit Rotterdam
Bezoekadres • Burgemeester Oudlaan 50
Postadres • Postbus 1738, 3000 DR Rotterdam

e-mail info@smc.eur.nl
web www.eur.nl

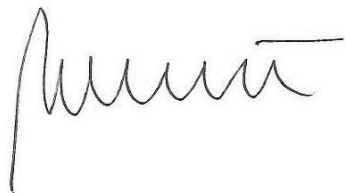
© Erasmus Universiteit Rotterdam 2013

< 1 > INLEIDING

Dit verslag geeft een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen van de Erasmus Universiteit Rotterdam die in 2012 zijn ontplooid. Het eerste deel van het Jaarverslag bevat beschrijvingen en beleidsmatige informatie over de instelling. Het Financieel Jaarverslag met de Jaarrekening – de financiële verantwoording – en de bekostigingsgegevens vormt het tweede deel.

Het Jaarverslag 2012 van de Erasmus Universiteit Rotterdam is vastgesteld op 18 april 2013 door het College van Bestuur en op 21 mei 2013 goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

Het College van Bestuur
Erasmus Universiteit Rotterdam

mr. P.F.M. van der Meer Mohr
voorzitter

De Raad van Toezicht
Erasmus Universiteit Rotterdam

drs. A. van Rossum
voorzitter

< 2 >   **BERICHT van de RAAD VAN TOEZICHT**

De Raad kwam in 2012 zeven keer bijeen, waarvan twee keer in een gezamenlijk overleg met de Raad van Toezicht van het Erasmus MC. Voorts kwam het Audit Committee van de Raad twee keer bijeen, in welk overleg de door de Raad benoemde externe accountant rapporteerde over zijn bevindingen. Verder spraken de voorzitter en een lid van de Raad tweemaal met een uitgebreide delegatie van de Universiteitsraad.

Het College van Bestuur en de Raad van Toezicht troffen elkaar voor een tweedaagse discussie over de voornaamste aspecten van het algemene beleid van de EUR.

In en ook tussentijds buiten de vergaderingen om wordt de Raad, waar nodig, door een of meer leden van het College en door een of meer decanen van de faculteiten geïnformeerd over belangrijke ontwikkelingen binnen en buiten EUR. De jaarlijkse presentaties van faculteiten werden dit jaar verzorgd door professor Henk van der Molen, aan de hand van een toelichting op de uitgangspunten van de pilot Nominaal is Normaal binnen de Faculteit der Sociale Wetenschappen en door professor H.G. Schmidt en professor H.A.P. Pols over het wetenschappelijke integriteitbeleid van de EUR.

Onderwerpen van overleg

In de vergaderingen zijn onder meer de volgende onderwerpen behandeld.

- **Jaarverslag 2011 & Jaarrekening 2011**
Het Audit Committee en de Raad hebben in mei 2012 het jaarverslag, de jaarrekening en het accountantsverslag naar aanleiding van de jaarrekening besproken, waarna de Raad tot goedkeuring van het Jaarverslag 2011 en de Jaarrekening 2011 van EUR is overgegaan.
- **Kadernota 2013 en Begroting 2013**
In het voorjaar besprak de Raad de Kadernota 2013, welke de opmaat vormde voor de in december door het Audit Committee en de Raad behandelde en vervolgens door de Raad goedgekeurde begroting 2013 van EUR.
- **Meerjarige scenario's en financieringsplannen**
De in de Kadernota genoemde scenario's en het meerjarenplan is door het College en de Raad tevens uitgebreid besproken tijdens de tweedaagse discussie over de voornaamste aspecten van het algemeen beleid van de EUR.
- **Samenwerking tussen de Universiteit Leiden, de TU Delft en de EUR (LDE)**
Een belangrijk doorlopend gespreksonderwerp tussen het College en de Raad was ook in 2012 de in 2011 gestarte verkenning van een intensievere samenwerking tussen de drie universiteiten in de provincie Zuid-Holland, in welk

verband in 2012 een structureel afstemmingsoverleg tussen de voorzitters van de raden van toezicht en de colleges van bestuur is ingesteld.

De Raad hecht groot belang aan de uitkomsten van een intensievere samenwerking met de universiteiten van Delft en Leiden, met name op het terrein van de primaire processen van de universiteit: onderwijs en onderzoek. De Raad zal de voorgenomen strategische alliantie jaarlijks evalueren op de kwaliteit van de plannen en de gerealiseerde uitkomsten.

- Tweede fase Masterplan campus Woudestein

De voortgang van de in 2010 gestarte ontwikkel- en renovatieplannen voor de campus Woudestein is in 2012 regelmatig besproken met het College van Bestuur. De renovatie van de C-hal is in 2012 binnen de geplande tijd, kwalitatief hoogwaardig en binnen het vastgestelde budget afgerond.

De Raad van Toezicht heeft, na uitgebreide bespreking van de plannen en nadere detaillering ervan, ingestemd met uitvoering van het vervolg op deze plannen, de tweede fase van Campus in Ontwikkeling.

- Hoofdlijnenakkoord en prestatieafspraken

In het Hoofdlijnenakkoord tussen het Ministerie van OCW en de VSNU is 5% van het macrokaderbudget voor de universiteiten afhankelijk gesteld van de mate waarin de door de universiteiten zelf voorgestelde prestatiecriteria gerealiseerd worden. De Raad is betrokken geweest bij de inhoud van de ingediende voorstellen voor prestatieafspraken van de EUR.

- Wetenschappelijk integriteitbeleid

Professor Henk Schmidt en professor Huib Pols (Erasmus MC) hebben een presentatie voor de Raad gegeven over het wetenschappelijk integriteitbeleid van de EUR. De komende jaren worden aanvullende maatregelen genomen om een cultuurverandering te bewerkstelligen met als doel de implementatie en handhaving van de bestaande regels en richtlijnen binnen de organisatie.

- Overall Marketingplan EUR

Het College heeft een Overall Marketingplan gepresenteerd. De markt wordt in kaart gebracht door middel van structureel marktonderzoek en gedegen analyses, waarbij de effecten van overheidsmaatregelen in de instroom van studenten worden betrokken. Het plan is volgens de Raad een belangrijke eerste stap naar een marketingstrategie voor de EUR als geheel.

- Instellingstoets kwaliteitszorg

In de voorbereiding van het besluit van de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO) op de aanvraag van de EUR hebben de voorzitter en een lid van de Raad de accreditatiecommissie te woord gestaan. Omdat de NVAO nog geen goedkeurend besluit genomen heeft, zal de EUR in het voorjaar van 2013 een aangepast plan indienen.

- **Bedrijfsvoering 2013**
Het in 2011 ingezet verbeter- en verandertraject van de bedrijfsvoering verloopt in belangrijke mate volgens planning. Naar verwachting zijn de kernprocessen eind 2013 goed ingericht.
- **Evaluatie Raad van Toezicht en College van Bestuur**
De Raad heeft de jaarlijkse evaluatiegesprekken met het College gevoerd. De uitkomsten van deze evaluatie werden vervolgens besproken met het College als geheel en elk van de leden afzonderlijk. Ook evalueerde de Raad zijn eigen functioneren.
- **Nominaal = Normaal**
De Raad heeft vastgesteld dat de pilot ter verbetering van de onderwijskwaliteit 'Nominaal is Normaal' binnen de Faculteit der Sociale Wetenschappen een succes lijkt te zijn. Een hoger percentage studenten heeft binnen een jaar zestig studiepunten gehaald dan het percentage dat in het verleden na twee studie jaren zestig studiepunten behaalde.
- **Erasmus University College**
De brede bachelor opleiding Liberal Arts & Sciences van het Erasmus University College start per 1 september 2013. Deze opleiding zal naar verwachting een verrijking bieden van het aanbod aan bachelor onderwijs aan de EUR.
- **Wet Normering Topinkomens**
De Raad heeft zich bij de beloning van het College strikt geconformeerd aan de Wet Normering Topinkomens. Dit geldt overigens ook voor de bezoldiging van de Raad zelf waarvan de beloning de laatste zeven jaar niet is veranderd. Tevens heeft de Raad de regeling declaraties voor het College van Bestuur goedgekeurd.
- **Benoeming Rector Magnificus**
De Raad van Toezicht heeft in december het besluit genomen prof.dr. H.A.P. Pols, decaan van de Faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen /Erasmus MC per 8 november 2013 te benoemen tot rector magnificus, in opvolging van prof.dr. H.G. Schmidt.
Deze benoeming werd voorbereid door een nominatie commissie, bestaande uit de voorzitter en een lid van de Raad en de voorzitter van het College van Bestuur. Conform het bepaalde in het Bestuurs- en Beheersreglement EUR werden over de benoeming de decanen en de overige beheerders, alsmede de vertrouwenscommissie van de Universiteitsraad gehoord.

- **Onafhankelijkheid**

De Raad is van oordeel dat bij het uitoefenen van zijn taak het principe van onafhankelijkheid is geëerbiedigd.

- **Overleg voorzitters Raden van Toezicht van de Nederlandse Universiteiten**

De voorzitter van de Raad werd per 1 januari 2012 benoemd tot voorzitter van het landelijk overleg van voorzitters van de Raden van Toezicht van de Nederlandse Universiteiten.

Conclusie

Het College heeft continuïteit getoond in 2012 teneinde de in eerdere jaren ingezette initiatieven met daadkracht uit te voeren. De realisatie van deze initiatieven zullen de goede positie van de EUR bestendigen voor de komende jaren. De Raad is tevreden over de interactie met het College en de wijze waarop het College de Raad informeert over belangrijke ontwikkelingen. Hierdoor kon de Raad zijn toezichthoudende taak naar behoren uitoefenen en het College adviseren over belangrijke beslissingen.

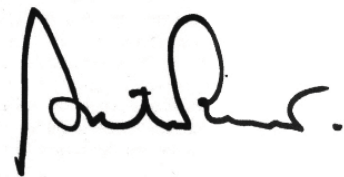
De Raad heeft kunnen vaststellen dat de samenwerking met het College door de decanen als zeer positief gewaardeerd wordt, waarbij ook moeilijke onderwerpen goed te bespreken zijn. Er bestaat een sterke betrokkenheid bij en aanzienlijke inbreng in de discussies over het algemene beleid van de universiteit door de decanen van de verschillende faculteiten binnen de EUR.

Samenstelling Raad van Toezicht

Gedurende 2012 werd de Raad van Toezicht van EUR gevormd door:

drs. Anton van Rossum	voorzitter RvT
prof.dr. Jozien Bensing (tot 1.6.2012)	vicevoorzitter RvT
prof.mr. Corien Prins (vanaf 1.6.2012)	lid RvT
dr. Véronique Timmerhuis	lid RvT
mr. Erik van den Emster	lid RvT, tevens lid Audit Committee en lid RvT Erasmus MC
ir.drs. Hans Smits	lid RvT, tevens voorzitter Audit Committee en lid RvT Erasmus MC

De Raad van Toezicht van Erasmus Universiteit Rotterdam

drs. Anton van Rossum
voorzitter

Missie
Erasmus Universiteit Rotterdam,
een universiteit voor denkers en doeners

*Voor mens, bedrijf en samenleving, internationaal en regionaal
kweken we talent en produceren we kennis op academisch niveau*

De Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) telt zeven faculteiten en twee instituten

In 2012 worden de volgende namen en afkortingen gehanteerd:

ESE	<i>Erasmus School of Economics</i>
ESHCC	<i>Erasmus School of History, Culture and Communication</i>
ESL	<i>Erasmus School of Law</i>
FGG/Erasmus MC	<i>Faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen, inclusief instituut Beleid en Management Gezondheidszorg/Erasmus Medisch Centrum</i>
FSW	<i>Faculteit der Sociale Wetenschappen</i>
FW	<i>Faculteit der Wijsbegeerte</i>
RSM	<i>Rotterdam School of Management, Erasmus University</i>
iBMG	<i>instituut Beleid en Management Gezondheidszorg</i>
ISS	<i>international Institute of Social Studies</i>

< 3 > EUR IN HOOFDLIJNEN

Visie en missie

De Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) is een relatief gespecialiseerde researchuniversiteit met een uitgesproken maatschappelijke oriëntatie in haar onderwijs en onderzoek. Al vanaf haar ontstaan als Nederlandsche Handels-Hoogeschool in 1913 is deze maatschappelijke oriëntatie een wezenlijk kenmerk van de EUR. Wetenschappers en studenten aan onze instelling werken aan mondiale maatschappelijke uitdagingen op het gebied van welvaart, gezondheid, bestuur en cultuur. Ambitie, no-nonsense en ondernemerschap zijn hierbij kernwaarden van de EUR. Haar missie is het voor mens, bedrijf en samenleving, internationaal, nationaal en regionaal talent te kweken en kennis op academisch niveau te produceren.

Als universiteit van ambitieuze denkers en doeners heeft de EUR een uitzonderlijk profiel door de focus op een select aantal disciplines te verbinden aan een smeltkroes voor talent van alle leeftijden en vele culturele achtergronden. De studentenpopulatie wordt gekenmerkt door een hoge mate van diversiteit en de opleidingen kennen een grote internationale instroom. Een sterke, wereldwijde reputatie op de gebieden economie, management en gezondheid wordt gecompliceerd door excellente prestaties op de terreinen rechtsgelerendheid, sociale wetenschappen, historische, kunst- en communicatiewetenschappen en wijsbegeerte.

Terugblik op 2012

Het verslagjaar 2012 markeert het laatste jaar van de in 2008 vastgestelde universiteitsstrategie 'Thuis in de wereld', waarin de EUR zich heeft gepresenteerd als een ferm in de regio gewortelde universiteit, die zich kan meten met de internationale (sub)top. Een aantal van de toen gestelde doelen is bereikt, aan andere wordt nog hard gewerkt. Zo heeft de EUR haar bachelorrendementen dankzij een continue onderwijsverbetering in de laatste jaren fors weten te verhogen en figureert in de top van Nederlandse universiteiten. In collegejaar 2011-2012 is het vernieuwende onderwijsconcept 'Nominaal = Normaal' ingevoerd, dat studenten ertoe aanzet het volledige bachelor-1 daadwerkelijk in een jaar af te ronden en waarvan de eerste resultaten zeer bemoedigend zijn. De bij de Faculteit der Sociale Wetenschappen ingezette proef is in 2012 EUR-breed uitgerold, met uitzondering van de faculteiten van Wijsbegeerte en Geneeskunde.

Ook is het internationale karakter van de EUR versterkt en vond in 2012 ruim 20% van alle bachelorstudenten zijn weg naar een internationale opleiding. De (internationale) reputatie van de EUR is navenant gestegen: onze universiteit was in 2012 een vaste bewoner in de top 100 van de belangrijkste internationale university rankings.

Een ander uitvloeisel van het Strategisch Plan, waar zowel studenten als medewerkers in 2012 dagelijks mee zijn geconfronteerd, betrof de renovatie van de beide campussen – Woudestein en Hoboken – en de herinrichting van de

bedrijfsvoering (BV2013). Beide megaprojecten hebben tot doel de faciliteiten van de Erasmus Universiteit aan de vereisten van de moderne tijd te laten voldoen en onderwijs en onderzoek de hoogwaardige ondersteuning te geven die het verdient. In 2012 zijn de eerste producten van deze projecten opgeleverd.

Een belangrijke gebeurtenis in 2012 was het opstellen van het Profileringsdocument *Thuis in de Wereld* en het sluiten van prestatieafspraken met de minister van OCW in het verlengde daarvan. (zie daarvoor hoofdstuk 4) De Erasmus Universiteit heeft hierin duidelijk voor een onderwijsprofiel gekozen met de revolutionaire onderwijsformule 'Nominaal = Normaal' als vlaggenschip.

Naast intensivering van de maatregelen rond studiesucces kende 2012 een aantal andere mijlpalen. In de zomer vond de instellingstoets kwaliteitszorg door de NVAO plaats, die de EUR onder voorwaarden heeft gehaald. In 2013 zal het definitieve oordeel worden geveld. Bij passeren van de toets vallen de individuele opleidingen voortaan onder een lichter accreditatieregime.

Verder is het onderwijsaanbod uitgebreid met het bachelorprogramma Nanobiologie, in samenwerking met de TU Delft. Ook is in september 2012 de International Bachelor Econometrics and Operations Research van start gegaan. Een hoogtepunt in 2012 was het behalen van de accreditatie voor het Erasmus University College. Hiermee is de weg vrij gemaakt voor de officiële start van deze nieuwe opleiding in Liberal Arts and Sciences in september 2013. Door de huisvesting van het Erasmus University College in het voormalige onderwijsmuseum in Rotterdam-centrum en het huisvesten van de aankomende studenten in het Student Hotel in de wijk Kralingen haalt de universiteit de banden met de stad nog eens extra aan. Dit laatste is in 2012 tevens gebeurd door het gezamenlijk optrekken in Kenniswerkplaatsen en het voeren van studiekeuzegesprekken op scholen in de regio.

Op onderzoeksgebied is in 2012 een begin gemaakt met het Research Excellence Initiative, waarin de universiteit pioniert met het selectief versterken van onderzoeksgroepen. Vijf veelbelovende initiatieven hebben van het College van Bestuur een subsidie ontvangen om hun onderzoek verder te ontwikkelen. In september 2012 zijn twee nieuwe Graduate Schools van start gegaan: de Erasmus Graduate School of Law (EGSL) en de Erasmus Graduate School of Social Sciences and Humanities (EGS3H). Daarmee heeft de EUR nu op al haar domeinen een Graduate School om wetenschappelijk talent te werven, op te leiden en te behouden. Voorts zijn in 2012 de contouren voor beleid op het terrein van kennisvalorisatie uitgewerkt.

In deze introductie mag de alliantie met de universiteiten van Delft en Leiden niet ontbreken. Gedurende 2012 zijn op acht verschillende wetenschappelijke en maatschappelijke domeinen samenwerkingsverbanden opgericht – georganiseerd in centres of excellence en thema's – die tot intensieve samenwerking tussen de

instellingen moeten leiden op zowel onderwijs- als onderzoeksgebied en die de instellingen wederzijds versterken.

BV2013

Het programma Bedrijfsvoering 2013 – kortweg BV2013 – is in 2011 geïnitieerd om 'topondersteuning voor de topuniversiteit' te realiseren. Meer dan veertig projecten zijn sindsdien gestart, met als doel de basis van de bedrijfsvoering op orde te brengen, grotere efficiency in de bedrijfsvoering te realiseren en de bedrijfsvoering te innoveren.

In 2012 zijn acht projecten succesvol afgerond. Studenten zijn voorzien van een moderne oplossing voor e-mail en opslag en het delen van documenten, Medewerkers beschikken sinds de zomer van 2012 over een uniforme agenda- en mailfunctie die deze informatie probleemloos uitwisselt tussen pc, mobile telefoon en tablet, zowel op het werk als thuis. Het architectuurmodel voor ICT is vastgesteld en vormt nu de basis voor de verdere IT ontwikkelingen binnen de universiteit. Belangrijke stappen zijn verder gezet in de integratie van de ICT-functie, het samenvoegen van vijf datacenters tot twee moderne en energiezuinige datacenters, en de realisatie van een nieuw studenteninformatiesysteem. Er is een doordachte visie ontwikkeld over onderzoekondersteuning en voor alle faculteiten is 'Ask Erasmus' geïmplementeerd, voor de verbetering van de informatiedienstverlening aan studenten. De wensen van de faculteiten op gebied van collegezalen, studieplekken, veiligheid en voorzieningen zijn geïnventariseerd en vertaald naar plannen voor verbouw en nieuwbouw.

Draagvlak

Om te zorgen voor voldoende draagvlak voor de ontwikkelde vernieuwingen en verbeteringen is veel energie gestoken in het betrekken van de lijnorganisatie bij het verbeterprogramma BV2013 als geheel en onderdelen daarvan. Via projectgroepen, werkgroepen, expertsessies en klankbordgroepen e.d. hebben honderden medewerkers meegedacht, feedback gegeven en meebeslist. Ook is het verandermanagement in 2012 ingericht. In bijeenkomsten met de directies van faculteiten, shared service centers (SSC's), de UB en stafafdelingen zijn de rollen en verantwoordelijkheden verdeeld en er zijn er verschillende veranderteams samengesteld. In juni is een informatiemarkt georganiseerd waarvoor alle ondersteunende medewerkers en vertegenwoordigers van medezeggenschapsorganen waren uitgenodigd. Eind 2012 is een 'opleverkalender' opgesteld om belanghebbenden en belangstellenden te informeren over de BV2013-producten die in het oogstjaar 2013 zullen worden opgeleverd.

Duurzaamheid en milieu

In de afgelopen jaren zijn stappen gezet om te komen tot een meer duurzame campus. Bij alle bouw – en verbouwactiviteiten is daarmee op verschillende manieren rekening mee gehouden. Zo is het uit 1968 daterende Collegezalen-gebouw (C-gebouw) in 2012 grondig gerestaureerd. Het gebouw heeft

energiezuinige (led)verlichting, CO₂ gestuurde ventilatievoorzieningen en een warmteterugwinningssysteem. Ook zijn er voorbereidingen getroffen voor aansluiting op een Warmte Koude Opslag (WKO)-installatie. Bovenop het C-gebouw is een groot sedumdak aangelegd en is 290m² aan zonnepanelen geplaatst.

De eerste bron op de campus voor de WKO-installatie is geboord. Deze zal vanaf medio 2013 zorgen voor koeling en verwarming van het nieuwe Erasmuspaviljoen. Voor het datacentrum op de twintigste verdieping van het T-gebouw wordt energiezuinige koeling met buitenlucht voorbereid. Een grote efficiencyslag is al gemaakt door diverse datacentra hier te concentreren. In 2012 is een begin gemaakt met de plaatsing van multifunctionele print- en kopieerapparatuur bij alle onderdelen van de EUR. Deze apparatuur is standaard ingesteld op dubbelzijdig, zwart-wit printen en heeft een scan-functie.

Het duurzame mobiliteitsbeleid is verder vormgegeven en ingevoerd. In het verslagjaar is de aanzet gegeven voor het invoeren van een reiskostenregeling openbaar vervoer. Bij de bouw van de nieuwe parkeergarage is verder rekening gehouden met oplaadpunten voor elektrische auto's. In het verslagjaar zijn voorbereidingen getroffen voor de invoering in 2013 van betaald parkeren, ter ontmoediging van het autoverkeer.

Het eerder afgesloten energieprestatiecontract voor energiebesparende maatregelen werpt zijn vruchten af. Ook op het gebied van 'food' zijn afspraken gemaakt.

Aanvullend zal de EUR de komende jaren haar afvalbeleid vernieuwen, om ook op dit vlak duurzaam beleid te voeren. In het kader van de meerjarenafpraak is er een nieuw energie-efficiencyplan opgesteld voor de jaren 2013-2016. De maatregelen die hierin zijn opgenomen betekenen een 10% energie-efficiencyverbetering en daarmee voldoet de EUR aan de doelstelling van 8% voor deze jaren conform de meerjarenafpraak MJA-3.

Ook in 2012 hebben medewerkers van de EUR zich onder meer via de stichting Workmate weer ingezet om iets te doen voor de Rotterdamse samenleving.

Studenten zetten zich eveneens in voor community services. Om hen te stimuleren vrijwilligerswerk te doen, is een erkenningscertificaat geïntroduceerd.

< 4 > ONDERWIJS

Kwaliteit en studiesucces

Het EUR-onderwijsbeleid staat in het teken van het continue verbeteren van onderwijskwaliteit en studiesucces, om zo bij te dragen aan het EUR-profiel als internationaal excellerende researchuniversiteit.

De EUR heeft een zeer diverse studentenpopulatie met hoge percentages hbo-instromers, niet-westers allochtone studenten en internationale studenten (12-13% in 2012). Daarbij heeft de EUR een gespecialiseerd onderwijsaanbod waarvan een aantal opleidingen behoort tot de grootste van Nederland. Deze combinatie van grootschaligheid en diversiteit stelt hoge eisen aan de onderwijskwaliteit en aanpak. Door de jaren heen heeft de EUR steeds nieuwe inzichten ontwikkeld om prestatieverschillen tussen de verschillende studentgroepen aan te pakken en het algehele studierendement te verhogen.

Nominaal = Normaal

De combinatie van ontwikkelde expertise en ervaringen hebben geleid tot een vernieuwd onderwijs concept, specifiek gericht op de EUR-studentenpopulatie. Onder andere een meer actieve betrokkenheid bij de opleiding en jaargroep, in combinatie met prikkels om voortdurend prestaties te leveren moet leiden tot een flink hogere doorstroom, een verminderde uitval en dus tot een groter en sneller studiesucces.

Dit concept is onder de noemer 'Nominaal = Normaal' in het collegejaar 2011-2012 als een succesvol pilotproject uitgevoerd bij de vier bachelorprogramma's van de Faculteit der Sociale Wetenschappen. In september 2012 zijn ook vijf andere faculteiten¹ met N=N begonnen.

Het Nominaal=Normaal-project bevat een aantal aanpassingen in het bachelor-onderwijs dat bachelorstudenten motiveert succesvoller en sneller af te studeren, zoals:

- Intensief, activerend onderwijs met veel tussentijdse toetsen en opdrachten in plaats van enkele tentamens;
- Seriële programmering zodat het onderwijs in opeenvolgende blokken wordt aangeboden;
- Minder herkansingen in combinatie met compensatoir toetsen;
- Een bindend studieadvies (BSA) van 60 studiepunten in het eerste jaar.

EUR beschouwt N=N als succesvol als het percentage positieve BSA's na één jaar even groot is als normaliter na twee jaar. Daarbij is het nadrukkelijk niet de bedoeling dat de uitval groter wordt of dat toekomstige studenten worden afgeschrikt door het N=N-concept.

---

¹ Faculteit der Sociale Wetenschappen, Erasmus School of Economics (ESE), Erasmus School of History, Culture and Communication (ESHCC), Erasmus School of Law (ESL), Rotterdam School of Management, Erasmus University(RSM) en Instituut Beleid & Management Gezondheidszorg (iBMG)

In 2012 werd de N=N-pilot bij de Faculteit der Sociale Wetenschappen succesvol afgerond. De behaalde winst bij de doorstroming overtrof de verwachtingen. Uit onderstaand overzicht blijkt dat bij drie van de vier opleidingen het aantal positieve BSA's na één jaar N=N hoger was dan normaliter na twee jaar. Daarbij was ook de uitval afgenomen, ondanks de hogere norm.

	N=N 2011 – 2012 60 studiepunten na 1 jaar	2008 – 2010 60 studiepunten na 1 jaar	2008 – 2010 60 studiepunten na 2 jaar
Bestuurskunde	62%	30%	55%
Sociologie	55%	18%	52%
Psychologie	75%	52%	68%
Pedagogische wetenschappen ²	65%	nvt	nvt

De instroom van nieuwe studenten bij de vier opleidingen was weliswaar lager dan normaal, maar vertoonde ook flinke schommelingen. Verder onderzoek bij studenten en studiekeuzers leidde niet tot een directe relatie met N=N. De vier EUR opleidingen als geheel hadden wel een licht hoger marktaandeel in Nederland.

Op basis van de positieve tussenresultaten besloten ook de andere EUR faculteiten om per september 2012 met een N=N-pilot te starten, met uitzondering van de faculteiten Wijsbegeerte en Geneeskunde.

Een analyse van de inschrijvingen bij de zeventien bacheloropleidingen die N=N hanteren, laat zien dat ook in 2012 het totale EUR-marktaandeel van deze opleidingen ten opzichte van vergelijkbare landelijke opleidingen licht is gestegen. Ook hier zijn echter weer grote verschillen te zien in de instroom, variërend van + 43% (instroom bachelor Economics and Business Economics) tot -18 % (instroom Sociologie). Verder onderzoek moet uitwijzen in hoeverre aankomende studenten zich bij de inschrijving hebben laten beïnvloeden door N=N of dat ook conjuncturele factoren een rol spelen.

Excellentieonderwijs

De EUR is in 2012 begonnen met de integrale versterking van haar excellentiebeleid om ook de meest getalenteerde studenten extra te kunnen stimuleren en faciliteren. Conform de prestatieafspraken is het de ambitie van de EUR dat in 2015 minimaal 8% van de bachelorstudenten in een excellentietraject participeert. In 2012 kende de universiteit 140 plekken voor talentvolle bachelorstudenten, verdeeld over de honoursprogramma's van ESHCC, ESE, FSW, FGG/Erasmus MC en de Nederlands- en Engelstalige EUR-brede honours classes. Naast vergroting van het aanbod is de EUR gestart met het opzetten van een Erasmus Honours Academy, waarin vanaf 2013 alle excellentie-initiatieven worden gecoördineerd en beleid zal worden ontwikkeld. Andere initiatieven waarmee de EUR in 2012 haar talentvolle, bovengemiddeld gemotiveerde studenten heeft bediend, waren de excellence

² Gestart in 2011/12

scholarships voor het volgen van een tweede studie, ondersteuning van de Netherlands Asia Honours SummerSchool, de Battle for Excellence, en het profileringfonds voor studenten met bestuursfuncties.

Onderwijsrankings

Rankings zijn een middel voor de universiteit om haar positie te bepalen ten opzichte van haar zusterinstellingen. De belangrijkste Nederlandse onderwijsrankings voor de EUR zijn die van Elsevier en de Keuzegids.

Elsevier

In 2012 zijn vier opleidingen van de EUR door studenten als beste studie beoordeeld, te weten Bedrijfskunde, Fiscale economie, Psychologie en Pedagogiek. Op basis van docentenoordelen presteert de EUR in 2012 minder goed dan in 2011. Volgens hoogleraren verdienen alleen de opleidingen Bedrijfskunde en International Business Administration de eerste plaats. In de docentenoordelen zijn er geen heel grote verschuivingen waar te nemen, in het studentenoordeel echter daalt Geneeskunde van de tweede naar de achtste plaats en Geschiedenis van de eerste naar de zevende. Er is in 2012 een aanzienlijk verschil tussen het oordeel van docenten en studenten bij de opleidingen Economie, Psychologie en Geneeskunde.

Bachelor	Docentenoordeel		Studentenoordeel	
	2012	2011	2012	2011
Economie	2 / 10	2 / 9	7 / 10	5 / 9
Econometrie	3 / 6	1 / 6	3 / 6	1 / 6
Fiscale Economie	-	-	1 / 4	1 / 5
Bedrijfskunde	1 / 9	1 / 9	1 / 6	1 / 5
IBA	1 / 5	-	2 / 4	2 / 4
Fiscaal Recht	-	3 / 7	3 / 6	5 / 6
Rechtsgeleerheid	8 / 9	7 / 9	6 / 9	6 / 9
Bestuurskunde	2 / 8	2 / 8	4 / 8	2 / 8
Criminologie	-	-	2 / 3	2 / 3
Pedagogiek	-	-	1 / 7	-
Sociologie	7 / 7	-	5 / 7	6 / 7
Psychologie	8 / 10	7 / 10	1 / 10	1 / 10
Geschiedenis	7 / 7	5 / 7	7 / 7	1 / 7
Cultuurwetenschap	-	-	2 / 6	6 / 6
IBCom	-	-	-	4 / 6
Wijsbegeerte	5 / 8	6 / 8	5 / 8	3 / 8
Geneeskunde	2 / 8	1 / 8	8 / 8	2 / 8
BMG	2 / 6	2 / 5	2 / 6	2 / 5

Keuzegids

De EUR staat in de Keuzegids 2013 (die is gebaseerd op onderzoek in 2012) op plaats vier (categorie overige universiteiten). In die van 2012 stond de EUR eveneens op plaats vier en in de Keuzegids 2011 op plaats vijf. De positie van de universiteit vertoont al enkele jaren duidelijk een stijgende lijn. Ten opzichte van 2011

scoort de EUR in 2012 gemiddeld genomen iets beter. Vier opleidingen staan op de eerste plaats in hun vakgebied: Econometrie, Bedrijfskunde, Psychologie en Geneeskunde. Economie laat een opvallende daling zien, met drie plaatsen.

Keuzegids Hoger Onderwijs	EUR 2012	EUR 2011
Economie	7 / 11	4 / 11
Econometrie	1 / 6	2 / 6
Fiscale Economie	2 / 4	1 / 4
Bedrijfskunde	1 / 6 (met OU)	3 / 6
International Business Administration	2 / 4	2 / 4
Fiscaal Recht	4 / 6	5 / 6
Nederlands Recht	5 / 10 (met UvT, RUG)	6 / 10
Bestuurskunde	3 / 5 (met UT)	2 / 9
Criminologie	3 / 3	3 / 3
Sociologie	4 / 7	5 / 7
Psychologie	1 / 11	1 / 10
Geschiedenis	5 / 7	3 / 7
Algemene Cultuurwetenschappen	4 / 7	5 / 6
International Bachelor Media & Communication	4 / 6 (met UvA)	6 / 6
Wijsbegeerte	4 / 8 (met VU, RUL)	4 / 8
Geneeskunde	1 / 8 (met RU)	1 / 8
Gezondheidswetenschappen	2 / 6	2 / 6

Onderwijsaanbod

Het EUR-opleidingsaanbod is specialistisch en gericht op de domeinen Economie, Gezondheid, Cultuur en Bestuur.

Nieuw van start in september 2012 de bachelor Nanobiologie (joint degree Erasmus MC en de faculteit der Technische Natuurwetenschappen van de Technische Universiteit Delft) en de niet-initiële masteropleiding Advanced Epidemiology in Clinical and Genetic Research, in 2011 reeds geaccrediteerd als een joint degree.

De bacheloropleiding Liberal Arts and Sciences van het Erasmus University College heeft met succes de toetsen doelmatigheid en nieuwe opleiding doorlopen, met inbegrip van de toekenning van het bijzonder kenmerk kleinschalig en intensief onderwijs. Deze opleiding start per 1 september 2013 en mag wegens het bijzonder kenmerk zelf studenten selecteren en een hoger collegegeld vragen dan het geldende tarief van het wettelijk collegegeld.

De masteropleiding International Management van RSM heeft het bijzonder kenmerk kleinschalig en intensief onderwijs toegekend gekregen. Deze opleiding was al een selectieve masteropleiding, maar de universiteit kan dankzij dit kenmerk studenten een hoger collegegeld in rekening brengen.

De deeltijdvarianten van de bachelor Fiscaal Recht, de bachelor en master Criminologie laten sinds 1 september 2012 geen nieuwe studenten meer toe. Deze

varianten worden geleidelijk aan beëindigd. In 2012 heeft het College van Bestuur besloten de onderzoekmaster Justice and Safety & Security van ESL niet opnieuw te laten accrediteren, waardoor de opleiding bij afloop van de accreditatietermijn op 8 januari 2013 formeel is geschrapt.

De ontwikkeling van met name internationale opleidingen in 2012 is illustratief voor de accentverschuiving ten aanzien van nieuwe onderwijsprogramma's. De EUR kiest steeds meer voor differentiatie binnen de opleidingen om zo meer – internationaal – talent te kunnen aantrekken en behouden.

Dit laatste geldt bijvoorbeeld zeker voor de internationale researchmasters waarin onderwijs aan onderzoek wordt verbonden. Zij zijn vooral aantrekkelijk voor jonge, veelbelovende onderzoekers die een wetenschappelijke loopbaan ambiëren.

Kwaliteitszorg onderwijs

NVAO Instellingstoets

In 2012 vond de NVAO-instellingstoets kwaliteitszorg onderwijs plaats. Het eindoordeel van de NVAO was 'positief onder voorwaarden' en had onder andere betrekking op de specifieke EUR-organisatievorm en de wijze waarop de EUR kwaliteitscultuur zich verhoudt tot het decentrale karakter van de universiteit.

Voor augustus 2013 zal het College van Bestuur van de EUR daarom

- de EUR-visie op kwaliteit van onderwijs herformuleren in het licht van het decentrale karakter van de universiteit;
- inzichtelijk maken dat de verbetering van de kwaliteit van onderwijs is terug te voeren op systematisch beleid. Dit geldt in het bijzonder voor verankering van onderzoek in onderwijs, internationalisering en diversiteit.
- inzichtelijk maken hoe bereikte resultaten instellingsbreed effectief worden gemonitord.

In de loop van 2013 zal het definitieve oordeel bekend worden gemaakt.

Externe beoordelingen

In 2012 zijn de volgende opleidingen extern beoordeeld:

faculteit	CROHO code	Opleiding	beoordelende organisatie
RSM	50645	B Bedrijfskunde	AACSB
RSM	50952	B International Business Administration	AACSB
RSM	60063	M Marketing Management	AACSB
RSM	60066	M Strategic Management	AACSB
RSM	60093	M Supply Chain Management	AACSB
RSM	60256	M International Management	AACSB
RSM	60409	M Finance & Investments	AACSB
RSM	60453	M Business Information Management	AACSB

faculteit	CROHO code	Opleiding	beoordelende organisatie
RSM	60454	M Chinese Economy & Business	AACSB
RSM	60455	M Entrepreneurship & New Business Venturing	AACSB
RSM	60456	M Global Business & Stakeholder Management	AACSB
RSM	60457	M Organisational Change & Consulting	AACSB
RSM	60458	M Management of Innovation	AACSB
RSM	60644	M Business Administration	AACSB
RSM	60645	M Human Resource Management	AACSB
RSM	75045	M Executive MBA	AACSB
RSM	75046	M Global Executive One MBA	AACSB
RSM	75047	M International MBA	AACSB
RSM	75048	M Financial Management	AACSB
RSM	75049	M Corporate Communication	AACSB
RSM	75050	M Hospitality Management	AACSB
RSM	75051	M Management Consultancy	AACSB
ESE/RSM	75043	M Maritime Economics and Logistics	AACSB
FGG/Erasmus MC	56551	B Geneeskunde	QANU
FGG/Erasmus MC	66551	M Geneeskunde	QANU
ESHCC	56034	B Geschiedenis	QANU
ESHCC	66034	M Geschiedenis	QANU
ESL	56469	B Criminologie	QANU
ESL	66469	M Criminologie	QANU
ESL	75031	M LL.M. Business, Corporate and Maritime Law	QANU
FSW	56601	B Sociologie	QANU
FSW	56604	B Psychologie	QANU
FSW	66601	M Sociologie	QANU
FSW	66604	M Psychology	QANU

De beoordeling van de opleidingen van RSM door de AACSB, Association to Advance Collegiate Schools of Business, wordt in 2013 afgerond met een aanvullende beoordeling van de eindwerken en van de bijzondere kenmerken internationalisering van de bachelor International Business Administration en kleinschalig en intensief onderwijs van de master International Management. Van de niet-initiële master Business, Corporate and Maritime Law is standaard 3 onvoldoende beoordeeld. De universiteit heeft aan de NVAO gevraagd hiervoor een herstelperiode toe te kennen. Het besluit hierover valt in de loop van 2013.

Accreditatie Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO)

In 2012 zijn door de NVAO opnieuw geaccrediteerd:

faculteit	CROHO code	Opleiding
ESE	75019	M Executive Master of Finance and Control
FGG/Erasmus MC	56551	B Geneeskunde
FGG/Erasmus MC	66551	M Geneeskunde
iBMG	60081	M Zorgmanagement
ESL	50700	B Rechtsgeleerdheid
ESL	56827	B Fiscaal Recht
ESL	60085	M Bedrijfsrecht
ESL	60086	M Financieel Recht
ESL	60222	M Arbeidsrecht
ESL	60449	M Aansprakelijkheid en verzekering
ESL	60450	M Togamaster
ESL	60451	M Recht van de Gezondheidszorg
ESL	60452	M Commercial Law
ESL	66827	M Fiscaal Recht
ESL	60084	M Rechtsgeleerdheid
FSW/ESE	75011	M Urban Management and Development
ISS	75012	M Development Studies

Bij de accreditatie van de master Zorgmanagement is een bestuurlijke afspraak gemaakt: in oktober 2014 worden de scripties extern beoordeeld en de volgende externe beoordeling van deze opleiding wordt in tijd naar voren gehaald, zodat deze opleiding samen met de bachelor Gezondheidswetenschappen en de master Health Economics, Policy and Law in een cluster wordt ondergebracht (2015-2016). Bij de accreditatie van de master Urban Management and Development is de bestuurlijke afspraak gemaakt dat de scripties van de twee laatste cohorten in het najaar van 2015 extern worden beoordeeld.

Waar sprake is geweest van een beperkte opleidingsbeoordeling onder het overgangsregime van het nieuwe accreditatiestelsel is de accreditatietermijn vooralsnog op drie jaar bepaald. Op voorwaarde dat de aanvullende beoordeling van de instellingstoets in 2013 met succes wordt afgerond, wordt voor die opleidingen de termijn verlengd van zes naar drie jaar. Dit geldt voor de volgende opleidingen:

- B Geneeskunde
- M Geneeskunde
- M Urban Management and Development
- M Development Studies.

Het International Institute for Social Studies (ISS) heeft in 2006 een consortium gevormd met het Department of Public Policy van de Central European University te Boedapest (Hongarije), het Instituto Barcelona de Estudios Internacionales te Barcelona (Spanje) en de University of York (Verenigd Koninkrijk) met het doel samen een tweejarige Master Course in Public Policy (Mundus MAPP) aan te

bieden. Binnen de toen geldende wetgeving was dit voor het ISS alleen mogelijk in de vorm van een double degree van de niet-initiële masteropleiding Development Studies. Dit programma is als Erasmus Mundus Programme van de Europese Commissie erkend en in 2007 van start gegaan.

Dankzij de wijziging van de WHW per 1 september 2010 werd het mogelijk Mundus MAPP om te zetten in een joint degree opleiding. In 2012 heeft de NVAO de twee tracks waaraan het ISS deelneemt, geaccrediteerd als joint degree:

- de track Governance and Development (ISS-York)
- de track Political Economy and Development (ISS-Barcelona).

Prestatieafspraken

	nulmeting % 2010-2011	ambitie % 2015
excellentieonderwijs	1,0	8,0
studiesucces: uitval	20,0	19,0
studiesucces: switch	10,0	9,0
studiesucces: bachelorrendement	69,0	75,0
docentkwaliteit (BKO)	15,0	70,0
onderwijsintensiteit (<12 contacturen)	50,0	0
indirecte kosten	21,4	19,9

De vier eerstgenoemde afspraken kunnen direct gerelateerd worden aan visie van de Erasmus Universiteit op onderwijs in het algemeen en aan het N=N-programma in het bijzonder.

Ten aanzien van de ambitie over excellentieonderwijs is in 2012 het scala aan beschikbare EUR-excellentietrajecten opnieuw gewogen en gestroomlijnd, beter zichtbaar en aantrekkelijker gemaakt voor de meest excellent presterende studenten. Daarnaast is een begin gemaakt met de oprichting van de Erasmus Honours Academy die moet leiden tot een integrale aanpak van het excellentie onderwijs. Meerwaarde hiervan is dat de honoursprogramma's door bundeling prominenter aanwezig zullen zijn binnen de universiteit, kennisdeling op dit terrein beter kan plaatsvinden en dat studenten er nadrukkelijk op attent worden gemaakt. Op termijn zal dit leiden tot een toenemend aandeel EUR-studenten dat deelneemt aan een excellentietraject.

Ten aanzien van het aandeel EUR-docenten met Basiskwalificatie Onderwijs (BKO) is de ambitie geformuleerd dat in 2015 70% van de EUR-docenten over deze didactiek-aantekening dient te beschikken.

In 2012 was dit aandeel nog maar 15%, en bleek het BKO-traject vooral te worden gevolgd door recent aangestelde docenten zonder onderwijservaring. Voor de resterende groep van docenten is een aantal didactische trajecten beschikbaar gesteld waarmee ze alsnog de BKO-kwalificatie kunnen verwerven. Aan een selecte groep van zittende docenten kan een vrijstelling worden verleend wanneer zij kunnen aantonen bij tenminste vijf cursussen een minimale score van 3,5 (op een 5

puntsschaal) bij de onderwijsbeoordelingen te hebben behaald. Het proces om deze afspraak te realiseren wordt gemonitord door SSC HR&F in samenspraak met de faculteiten.

Studeren met een functiebeperking

De NVAO-accreditatiecommissie heeft bij het instellingsbezoek ook gekeken naar de mogelijkheden op de Erasmus Universiteit voor studenten met een functiebeperking. De kritiek over het ontbreken van een student bij de projectgroep is ter harte genomen.

Aan het begin van het collegejaar 2012-2013 is er vanuit de sectie Studentbegeleiding van de afdeling Studentenvoorzieningen een AD(H)D studievaardigheidstraining geweest. Het betreft een praktische training die zich vooral richt op het aanleren van vaardigheden waar veel studenten met AD(H)D moeite mee hebben.

Vanaf september 2012 zijn twee zalen in gebruik genomen waar voor studenten met een functiebeperking betere faciliteiten zijn voor het afleggen van tentamens op een computer.

In 2012 hebben 351 nieuwe studenten zich laten registreren als functiebeperkt. In aanvulling daarop hebben 103 studenten een aanvraag ingediend om gebruik te kunnen maken van de toetsvoorzieningen (extra tijd, tentamen in de twee speciale examenzalen, tentamen op A3-formaat, enz.).

Studenten in cijfers

Op 1 oktober 2012 studeren 21.454 personen³ (11.173 mannen en 10.281 vrouwen) aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Dat is 2,5 procent meer dan op dezelfde datum in 2011 (20.941 personen).

De aantallen in de onderstaande tabellen kunnen afwijken. Omdat er studenten zijn die zich aanmelden voor meer dan een opleiding ligt het aantal inschrijvingen voor de bachelor- en masteropleidingen hoger. Studenten, ingeschreven bij FGG/Erasmus MC, vallen voor een groot deel niet onder de categorie 'bama', maar onder de categorie 'doctoraal oude stijl'.

inschrijvingen per fase, verdeling naar geslacht

2012	vrouw	man	totaal
bachelor	6469	7502	13971
master	4105	4401	8506
totaal	10.574	11.903	22.477

inschrijvingen per fase, laatste vijf collegejaren

	2012	2011	2010	2009	2008
bachelor	13971	14015	14914	14487	13539

³ Cijfers gebaseerd op tellingen uit het inschrijfsysteem van de EUR per 1 oktober 2012 en niet gecorrigeerd voor bekostigingsfactoren; na-inschrijvingen van het vorig jaar zijn niet in de telling meegenomen.

master	8506	8117	8168	7497	7189
totaal	22.477	22.132	23.082	21.984	20.727

inschrijvingen per faculteit	2012	2011	2010
Erasmus School of Economics (ESE)	5252	5065	5253
Rotterdam School of Management, Erasmus University (RSM)	6052	5953	6550
Erasmus School of Law (ESL)	3975	4244	4784
Faculteit der Sociale Wetenschappen (FSW)	2584	2672	2829
Erasmus School of History, Culture and Communication (ESHCC)	1156	1164	1134
Faculteit der Wijsbegeerte (FW)	319	355	460
Faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen/Erasmus MC	2993	2930	2880
instituut Beleid & Management Gezondheidszorg (iBMG)	973	869	854
Totaal	23.304	23.252	24.744
<i>Cijfers inclusief dubbeltellingen en studenten doctoraal oude stijl Geneeskunde, peildatum 1 oktober 2012</i>			

diploma's per faculteit

collegejaar 2011-2012	bachelor	master	doctoraal	arts
ESE	660	779		
RSM	676	1418		
ESL	688	753		
FSW	341	524		
ESHCC	187	192		
FW	40	17		
FGG/Erasmus MC	340	70	395	336
iBMG	70	168		

diploma's per jaar

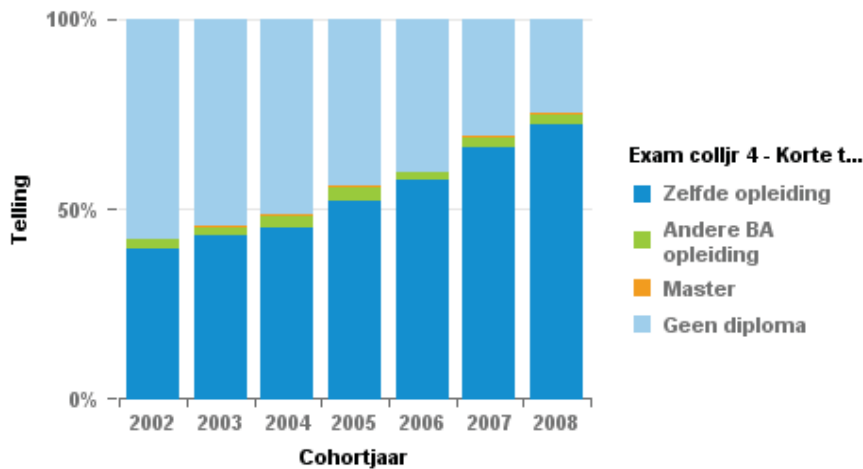
studiejaar	'11 - '12	'10 - '11	'09 - '10	'08 - '09	'07 - '08
bachelor	3002	2700	2304	1940	2007
master	3921	3510	3118	3016	2665
doctoraal	395	348	307	319	475
arts	336	317	282	280	238
totaal	7.654	6.875	6.011	5.555	5.385

Bachelorrendement na 4 jaar studie

Voor de rendementsberekeningen tellen de studenten die tussen 2002 en 2008 als voltijder aan een bacheloropleiding begonnen, in het cohortjaar een eerstejaarsstudent Hoger Onderwijs waren, en die in het tweede jaar de studie vervolgen en zich weer hebben ingeschreven voor dezelfde opleiding als in het cohortjaar.

Van die groep wordt het aandeel geteld van de studenten die hetzij bij dezelfde opleiding een diploma haalden binnen vier jaar, hetzij bij een andere bachelor of een masteropleiding een diploma haalden binnen vier jaar, of (nog) geen diploma

haalden. In de tabel zijn dus de rendementen van cohort 2008 te zien op 1 september 2012.

Bron: VSNU, 1 cijfer HO

Uit de overzichten blijkt dat – binnen de gestelde selectie – de cohorten jarenlang stabiel waren maar in 2008 stevig groeide, van 1543 inschrijvingen in 2007 tot 1914 inschrijvingen in 2008. Tegelijk bleef het rendement stijgen: van cohort 2007 haalde 66% van de studenten een diploma binnen de vier jaar, van cohort 2008 is dat ruim 72%. Het aandeel van de studenten zonder diploma daalt gestaag, van bijna 58% voor cohort 2002 tot minder dan 25% voor cohort 2008.

Alumni

De Erasmus Universiteit Rotterdam vindt goed contact met haar alumni en corporate relaties belangrijk. De EUR wil in elke levensfase van een alumnus waarde kunnen bieden zodat de alumnus en de universiteit elkaar versterken. De EUR zoekt actief aansluiting bij corporate relaties en ontwikkelt manieren van samenwerking die voor alle betrokkenen waarde creëren.

In 2012 is door intensief contact tussen alumni officers van faculteiten en instituten veel kennis uitgewisseld en zijn best practices gedeeld.

Een goed functionerende database is van cruciaal belang in de communicatie met alumni. Het up-to-date houden en verrijken van de data heeft daarom ook in 2012 prioriteit gekregen. Dit heeft geresulteerd in bijna 11% meer actieve profielen in de Erasmus Alumni Database (EAD).

Er is net als in voorgaande verslagjaren ook dit jaar ingezet op communicatie met alumni via de sociale netwerken: via LinkedIn, Twitter en Facebook worden alumni uitgenodigd voor facultaire alumnibijeenkomsten zoals bijvoorbeeld het congres van iBMG 'Zorg voor kennis' en de jaarlijkse De Doelderdag van ESL. De EUR LinkedIn groep telde eind 2012 ruim 22.000 leden.

De Alumni Advies Raad, welke de voorzitter van het College van Bestuur adviseert op strategische vraagstukken, is in het verslagjaar bij elkaar gekomen op 22 mei. In deze raad hebben alumni van diverse faculteiten zitting.

In mei en oktober verscheen het *Erasmus Alumni Magazine* (EA Magazine) in een oplage van 30.000 stuks. Het EA Magazine heeft tot doel om kennis over de ontwikkelingen op de EUR met alumni te delen.

< 5 > ONDERZOEK

In september 2012 zijn twee nieuwe Graduate Schools met een feestelijke opening officieel van start gegaan: de Erasmus Graduate School of Law (EGSL), en de Erasmus Graduate School of Social Sciences and Humanities (EGS3H). Voor de ontwikkeling van beide Graduate Schools heeft het College van Bestuur een aanjaagpremie toegekend, die gebruikt is om de structuur, organisatie en zichtbaarheid verder te vergroten en te bestendigen. Met deze twee nieuwe Schools heeft de EUR nu op al haar domeinen een Graduate School om wetenschappelijk talent te werven, op te leiden en te behouden. Dit sluit naadloos aan op de eerder ingezette strategie om impact van wetenschappelijk onderzoek te vergroten, door (inter)nationaal hoog gewaardeerde publicaties en maatschappelijke valorisatie.

Het zgn. speerpuntenbeleid dat eerder was ingezet is in 2012 geïmplementeerd via de eerste call in het Research Excellence Initiative (REI). In dit REI zijn de middelen die de EUR sinds 2008 van het rijk ontvangt voor alfa/gammaonderzoek aangevuld met eigen middelen uit de strategische onderzoeksruimte, tot een totaal van ruim M€6,5. Deze middelen zijn in principe vanaf 2013 structureel beschikbaar. Met het REI wordt beoogd de beste en meest veelbelovende onderzoeksgroepen op Woudestein selectief te ondersteunen en stimuleren. In deze eerste ronde zijn vijf groepen geselecteerd op basis van hun voorstel, waarin hun plannen door een interne jury werden beoordeeld op het verhogen van (academische) impact en werfkracht. Ieder van deze groepen heeft M€1 subsidie ontvangen, aangevuld met facultaire matching. De groepen die eerder als 'speerpunten' waren geïdentificeerd kwamen in aanmerking voor indiening; groepen die niet in deze lijst voorkwamen konden beargumenteerd eveneens indienen. Een tweede call is begin 2013 uitgezet.

Daarnaast zijn er vanuit de strategische onderzoeksmiddelen toekenningen gedaan aan interdisciplinaire / thematische samenwerkingsverbanden in het kader van de strategische alliantie met Leiden en Delft.

In januari 2012 is een regulier overleg gestart van de facultaire directeuren c.q. decanen onderzoek en directeuren Graduate Schools, onder voorzitterschap van de rector magnificus. Dit overleg adviseert de rector op gebied van onderzoeksbeleid en –strategie, en dient daarnaast als klankbord voor specifieke projecten, zoals het ontwikkelen van een "impact database" – een initiatief waarvoor eind 2012 het groene licht is gegeven. Ook op het terrein van het opzetten van een structuur voor professionele onderzoeksondersteuning aan de EUR, in het kader van BV2013, heeft het overleg een inhoudelijk adviserende rol.

In het verslagjaar zijn de contouren voor beleid op het terrein van kennisvalorisatie uitgewerkt. Deze worden in 2013 verder uitgewerkt. Hierin vindt onder andere aansluiting plaats op het raamwerk dat door de VSNU is opgesteld voor de ontwikkeling van een set valorisatie-indicatoren. Daarnaast wordt gesproken over het oprichten van een Erasmus Valorisatie Centrum, dat zich kan richten op het ontwikkelen en vertalen van kennis naar de maatschappij in brede zin.

Onderzoeksrangings

Internationale rankings worden een steeds belangrijkere graadmeter om de positie van de universiteit te bepalen ten opzichte van haar zusterinstellingen. De Erasmus Universiteit is in de afgelopen jaren gestaag gestegen en is in een aantal belangrijke rankings consistent rond de 70ste plaats terug te vinden. Belangrijke rankings voor de EUR zijn Times Higher Education, Centre for Science and Technology Studies (CWTS – Leiden ranking) en de QS Ranking.

overzicht van de bekendste rankings

Onderzoeksrangings 2012	positie EUR binnen NL	positie EUR wereldwijd	type ranking
Webometrics	10 2011 - 13	275 (van 20.000) 2011 - 511	Zichtbaarheid op het web
Scimago Institutions Ranking (SIR)	4 2011 - idem	133 (van 3.290) 2011 - 125	Gebaseerd op publicaties
Academic Ranking of World Universities ARWU /Shanghai	8 2011 - 7	151-200 (van 500) 2011 - idem	Gebaseerd op o.a. publicaties en Nobelprijswinnaars
Leiden Ranking / CWTS	3 2011 - 5	74 (van 500) 2011 - 42	Aantal keer dat wetenschapper EUR wordt geciteerd (Mean Normalized Citation Score)
National Taiwan University Ranking	4 2011 - 5	70 (van 500) 2011 - 62	Gebaseerd op publicaties
Times Higer Education (THE) World University Rankings	4 2011 - 8	72 (van 400) 2011 - 157	Gebaseerd op groot aantal data, onder andere publicaties, inkomen alumni
QS Top Universities	4 2011 - idem	99 (van 700) 2011 - 101	Gebaseerd op publicaties, aantallen studenten

Promoties

In het verslagjaar hebben 25 promotieplechtigheden meer plaatsgevonden dan in 2011. Er zijn 339 bullen uitgereikt, waarvan 138 aan mannen en 201 aan vrouwen. De grens van 200 gepromoveerde vrouwen in een jaar is daarmee voor het eerste overschreden. Veruit de grootste bijdrage aan het geheel levert FGG/Erasmus MC met 221 promoties, vijftien meer dan in 2011. Daar is het aantal gepromoveerde vrouwen sterk in de meerderheid (66%). In 2012 hebben vooral FSW, ESHCC en iBMG een flinke stijging in het aantal gepromoveerden laten zien.

Promoties	2012	M	V	2011	M	V	2010	M	V
FGG/Erasmus MC	221	76	145	206	84	122	194	99	95
iBMG	10	0	10	5	1	4	7	3	4
ESE	18	9	9	31	26	5	22	19	3
RSM	15	10	5	19	16	3	26	16	10
ESL	24	15	9	27	17	10	12	4	8

FSW	27	16	11		13	6	7		24	10	14
ESHCC	10	6	2		1	0	1		3	1	2
FW	3	2	1		4	3	1		4	4	0
ISS	11	4	7		8	5	3		6	4	2
Totaal	339	138	201		314	159	155		298	160	138

Wetenschappelijke Integriteit 2012

Op instigatie van het College van Bestuur is in de zomer van 2012 een werkgroep Wetenschappelijke Integriteit ingesteld. Deze werkgroep krijgt input van de onderzoeksdirecteuren, en heeft tot doel om een aantal maatregelen te implementeren, zoals een graduate course wetenschappelijke integriteit, en een infrastructuur (incl. protocollen) voor het opslaan, beheren en archiveren van onderzoekdata.

Het College van Bestuur heeft op 6 december 2012 de nieuwe Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit EUR (KWI-EUR) vastgesteld. Deze regeling vervangt de EUR-richtlijn bij wetenschappelijk wangedrag. De regeling is gebaseerd op een model van de VSNU, maar is aangepast aan specifieke wensen die binnen de EUR leven. De regeling kent een vertrouwenspersoon wetenschappelijke integriteit en een vaste voorzitter van de commissie wetenschappelijke integriteit. De overige leden van de commissie worden ad hoc benoemd door het College van Bestuur. De regeling is 1 januari 2013 in werking getreden.

Onderzoekscommissies

In 2011 zijn twee onderzoekscommissies Wetenschappelijke integriteit ingesteld naar aanleiding van meldingen van vermoeden van handelen in strijd met gedragscode wetenschappelijke integriteit. De bevindingen van de commissies zijn in 2012 gerapporteerd. Beide commissie hebben geconcludeerd dat er sprake is van schending van de wetenschappelijke integriteit. De dienstverbanden met de betreffende onderzoekers zijn beëindigd. Voor beide is een commissie vervolgonderzoek ingesteld die het wetenschappelijke werk van de betreffende onderzoekers nader gaat onderzoeken.

Kwaliteitszorg onderzoek

Onderzoekbeoordelingen volgens het Standaard Evaluatie Protocol (SEP).

Twee externe visitatie: bij FW (november 2012) en bij ESHCC, waar de grootste voorbereidingen voor de externe beoordeling in 2012 hebben plaatsgevonden, maar het bezoek is opgeschoven naar februari 2013.

Twee interne visitatie: bij zowel ESL als bij Sociologie/FSW zijn mid-term review-commissies op bezoek geweest. Rapportage volgt in 2013.

Onderzoekbeoordelingen volgens het ECOS Protocol (Erkenningscommissie onderzoekscholen)

In 2012 heeft de Nederlandse Onderzoekschool voor de Bestuurskunde de hererkenning ontvangen van de ECOS/KNAW.

Overzicht onderzoekscholen

onderzoekscholen met de EUR als penvoerder

naam onderzoekschool	acroniem	samenwerkingsverband
Cardiovasculaire Onderzoekschool Erasmus Universiteit Rotterdam	COEUR	Facultair
Erasmus Postgraduate School Molecular Medicine	MOLMED	Facultair
Erasmus Research Institute of Management	ERIM	Interfacultair
Nederlandse Onderzoekschool voor de Bestuurskunde	NIG	Interuniversitair
Netherlands Institute for Health Sciences	NIHES	Interuniversitair
Tinbergen Instituut	TI	Interuniversitair
Onderzoekschool Wijsbegeerte	OZSW	Interuniversitair

onderzoekscholen waar de EUR in participeert

Naam onderzoekschool	Acroniem
Huizinga Instituut - Interuniversitaire onderzoekschool voor cultuurgeschiedenis	Huizinga
N.W. Posthumus Instituut	Posthumus
Onderzoekschool voor Transport, Infrastructuur en Logistiek	TRAIL
Onderzoekschool Neurowetenschappen Amsterdam Rotterdam	ONWAR
Onderzoekschool Ethiek	OZSE
Onderzoekschool Rechten van de Mens	Mensenrechten
Research School for Resource Studies for Development	CERES
Medisch-Genetisch Centrum Zuid-West Nederland	MGC
Netherlands School of Communications Research	NeSCoR
Research School Mediastudies	RMeS
Interuniversitair Centrum voor Onderwijswetenschappen	ICO

Onderzoekmasters

De EUR bood in 2012 de volgende researchmasters aan:

- Tinbergen Institute Master of Philosophy in Economics (ESE);
- ERIM Master of Philosophy in Business Research (RSM);
- Clinical Research (FGG/Erasmus MC);
- Health Sciences (FGG/Erasmus MC);
- Infection and Immunity (FGG/Erasmus MC);
- Molecular Medicine (FGG/Erasmus MC);
- Neuroscience (FGG/Erasmus MC);
- Research in Public Administration and Organizational Science (FSW);
- Geschiedenis (ESHCC);
- Mediastudies (ESHCC);
- Filosofie (FW).

< 6 >   **INTERNATIONALISERING**

De internationaliseringambitie van de EUR is gericht op kwaliteit. De academische wereld speelt zich af in een 'global playing field'. Om zich succesvol te kunnen onderscheiden in de vier EUR expertisegebieden Gezondheid, Welvaart, Bestuur en Cultuur om excellentie werkelijk na te kunnen streven is een wereldwijde oriëntatie noodzakelijk. Dit sluit aan bij het huidige internationale profiel en de ambities van de EUR op het gebied van onderzoek en onderwijs.

De EUR-onderzoeksfocus op de mondiale vraagstukken van de metropool is sterk interdisciplinair en internationaal georiënteerd. Faculteiten van de Erasmus Universiteit werken daarom samen in hun specialisme met toonaangevende topinstituten die daardoor synergie en 'economies of scale' bewerkstelligen. Het realiseren van een sterkere onderzoekspositie in de wereld is een belangrijk doel van internationalisering, niet in het minst om hiermee succesvol externe middelen van de EC en uit de private sector te kunnen aantrekken.

Onderwijs

De ervaring heeft geleerd dat het internationaliseren van opleidingen tot een kwaliteitsimpuls leidt, alleen al door het werken met de cultureel zeer divers samengestelde groepen. Het kunnen samenwerken met studenten en staf met een ander perspectief en wereldbeeld bereidt studenten beter voor op een loopbaan binnen of buiten de wetenschap. De EUR kent al een zeer heterogeen samengestelde studentenpopulatie; een populatie die de steeds verder toenemende mondialisering van het onderwijs illustreert. De EUR wil op deze pluriformiteit voortbouwen bij de verdere internationalisering van de universiteit.

Bij de al sterk geïnternationaliseerde opleidingen is een vliegwieleffect zichtbaar dat kwaliteitbevorderend werkt. Internationale studenten worden aangetrokken door het sterke multiculturele karakter van de Erasmus Universiteit. Vervolgens brengen deze getalenteerde internationale studenten motivatie, inzichten en ervaringen mee die het onderwijs verrijken. De EUR wordt daardoor nog aantrekkelijker voor ambitieuze Nederlandse en internationale studenten.

Internationalisering maakt ook verdere diversificatie van onderwijs mogelijk. In 2012 werd het Engelstalige excellentie aanbod uitgebreid met onder andere de start van de Engelstalige International Bachelor programma's *Econometrics and Operations Research (IBEC)*, met het gezamenlijke Erasmus-TU Delft programma Nanobiology en de nieuwe Engelstalige dubbelstudie Economie/Econometrie BSc2.

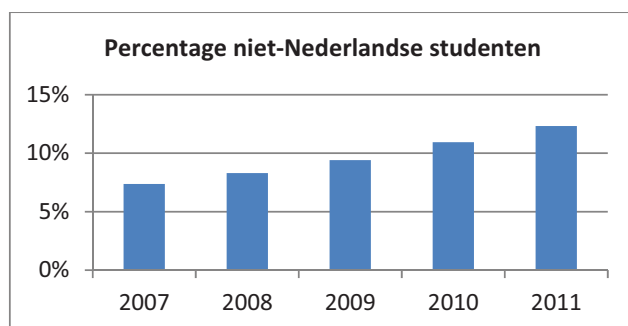
Voor de internationale uitwisseling van bachelorstudenten geldt dat deze aan belang wint naarmate de internationale dimensie van de opleiding toeneemt. De EUR beschouwt een internationale exchangeperiode als waardevol voor de studie. Het is ook van groot belang voor de persoonlijke ontwikkeling en het cv van studenten. Voorwaarde is wel dat deze uitwisselingsperiode is ingebed in het studieprogramma

en wordt doorgebracht bij een universiteit waarvan de benadering, en de vakgebieden, meerwaarde bieden ten opzichte van het bij de EUR gevolgde programma. In 2012 heeft een aantal faculteiten hun exchange partners op geschiktheid gescreend.

Buitenlandse studenten

Evolutie van het aandeel niet-Nederlandse studenten

Het aandeel van de niet-Nederlandse studenten in de studentenpopulatie van de EUR kent een gestage groei. Waar in 2007 ongeveer 7% van de studenten niet-Nederlands was, is dit aandeel gestegen tot ruim 12% in collegejaar 2011-2012. In onderstaande tabel zijn als niet-Nederlanders die studenten geteld, die in initiële bachelor – en master opleidingen staan ingeschreven en één, buitenlandse nationaliteit hebben.

Bron: 1 cijfer HO

Land van herkomst

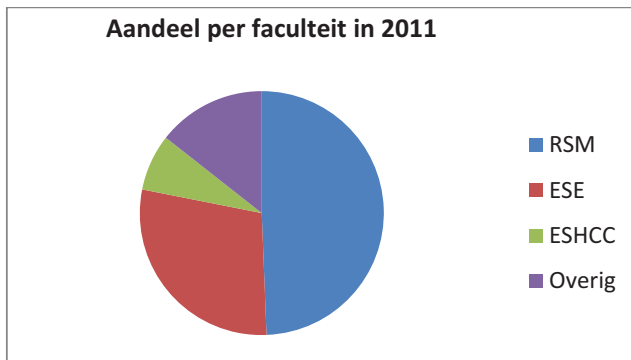
De Duitse studenten vormen de grootste groep, gevolgd door de Chinese. Vanaf 2011 overvleugelen de Griekse studenten de Bulgaarse. Roemenië en Italië worden steeds beter vertegenwoordigd bij de EUR. Het aandeel van de overig nationaliteiten groeit langzamer in vergelijking met de top 4, het aantal Polen daalde van 74 in 2010 tot 52 in 2011-2012. Groot-Brittannië staat op plaats 15, lager dan verwacht werd. Uit Afrika en Latijn Amerika komen nauwelijks studenten naar de Erasmus Universiteit.

Top 10	aantal
Duitsland	531
China	247
Griekenland	220
Bulgarije	165
Roemenië	99
Suriname	86
Italië	84
Frankrijk	63
Indonesië	63
Polen	52

Bron: 1 cijfer HO

Verdeling per faculteit

Drie faculteiten zijn bijzonder in trek. RSM staat voor de helft van alle niet-Nederlandse studenten. Dit aandeel daalt wel, van 60,3% in 2007 naar 49,4% in 2011-2012, al blijven de absolute aantallen stijgen. ESE behoudt al enkele jaren een stabiel aandeel tussen 26 en 28%. Het aandeel van ESHCC stijgt elk jaar en staat in 2011-2012 op 7,5%. In absolute getallen vertoonde deze faculteit een stijging van 23 studenten in 2007 naar 179 studenten in 2011-2012.

Verdeling naar studiefase en opleiding

In absolute getallen tellen de bachelor- en de masterfase ongeveer evenveel niet-Nederlandse studenten. Vanaf collegejaar 2010 is echter het aandeel van de niet-Nederlandse masterstudenten snel gestegen, van 10.25% in 2007 naar 17.42% in 2011-2012. De masteropleidingen met de grootste aantallen buitenlandse studenten zijn de Engelstalige opleidingen bij ESE (de master Economics and Business' kent met 324 studenten de grootste populatie) en RSM. Ook in de top 10 staat de masteropleiding Health economics, policy and law' van iBMG.

In de bachelorfase zijn 80% van de niet-Nederlandse studenten te vinden bij de opleidingen:

- International business administration (RSM)
- Economie en Bedrijfseconomie (ESE, de Nederlandse en Engelstalige-IBEB - variant worden vanwege dezelfde code hier samengeteld)
- International Bachelor's Programme in Communication and Media (ESHCC)

International Institute of Social Studies Den Haag

Het programma bij International Institute of Social Studies (ISS) kent een duur van vijftien en een halve maand. Het aantal masterstudenten voor het jaar 2011-2012 bedraagt 173, voor het cursusjaar 2012-2013 162. Verhouding man/vrouw: 36/64%.

Continentalen van herkomst:

Afrika – 41%,

Azië – 33%,

Centraal- en Zuid-Amerika – 15%;

Noord-Amerika – 6%

Europa – 4%

Daarnaast volgen elf deelnemers de joint degree opleiding Erasmus Mundus Master program in Public Policy (MMAPP).

Internationaal studentenverkeer

Inkomende studenten

Het aantal visum/verblijfsvergunningsaanvragen van nieuwe internationale studenten, afgehandeld door de EUR Immigration Desk, steeg van 560 in 2011 naar 764 in 2012. In het verslagjaar is een pilot gestart om de voor- en nadelen van een centrale afhandeling van de immigratieprocedures in kaart te brengen. Na een evaluatie zal in voorjaar 2013 een beslissing genomen moeten worden over de voortzetting van deze werkwijze.

De EUR heeft in 2012 gekozen om jaarlijks mee te doen met de Internationale Student Barometer (ISB), een tevredenheidsonderzoek onder de buitenlandse studenten. Dit maakt in de toekomst een goede vergelijking van de resultaten mogelijk.

Uitgaande studenten

De groei van het aantal studenten dat binnen het Erasmus Programma op uitwisseling gaat, heeft zich in 2012 voortgezet. Vertrokken in 2011 283 studenten tijdelijk naar zuster-universiteiten, in 2012 zijn 323 studenten voor studie of stage binnen dit programma weggeweest. De belangstelling voor het aanvragen van de beurs van het VSB-fonds steeg van 19 in 2011 naar 30 in 2012. Vooral studenten die voor het volgen van een tweede master naar een van de Scandinavische landen gaan, hebben vanwege het daar geldende collegegeldtarief deze beurs aangevraagd.

EUR-onderzoekers en Brussel

In 2012 heeft de EUR ingezet op beïnvloeding van de conceptverordening van EU-kaderprogramma Horizon 2020. Dat heeft tot aanpassingen geleid in de grondtekst van de specifieke verordening op de thema's gezondheid en transport. Het EUR-kantoor in Brussel is van belang geweest voor de voorbereiding van dit proces, zowel in Den Haag als in Brussel. De betrokkenheid onder onderzoekers bij het Europese onderzoeksbeleid neemt aan belangstelling toe, zoals blijkt uit de toename van aanvragen bij de fondsen van het Europese Kaderprogramma 7 (KP7), ondersteund door het Brusselse kantoor. Voorts is de communicatie tussen onderzoekers met relevante beleidsmedewerkers van de Europese Commissie toegenomen. In het verslagjaar hebben in Brussel elk kwartaal 'consultationmeetings' plaatsgevonden voor zowel sociaal wetenschappelijk onderzoek als voor medisch onderzoek.

De belangstelling van de EUR-wetenschappers voor onderwijsfondsen blijft matig. Veel winst is echter gemaakt op het terrein van European Research Council (ERC)-aanvragen. In 2012 zijn bovendien veel aanvragen ingediend in het laatste KP7-programma 'cooperation'. De bijeenkomst daarover in Rotterdam, met medewerking van EC en NWO, werd met tachtig deelnemers goed bezocht.

Het maandelijkse overzicht met (onderzoekfinancierings)nieuws uit Brussel voorziet in een behoefte aan informatie over de ontwikkelingen op onderwijs en

onderzoeksbeleid van de Europese Commissie. De universiteit anticipeert daarmee op de voorbereiding voor Horizon 2020 en Erasmus for All.

Netwerkvorming is een van de prioriteiten in Brussel. Voorbeelden zijn Leiden-Delft-Erasmus samenwerking op Europees niveau, samenwerking met de gemeente Rotterdam, maar ook het aantrekken van een bedrijvennetwerk en inter-Europese partnerschappen.

Voorgang projecten met India

Een bezoek van de EUR en Erasmus MC aan India in februari 2011 heeft er toe geleid dat in het verslagjaar vier onderzoeksgroepen van Erasmus MC intensief samenwerken bij een door de Indiase federale overheid gefinancierd onderzoek. Besprekingen op het terrein van onderwijssamenwerking zijn gaande. Eerste stappen zijn gezet voor samenwerking op het terrein van sociaal wetenschappelijk onderzoek met Jawaharlal Nehru University uit New Delhi en Tata University of Social Sciences uit Mumbai. In Rotterdam is een congres georganiseerd met deelnemers uit de verschillende faculteiten en twaalf Indiase onderzoekers. Dit heeft geresulteerd in een 'roadmap' voor onderzoeksamenwerking.

Voortgang projecten met Brazilië

De concentratie van activiteiten van de EUR in Brazilië ligt bij de universiteiten in de deelstaat Sao Paulo. Er is ruime belangstelling voor samenwerking met de universiteiten. Dit heeft geleid tot bezoeken en het geven van workshops bij Universitas San Paulo. Bovendien is een aanvraag in het researchfonds FAPESP ingediend. In 2012 heeft een tiental Braziliaanse studenten gebruik gemaakt van de mogelijkheid om aan de EUR te studeren in het kader van het Science without borders-programma. CvB-voorzitter Pauline van der Meer Mohr nam in het najaar van 2012 deel aan de missie van het ministerie van OCW naar Brazilië. Bij die gelegenheid presenteerde de EUR het voorstel voor het oprichten van een Summerschool in Rotterdam en plaatste het onderwerp voor een gemeenschappelijke geneeskundeopleiding op de agenda.

Internationale medewerkers

De ambitie om een aantrekkelijke universiteit te zijn voor internationale medewerkers betekent ook de komst naar Nederland vergemakkelijken en de interne dienstverlening hierop aanpassen. De activiteiten op het gebied van internationalisering waren voornamelijk belegd binnen het BV2013-project 'Internationalisering' en de daarbinnen gedefinieerde deelprojecten:

- Huisvesting: er is een huisvestingsplan opgesteld, waarin voorstellen staan beschreven om internationale medewerkers beter te kunnen ondersteunen in hun zoektocht naar huisvesting in Nederland.
- Aankomst & indiensttreding: om internationale medewerkers zich snel thuis te laten voelen is een aantal initiatieven ontplooid. Waaronder de introductiemiddag in september, een kennismakingsborrel in het sportgebouw en een voorlichtingsbijeenkomst over het Nederlandse belastingstelsel.

- Tweektaligheid: er is een expliciete keuze voor tweektaligheid binnen de EUR gemaakt. De implicaties hiervan worden in 2013 verder uitgewerkt.
- Processen & procedures: in voorbereiding op de op handen zijnde wet Modern Migratiebeleid (MOMI) zijn aanpassingen gepleegd aan de administratieve processen en systemen.
- Informatievoorziening: in november is de nieuwe website “welcome2eur” voor internationale medewerkers gelanceerd. Daarnaast is een informatiepakket bij indiensttreding samengesteld. In 2013 wordt dit project afgerond met de ontwikkeling van een app die medewerkers een advies op maat verschaft over de te volgen formele procedures bij hun komst naar Nederland.

Naast bovengenoemde activiteiten is de gewijzigde wetgeving rond de 30%-regeling uitgewerkt. Deze had zowel gevolgen voor de interne regelgeving als voor de berekeningswijze.

Tevens is de procedure ter verkrijging van het Europese HR Logo voor onderzoekers ingezet. De Europese Commissie beoogt met dit logo de Europese mobiliteit voor jonge onderzoekers te vergroten. Met het verkrijgen van het logo verstevigt de EUR haar positie op de Europese arbeidsmarkt wat aansluit op onze strategie. Tevens laat zij zien een aantrekkelijke werkgever voor onderzoekers te zijn.

< 7 > MEDEWERKERS

De mens is de belangrijkste productiefactor van de EUR. Zij bepalen uiteindelijk het kwaliteitsniveau van ons onderzoek en onderwijs, zowel wetenschappelijk personeel als degenen die hen ondersteunen op dit primaire proces. De EUR hecht er daarom waarde aan te weten hoe het werk door de medewerkers wordt beleefd. En wat daarin kan worden verbeterd. Een goede en gezonde werkomgeving behoort tot de basisvoorwaarden binnen de EUR. Speerpunten zijn tevens internationalisering en de diversiteit van ons personeelsbestand. De internationalisering van ons personeel en de dienstverlening op dit vlak dragen bij aan onze wereldwijde positionering. Het aantrekken en behoud van vrouwelijk talent speelt een belangrijke rol. Kijken we naar de ontwikkelingen en trends op de arbeidsmarkt dan is het goed te constateren dat de EUR een relatief jong personeelsbestand heeft. Dat biedt wellicht kansen voor de mogelijke krapte die over enkele jaren zal optreden in het hoger opgeleiden-segment.

Medewerkersonderzoek

De EUR heeft in 2011 een medewerkersonderzoek uitgevoerd onder alle betaalde medewerkers (exclusief student-assistenten). Doel van het onderzoek was een algemeen beeld te genereren over de werkbeleving. De EUR vindt arbeidssatisfactie belangrijk. Tevens biedt het aanknopingspunten voor strategie en bedrijfsvoering. Van de ruim 2000 medewerkers heeft 57.3% de vragenlijst geretourneerd. De vragenlijst bestond uit 83 vragen over werkzaamheden, arbeidsomstandigheden, loopbaan en ontwikkeling, collega's en leidinggevenden, beloning, medezeggenschap en de EUR.

Begin 2012 zijn de resultaten gepresenteerd: op de algemene tevredenheid scoort de EUR een 7.4, een goed resultaat. De thema's verloopbestendigheid (7.9), loyaliteit (7.7) en engagement (7.6) kennen de hoogste scores. Ruim 80% van de respondenten is voornemens bij de EUR te blijven werken en onderneemt (ondernam) geen actie de EUR te verlaten. Medewerkers hebben een sterke binding met hun werk. Er is goed gescoord op vragen om extra inspanningen te leveren, voortdurende inzet en het aanbieden van hulp aan collega's.

Medewerkers scoren hoog op de ontwikkelingsbereidheid. Echter, de mogelijkheden om door te groeien en de wens tot meer aandacht voor opleiding en ontwikkeling is een verbeterpunt. Tevens is een resultaatgerichte stijl van leidinggeven een punt van aandacht. Leidinggevenden scoren hoog op 'belangstelling tonen voor de medewerker als persoon' en 'openstaan voor suggesties'. Overige aandachtspunten zijn interne communicatie, het functioneren van de medezeggenschap en werkdruk. Op gebied van effectiviteit en efficiency is er geen directe noodzaak tot actie. Het is het prettig te weten dat 93.5 % van de respondenten zich veilig voelt op de campus. Elk organisatieonderdeel heeft in een Plan van Aanpak beschreven op welke wijze de verbeterpunten worden opgepakt. De EUR heeft het voornemen het

medewerkersonderzoek in de toekomst te herhalen, zodat inzichtelijk wordt of de huidige aandachtspunten daadwerkelijk zijn verbeterd.

Diversiteit & Charter 'Talent naar de Top'

Het College van Bestuur heeft in juli 2009 het Charter 'Talent naar de Top' ondertekend. Het Charter beoogt een hogere toestroom, doorstroom en behoud van vrouwen in topfuncties. In overeenstemming met het Charter heeft de EUR een streefcijfer geformuleerd: 15% vrouwelijke gewoon hoogleraren op 31 december 2012. Tot 2013 wordt jaarlijks de voortgang gerapporteerd aan de daartoe ingestelde Monitoring Commissie.

Op 31 december 2012 dragen zeventien vrouwen de titel gewoon hoogleraar uit een totale populatie van 176⁴. In procenten uitgedrukt is 9.7% van de gewoon hoogleraren vrouw. Het gestelde streefcijfer is echter niet behaald. Bij de bijzonder hoogleraren is het beeld veel positiever; 24.2% is vrouw.

Ondanks dat het streefcijfer niet is gehaald, heeft de EUR in 2012 diverse maatregelen gecontinueerd. Zo hebben zeventien vrouwelijke universiteitsdocenten (ud's) deelgenomen aan een zogenoemd 'mentoringprogramma'. Doel van dit programma is de doorstroom van vrouwelijk ud's te bevorderen door hen te ondersteunen heldere loopbaandoelen te formuleren en hen te stimuleren deze te verwezenlijken. Het programma is zeer positief beoordeeld (rapportcijfer 8.5) zowel door de deelnemers als de mentoren.

De vrouwelijke ud's hebben aangegeven bewuster te zijn geworden van hun ambities, carrièremogelijkheden en de te maken keuzen. Ook de gezamenlijke bijeenkomsten werden als zeer waardevol en inzichtelijk ervaren. In 2013 start een nieuwe ronde.

Een tweede maatregel betreft de vrijstelling van onderwijstaken na zwangerschap. Gedurende het zwangerschapsverlof, maar zeker bij aanvang van de reguliere werkzaamheden, kan door de combinatie werk en zorg een achterstand in onderzoek(-output) ontstaan. Om vrouwelijke wetenschappers in staat te stellen deze achterstand in te lopen, wordt € 15.000 p.p. beschikbaar gesteld. Hiermee kan vervanging van onderwijs worden bekostigd zodat tijd ontstaat voor onderzoek. Met deze maatregel wil de EUR meer vrouwelijk talent behouden en de doorstroom op langere termijn bevorderen. In 2011 en 2012 hebben ruim twintig vrouwen gebruik gemaakt van deze regeling. De regeling is zeer positief beoordeeld. Vooral de erkenning voor de impact van zwangerschap scoort hoog. Gegeven de korte periode die is verstreken, is nog niet te beoordelen of met de regeling de beoogde effecten op loopbaanvorming worden verwezenlijkt. Daarom is besloten de regeling in 2013 voor te zetten, inclusief monitoring van (verticale) carrièrestappen.

---

⁴ Erasmus MC heeft het charter zelfstandig ondertekend. Deze cijfers zijn dus gebaseerd op hoogleraren bij de EUR exclusief Erasmus MC.

Naast de hierboven uitgelichte maatregelen kent de EUR een masterclass ‘career development’ voor vrouwelijke uhd’s, een Erasmus netwerk vrouwelijke hoogleraren en is onderzoek verricht naar academische loopbanen. Laatstgenoemde zal als eerste aanzet dienen voor nieuw te ontwikkelen beleid.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage is gestegen van 2.39% in 2011 naar 2.53% in 2012. De voornaamste reden hiervoor is een stijging bij het OBP van 0.37%. De gemiddelde ziekteduur is echter gedaald met bijna anderhalve dag (13.12 dagen in 2011 naar 11.69 dagen in 2012). De ziekmeldingsfrequentie is nagenoeg gelijk gebleven (van 0.95 ziekmeldingen p.p. in 2011 naar 0.96 in 2012). Net als voorgaande jaren is het WP langer ziek, maar is de ziekmeldingsfrequentie voor het OBP meer dan twee keer zo hoog dan voor het WP. Het percentage niet zieke personeelsleden is gedaald van 67.25% in 2011 naar 66.13% in 2012.

Ziekteverzuimpercentage

Personeelscategorie	
WP	1.47
OBP	3.84
WP & OBP	2.53

Gemiddelde ziekteduur in dagen

Personeelscategorie	
WP	14.60
OBP	10.63
WP & OBP	11.69

Ziekmeldingsfrequentie (gemiddelde aantal ziekmeldingen p.p.)

Personeelscategorie	
WP	0.50
OBP	1.41
WP & OBP	0.96

Percentage niet zieke personeelsleden

Personeelscategorie	
WP	73.86
OBP	59.76
WP & OBP	66.13

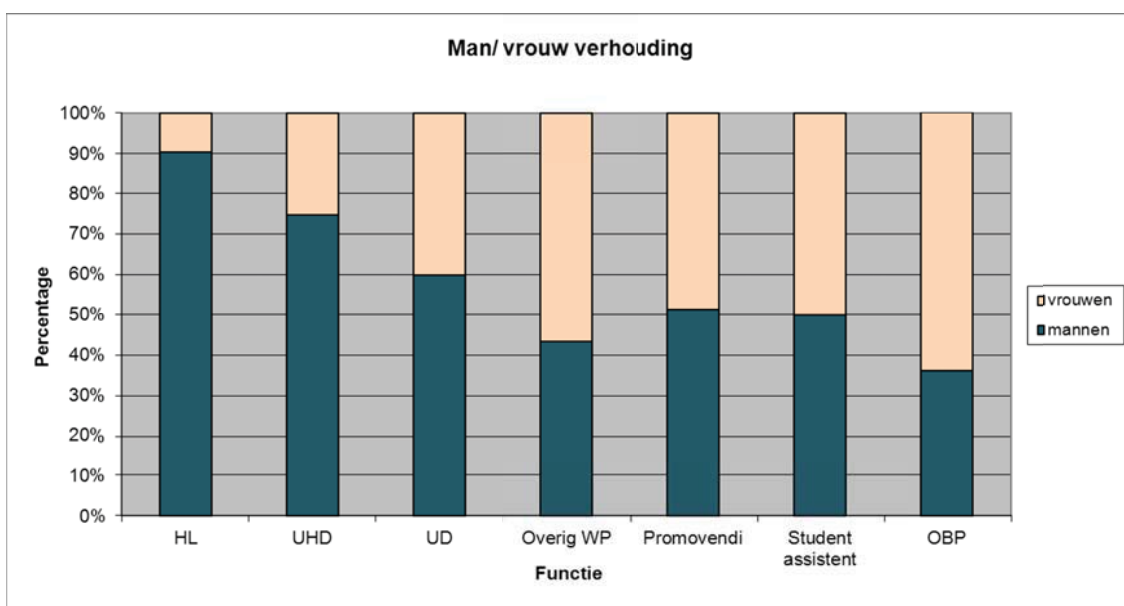
Tabel 1: Ziekteverzuim over 2012

Omvang van het personeelsbestand

Op peildatum 31 december 2012 zijn 2766 personen in dienst van de EUR. Ten opzichte van 31 december 2011 is dit een toename van 104 werknemers. De EUR heeft 458 medewerkers welkom mogen heten en 374 medewerkers uitgezwaaid. Het volledige aantal arbeidsplaatsen uitgedrukt in fulltime eenheden komt daarmee op 2106,22.

Verhouding man/vrouw

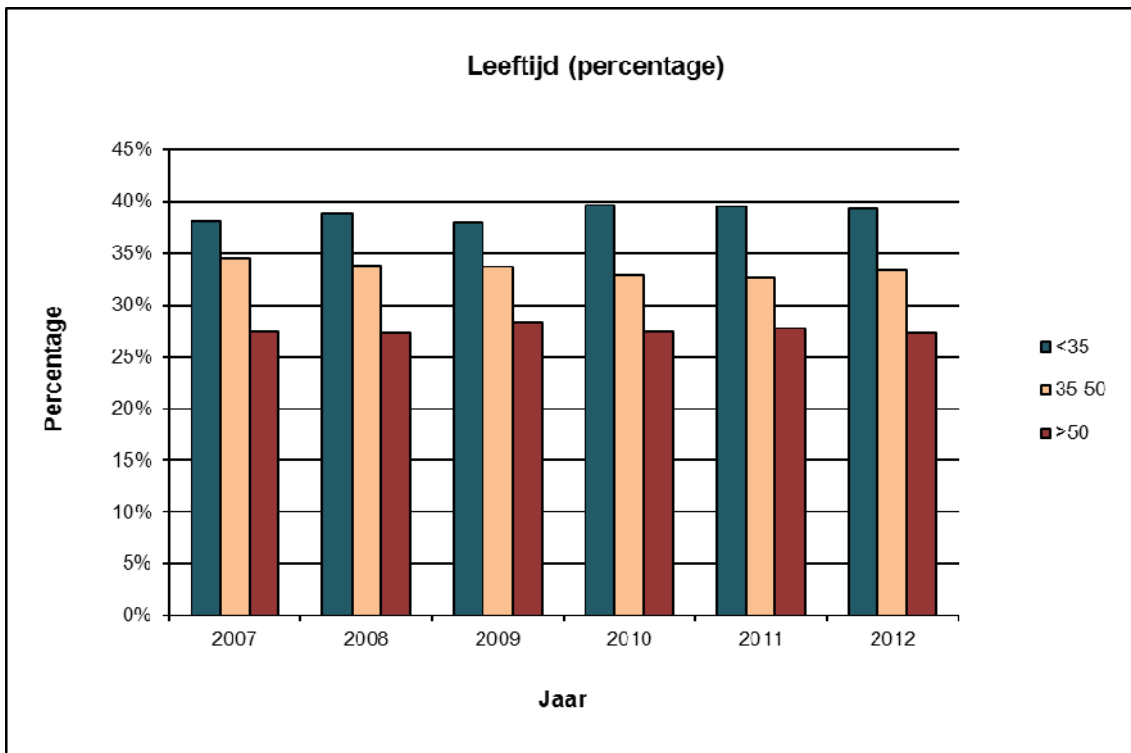
Er heeft in 2012 een lichte verschuiving plaatsgevonden in de man/vrouw-verdeling ten opzichte van 2011. Het personeelsbestand bestaat voor 49.8% uit mannen (in 2011 50,9%) en voor 50.2% uit vrouwen (in 2011 49.1%). De voornaamste reden voor deze lichte verschuiving is de toename van het percentage vrouwelijke universitair docenten, overig WP, promovendi en student-assistenten (een toename van respectievelijk 3.6%, 2.1%, 1.4% en 2.9% ten opzichte van de percentages uit 2011). Het grootste verschil in de man/vrouw verhouding is te zien bij de gewoon hoogleraren. In deze personeelscategorie is 9.7% vrouw. Bij de categorieën overig WP, student-assistenten en OBP zijn de vrouwen in de meerderheid.

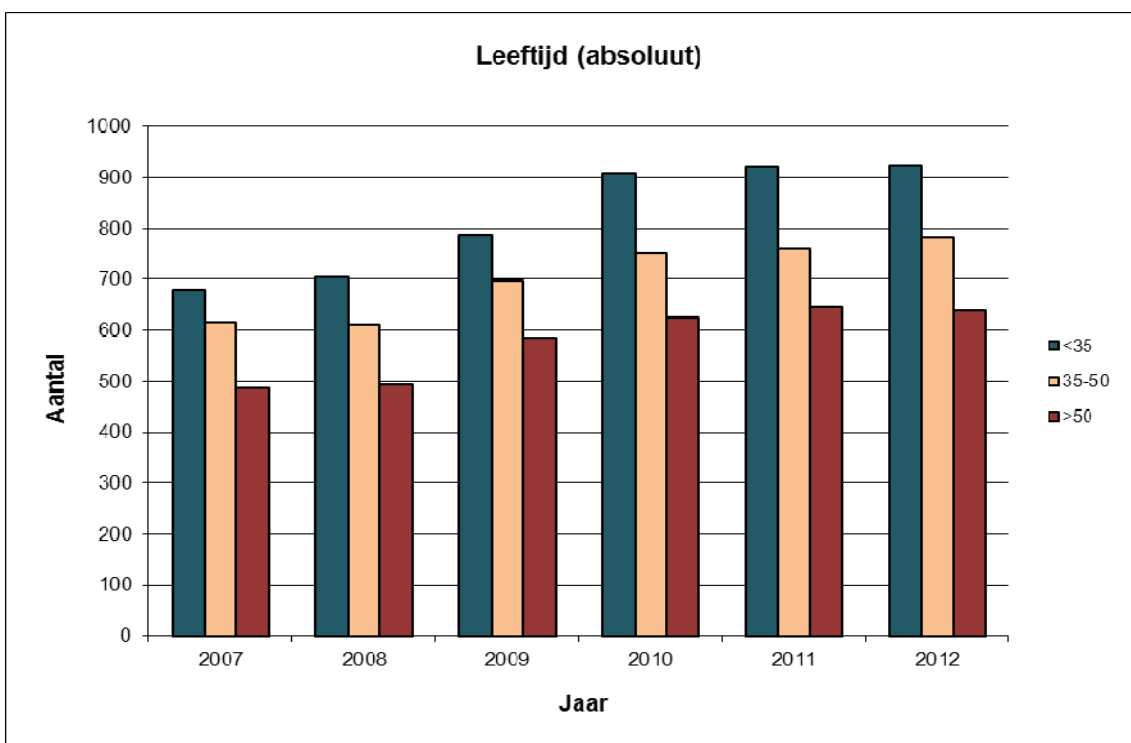
Grafiek 1: Man/vrouw verhouding op functie 2012 (peildatum: 31 december 2012)

Leeftijd

Het personeelsbestand van de EUR kent een groot aantal personeelsleden onder de 35 jaar (922 werknemers). Dit is bijna 40% van het totale personeelsbestand (exclusief student-assistenten). Opvallend is dat de spreiding van de medewerkers over de leeftijdscategorieën afgelopen jaren gelijk is gebleven (exclusief student-assistenten). Het percentage medewerkers jonger dan 35 jaar is 39.3%, het percentage medewerkers tussen de 35 en 50 jaar is 33.4% en het percentage medewerkers ouder dan 50 jaar 27.3%.

Grafiek 2: Percentage medewerkers naar leeftijd (peildatum: 31 december 2012)

Grafiek 3: Aantal medewerkers naar leeftijd 2012 (peildatum: 31 december 2012)

Gewoon hoogleraren

De EUR heeft 176 gewoon hoogleraren. Op peildatum 31 december 2012 zijn 17 van de 176 gewoon hoogleraren vrouw. Het aantal vrouwen is hiermee afgenomen met één persoon ten opzichte van 2011. Het aantal mannelijke hoogleraren is met twee personen afgenomen tot 159. ESHCC heeft in vergelijking met 2011 één vrouwelijke hoogleraar minder in 2012. In procenten is het aandeel vrouwelijke gewoon hoogleraren met 0.4% gedaald naar 9.7%.

Hoogleraren (bezoldigd en onbezoldigd)

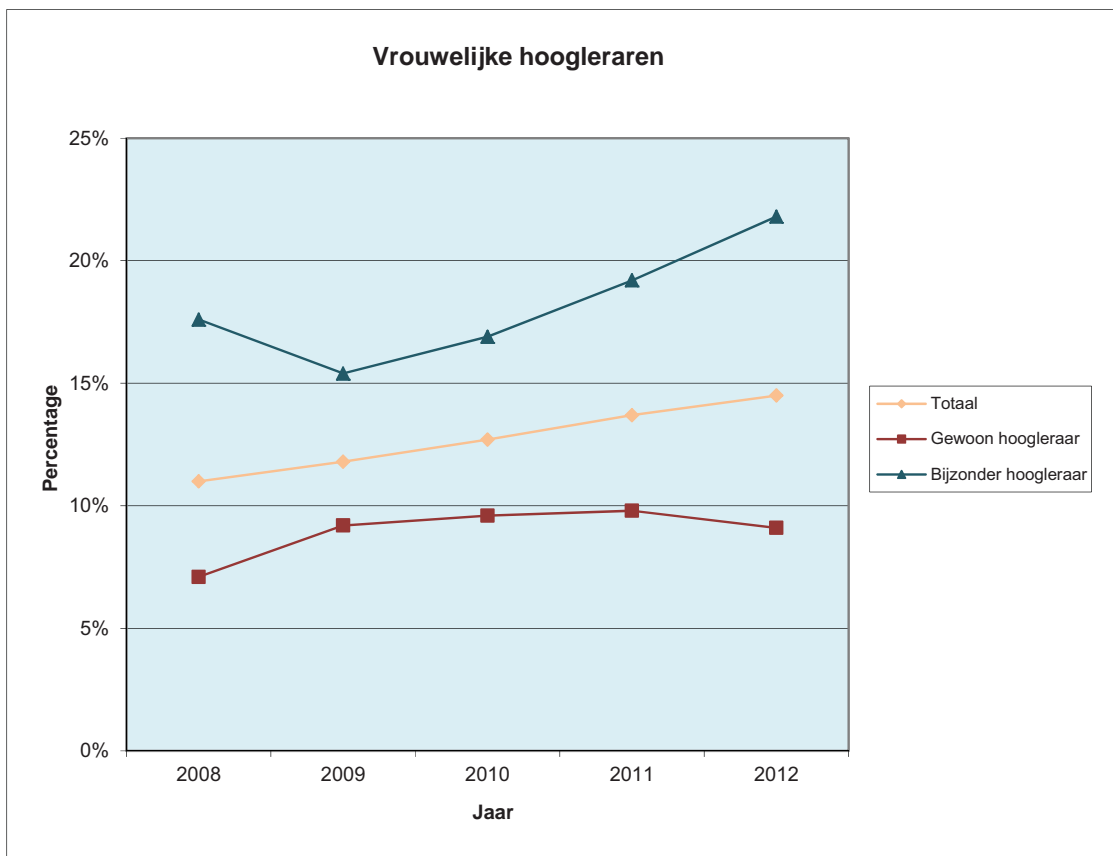
Het aantal bijzonder hoogleraren is ten opzichte van 2011 met vier hoogleraren gestegen naar een totaal van 202. Van deze hoogleraren zijn 44 vrouw, een toename van zes vrouwen in vergelijking met 2011.

faculteit	hoogleraar			bijzonder hoogleraar			Totalen		
	Man	vrouw	totaal	man	vrouw	Totaal	man	vrouw	Totaal
ESHCC	7	2	9	9	2	11	16	4	20
ESL	43	6	49	15	7	22	58	13	71
FSW	25	4	29	11	4	15	36	8	44
FW	3	1	4	5	3	8	8	4	12
ESE	40	0	40	12	1	13	52	1	53
RSM	31	3	34	8	1	9	39	4	43
FGG/Erasmus MC	82	7	89	89	22	111	171	29	200
iBMG	8	2	10	5	2	7	13	4	17
ISS	10	0	10	4	2	6	14	2	16
Subtotaal									
EUR	167	18	185	69	22	91	236	40	276
FGG/Erasmus MC	82	7	89	89	22	111	171	29	200
Totaal	249	25	274	158	44	202	407	69	476
% EUR	90.3%	9.7%		75.8%	24.2%		85.5%	14.5%	
% FGG/Erasmus MC	92.1%	7.9%		80.2%	19.8%		85.5%	14.5%	
% Totaal	90.9%	9.1%		78.2%	21.8%		85.5%	14.5%	

Tabel 2: Aantal hoogleraren (in personen) naar geslacht, per faculteit, bezoldigd en onbezoldigd (peildatum 31 december 2012)

Indien alle hoogleraren in ogenschouw worden genomen – zowel bij EUR als Erasmus MC - is een toename van drie hoogleraren waar te nemen, alle drie de hoogleraren zijn vrouw.

Het totale percentage vrouwelijke hoogleraren is met 0.8% gestegen tot 14.5%. Dit komt door een toename van vrouwelijke bijzondere hoogleraren. Dit percentage is gestegen van 19.2% in 2011 naar 21.8% in 2012. Het aandeel vrouwelijke gewoon hoogleraren is echter met 0.7% gedaald naar 9.1%. Deze cijfers zijn gebaseerd op hoogleraren werkzaam bij EUR en Erasmus MC.

Grafiek 4: Percentage vrouwelijke hoogleraren (peildatum: 31 december 2012)

Totaal aantal personen EUR

peildatum 31 december 2012

		HL	UHD	UD	overig WP	student- promovendi	student- assistent	OBP	Totaal
Stafafdelingen,	mannen						11	172	183
SSC's en	vrouwen						9	200	209
BV 2013	totaal						20	372	392
UB	mannen							36	36
	vrouwen							34	34
	totaal							68	70
ESHCC	mannen	7	6	10	24	11	5	2	65
	vrouwen	2	0	18	17	15	9	33	94
	totaal	9	6	28	41	26	14	35	159
FW	mannen	3	6	5	5	4	5	3	31
	vrouwen	1	1	0	2	3	5	4	16
	totaal	4	7	5	7	7	10	7	47
RSM	mannen	31	41	52	29	51	52	37	293
	vrouwen	2	9	21	24	40	48	104	248
	totaal	33	50	73	53	91	100	141	541
ESL	mannen	40	19	23	42	14	22	25	185
	vrouwen	6	12	15	47	15	35	52	182
	totaal	46	31	38	89	29	57	77	367
FGG⁵	mannen	0	0	0	0	0	0	0	0
Erasmus MC	vrouwen	0	0	0	0	0	0	0	0
	totaal	0	0	0	0	0	0	0	0
iBMG	mannen	8	9	11	19	9	3	7	66
	vrouwen	2	5	14	39	24	21	31	136
	totaal	10	14	25	58	33	24	38	202
FSW	mannen	24	30	21	31	20	12	12	150
	vrouwen	4	13	16	65	36	20	49	203
	totaal	28	43	37	96	56	32	61	353
ESE	mannen	38	22	53	0	71	96	30	310
	vrouwen	0	3	27	1	37	54	58	180
	totaal	38	25	80	1	108	150	88	490
ISS	mannen	8	9	11	2	0	2	26	58
	vrouwen	0	5	14	4	0	8	56	87
	totaal	8	14	25	6	0	10	82	145
Totaal	mannen	159	142	186	152	180	208	350	1.377
	vrouwen	17	48	125	199	170	209	621	1.389
	totaal	176	190	311	351	350	417	969	2.766
Totaal %	mannen	90,3%	74,7%	59,8%	43,3%	51,4%	49,9%	36,1%	49,8%
	vrouwen	9,7%	25,3%	40,2%	56,7%	48,6%	50,1%	64,1%	50,2%

⁵ Hoogleraren bij FGG/Erasmus MC worden benoemd door de EUR en zijn in dienst van Erasmus MC

Totaal aantal volledige arbeidsplaatsen (fte) EUR

peildatum 31 december 2011

		HL	UHD	UD	Overig		Student-		Totaal
					WP	Promovendi	assistent	OBP	
Stafafdelingen,	mannen						4,00	159,21	163,21
SSC's en	vrouwen						2,80	164,45	167,25
BV 2013	totaal						6,80	323,66	330,46
UB	mannen							32,21	32,21
	vrouwen							26,39	26,39
	totaal							58,60	58,60
ESHCC	mannen	6,14	6,31	9,48	14,35	9,25	0,95	2,00	48,48
	Vrouwen	1,59	0,00	16,90	11,90	12,75	2,90	26,40	72,44
	totaal	7,73	6,31	26,38	26,25	22,00	3,85	28,40	120,92
FW	mannen	2,60	5,10	5,00	4,00	3,40	1,30	2,40	23,80
	vrouwen	1,00	1,00	0,00	1,00	3,00	1,20	3,30	10,50
	totaal	3,60	6,10	5,00	5,00	6,40	2,50	5,70	34,30
RSM	mannen	24,90	35,85	48,20	24,80	50,80	12,60	35,40	232,55
	Vrouwen	2,00	8,60	20,60	19,50	39,70	11,68	85,53	187,61
	totaal	26,90	44,45	68,80	44,30	90,50	24,28	120,93	420,16
ESL	mannen	23,50	14,33	15,95	30,26	12,80	7,30	23,74	127,88
	vrouwen	4,20	10,50	12,10	34,68	15,60	10,10	41,10	128,28
	totaal	27,70	24,83	28,05	64,94	28,40	17,40	64,84	256,16
FGG⁶	mannen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Erasmus MC	vrouwen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	totaal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
iBMG	mannen	6,52	7,75	10,40	16,91	9,00	0,65	6,50	57,73
	vrouwen	1,30	5,00	12,20	32,78	23,20	5,55	26,33	106,36
	totaal	7,82	12,75	22,60	49,69	32,20	6,20	32,83	164,09
FSW	mannen	18,10	28,20	17,60	22,52	20,40	2,75	11,80	121,37
	vrouwen	2,20	11,30	12,35	40,00	35,20	3,05	40,88	144,98
	totaal	20,30	39,50	29,95	62,52	55,60	5,80	52,68	266,35
ESE	mannen	27,85	17,80	47,57	0,00	69,30	24,70	26,05	213,27
	vrouwen	0,00	2,40	23,70	1,00	37,00	13,55	42,82	120,47
	totaal	27,85	20,20	71,27	1,00	106,30	38,25	68,87	333,74
ISS	mannen	6,10	9,00	11,00	1,84	0,00	0,45	23,88	52,27
	vrouwen	0,00	5,00	14,00	2,93	0,00	2,80	44,44	69,17
	totaal	6,10	14,00	25,00	4,77	0,00	3,25	68,32	121,44
Totaal	mannen	115,71	124,34	165,20	114,68	174,95	54,70	323,19	1.072,77
	vrouwen	12,29	43,80	111,85	143,79	166,45	53,63	501,64	1.033,45
	totaal	128,00	168,14	277,05	258,47	341,40	108,33	824,83	2.106,22
Totaal %	mannen	90,4%	74,0%	59,6%	44,4%	51,2%	50,5%	39,2%	50,9%
	vrouwen	9,6%	26,0%	40,4%	55,6%	48,8%	49,5%	60,8%	49,1%

⁶ Hoogleraren bij FGG/Erasmus MC worden benoemd door de EUR en zijn in dienst van Erasmus MC

< 8 >   **BEDRIJFSVOERING**

Het financieel economische beleid van de Erasmus Universiteit is erop gericht om de continuïteit van de bedrijfsprocessen in financiële zin te waarborgen. Een gebalanceerde middelenverdeling, structureel sluitende begrotingen en gezonde liquiditeit en solvabiliteit vormen daarbij belangrijke uitgangspunten. Tekorten mogen uitsluitend planmatig en tijdelijk van aard zijn. Dit beleid heeft ertoe geleid dat de Erasmus Universiteit anno 2012 een gezonde exploitatie en balanspositie kent. In het verslagjaar is het vermogen met M€ 16,5 toegenomen tot M€ 229,0. De Faculteit der Geneeskunde en Gezondheidszorg, ondergebracht bij Erasmus MC (hierna: Erasmus MC) heeft aanvullend een resultaat behaald van M€ 14,5 (2011: M€ 13,3). De solvabiliteit is gestegen van 60% naar 65,5%. De liquiditeit is in 2012 marginaal afgenomen, mede ten gevolge van een aflossing van de langlopende lening ad. M€ 25 bij Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

De Erasmus Universiteit heeft in 2012 fors geïnvesteerd in onderwijs en onderzoek, in bedrijfsvoering, technische infrastructuur en bouwprojecten. Voor het stimuleren van vernieuwingen in onderwijs en onderzoek, maar ook in bedrijfsvoering trekt de EUR meer dan M€ 20 per jaar in haar exploitatie uit. Ook de komende jaren zal de EUR stevig blijven investeren in de profilering van onderwijs en onderzoek alsmede in de professionalisering en optimalisering van de bedrijfsvoering.

Ontwikkeling resultaat en eigen vermogen

De Erasmus Universiteit heeft over 2012 een geconsolideerd resultaat - inclusief Erasmus MC - van M€ 30,8 (2011: M€ 25,2). Dit bij een batentotaal van M€ 538,9 (2011: M€ 526,1). Het resultaat van Woudestein – d.w.z. het resultaat exclusief Erasmus MC – bedraagt M€ 16,3 (2011: M€ 11,9).

In de afgelopen jaren heeft de EUR consequent een rentabiliteit⁷ gehaald van boven de 5%. In belangrijke mate wordt dit veroorzaakt door diverse onverwachte meevallers in de Rijksbijdrage (bama-compensatie in 2010, studentenaantallen, terugdraaien langstudeermaatregel). Daarnaast heeft de EUR sterke onderbestedingen op reserveringen voor interne stimuleringsregelingen en interne projecten, voor personele lasten (w.o. niet optredende cao-stijgingen en wachtgeldverplichtingen) en voor huisvestingslasten.

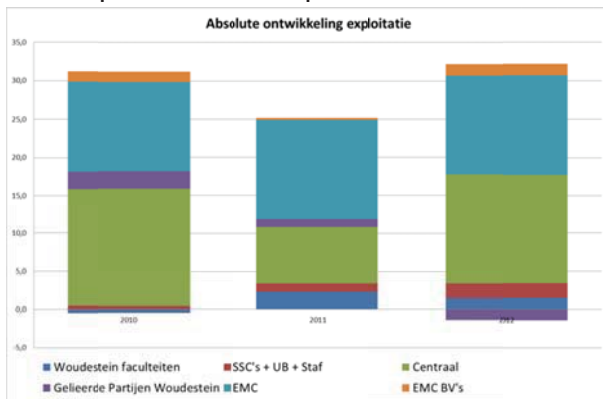
Voor de resultaten van Erasmus MC geldt dat het merendeel van het overschot planmatig is en bestemd is ter dekking van de toekomstige stijgingen van de huisvestingslasten voortvloeiend uit het Lange Termijn Huisvestingsplan.

De groepsmaatschappijen hebben per saldo een tekort in 2012. Dit wordt in het bijzonder veroorzaakt door Beleggingen BV. In deze werkmaatschappij is een deel van het vastgoed van de EUR ondergebracht. Het tekort vloeit voort uit lastenstijgingen die niet in de huurprijzen konden worden verwerkt. Het tekort is

---

⁷ Exploitatieresultaat/totale baten incl. financiële baten

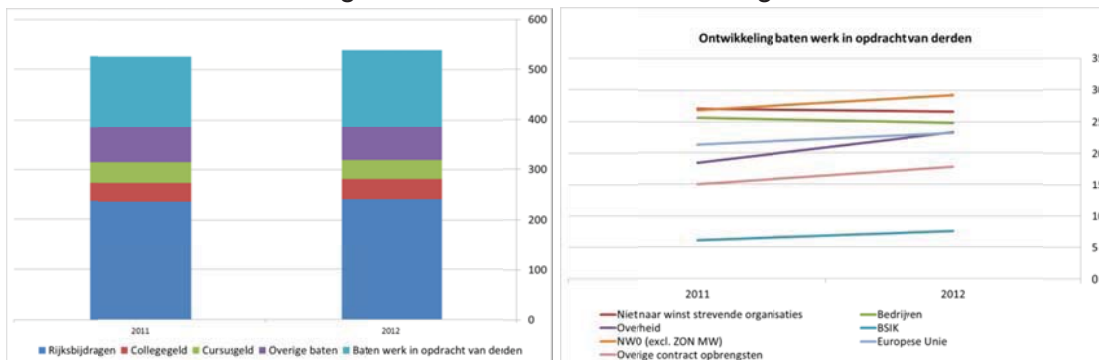
conform begroting. Daarbij wordt aangetekend dat de EUR de grootste afnemer is van de diensten van Beleggingen BV. Besloten is om Beleggingen BV per 1 januari 2013 op te heffen. De panden en de activiteiten worden overgenomen door de EUR.

Door het positieve jaarresultaat stijgt de vermogenspositie van de EUR. Het geconsolideerd eigen vermogen bedraagt ultimo 2012 M€ 229,0. Meer dan 50% van het vermogen is bestemd.

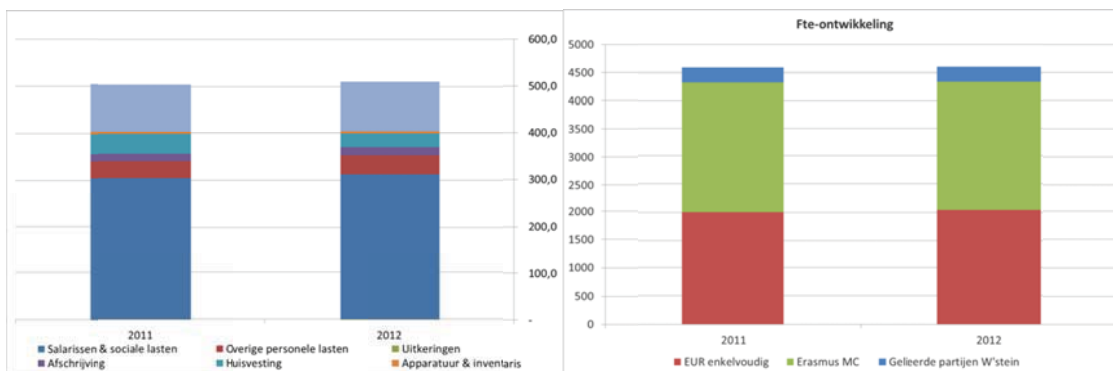
Baten en lasten ontwikkeling

De eerste geldstroom (de rijksbijdrage via het Ministerie van OCW) en de collegegelden vormen een belangrijke bron van inkomsten van de EUR. Gegeven de beperkte toename van de Rijksbijdrage, streeft de EUR naar een toename van de inkomsten uit de tweede geldstroom en uit samenwerking en contracten met derden.

In de afgelopen jaren is een stijging te zien van de totale baten. In lijn met de doelstelling nemen vooral de baten uit werken in opdracht van derden toe. Het merendeel van de projectinkomsten wordt gerealiseerd door het Erasmus MC.

De lasten zijn evenredig met de baten gestegen. Binnen de lasten zijn de salarissen en sociale lasten met M€ 7,6 toegenomen; een stijging van ruim 2,5%. In de zelfde periode zijn de gemiddelde fte's met 15,5 gestegen; nog geen 0,5%. De lonen en salarissen zijn met M€ 2,8 gestegen, door toename in het aantal fte's en door periodieken. Het restant van de stijging wordt veroorzaakt door verhogingen in de sociale lasten en pensioenpremies.

Ontwikkeling Activa en Passiva

De Erasmus Universiteit heeft een gezonde balanspositie. Zowel de liquiditeit als de solvabiliteit zijn solide. De helft van de activa bestaat uit gebouwen en terreinen. De campusontwikkelingen in 2012 weerspiegelen zich in de balanspositie. Het totaal van de boekwaarde gebouwen en terreinen is met ruim M€ 35 toegenomen door de investeringen (M€ 41,7) in de Plaza, de parkeergarage, het Erasmuspaviljoen en de renovatie van de C-hal.

Ondanks deze forse investeringen is de liquiditeitspositie zodanig groot dat de lening van M€ 25 bij BNG eind 2012 is afgelost. De EUR en haar groepsmaatschappijen beschikt eind 2012 over M€ 120,8 aan liquide middelen (2011: M€ 156,2). Hiervan bevindt zich M€ 79,9 (2011: M€ 116,1) bij de universiteit en M€ 40,9 bij de groepsmaatschappijen.

Liquiditeitenbeheer en rentemanagement

Het liquiditeitsmanagement heeft tot doel te zorgen voor een tijdige beschikbaarheid van liquide middelen tegen acceptabele condities. Daarnaast worden overtollige liquide middelen weggezet om het rendement te optimaliseren binnen aangegeven risico's. Gegeven de beschikbare liquiditeiten hebben de treasury-activiteiten zich in het verslagjaar beperkt tot het zo optimaal mogelijk wegzetten van overtollige middelen. De EUR maakt geen gebruik van derivaten.

In het kader van de renovatie van het Sportgebouw en de inrichting van de te realiseren sportvoorzieningen in het U-gebouw heeft stichting Erasmus Sport in 2012 een langetermijnlening afgesloten met de EUR voor een bedrag van max. M€ 2,6. Betaling van aflossing en rente zal starten na oplevering van genoemde renovatie en inrichting (gepland op 1 augustus 2013).

De investeringen in de campus, bedrijfsvoering en strategie leggen in de komende jaren een groot beslag op de liquiditeiten. Met het huidig investeringsprogramma van ongeveer M€ 300 in campus en bedrijfsvoering daalt de liquiditeitspositie vrij snel naar het nulpunt. Vanaf 2013 zal daarom gebruik moeten maken van financieringsfaciliteiten. Er is besloten in 2013 over te gaan op schatkistbankieren. OCW heeft zich eind 2012 richting het ministerie van Financiën garant gesteld ten behoeve van een rekeningcourantfaciliteit voor de EUR.

Vooruitzichten

Een deel van de bekostiging is vanaf 2012 losgekoppeld van studentenaantallen en wordt afgestemd op het profiel van de instelling. In 2012 zijn er prestatieafspraken gemaakt met het Ministerie. Van het student-gerelateerde-deel van het Macrokader wordt 7% afhankelijk gemaakt van het realiseren van de prestatieafspraken op het gebied van studierendement, uitval, onderwijsintensiteit, excellentie etc. Bij het (gedeeltelijk) niet behalen van de afgesproken prestaties wordt de instelling (naar rato) gekort. Voor de EUR zou dit een verlies van ruim M€ 8 kunnen betekenen. In het voorjaar van 2013 is gebleken dat de overheidsfinanciën zich onvoldoende herstellen. Aanvullende bezuinigingsmaatregelen dreigen bovenop de eerdere maatregelen uit het deelakkoord Begroting 2013 en het Regeerakkoord. Hoewel er ook intensiveringen opgenomen zijn, is er per saldo toch sprake van een netto-bezuiniging voor het Hoger Onderwijs.

Door bovengenoemde maatregelen is op termijn een structurele daling van het inkomen uit Rijksbijdrage en collegegelden van 10% of meer niet ondenkbaar. Daarbovenop stijgen de (vaste) lasten. In het bijzonder geldt dit voor de huisvestingslasten. Renovaties, groot onderhoud en investeringen in een kleinschaligere studie- en werkomgeving vergen vele miljoenen. Maar ook de loonkosten stijgen. Zo is per 1 januari 2013 een nieuwe cao afgesloten, die ervoor zorgt dat de lonen in 2013 met 1,33% worden verhoogd. Daarnaast zijn de werkgeversbijdragen in het kader van de sociale zekerheid en de pensioenpremies de laatste jaren stevig toegenomen. In het laatste kwartaal van 2012 is een btw-stijging doorgevoerd. Gekoppeld aan beperkte of geen compensatie voor loon- en prijspeilstijgingen betekent dit een aanzienlijke opwaartse druk op de middelen.

De financiële positie van de Erasmus Universiteit is zodanig sterk dat tijdelijke slechte resultaten kunnen worden opgevangen. Gegeven de steeds beperktere bestedingsruimte dienen de middelen steeds selectiever en doelmatiger te worden ingezet. Alleen door versterking van het profiel en een efficiëntere, effectievere en kostenbewuste organisatie kan de EUR de toekomst het hoofd bieden. Nadere detailinformatie over de financiën, de risicoparagraaf en de gegevens in het kader van de WOPT (Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens) is te vinden in deel II – het Financieel Jaarverslag.(vanaf pagina 81)

Inkoop en Europees aanbesteden binnen de EUR

Binnen de EUR wordt hard gewerkt aan een professionaliseringsslag op het gebied van inkoop en contractmanagement. In dat kader zijn in 2012 meerdere Europese aanbestedingen succesvol afgerond. Enige voorbeelden hiervan zijn de raamovereenkomsten ten behoeve van de aanschaf van audiovisuele apparatuur, de bouw van het Erasmuspaviljoen, de implementatie van een nieuw Studenten Informatie Systeem SIS (inclusief onderhoud en licenties) en de aanschaf van een nieuw parkeermanagementsysteem en parkeerapparatuur, eveneens inclusief onderhoud.

< 9 > VOORZIENINGEN VOOR STUDENTEN EN MEDEWERKERS

Universiteitsbibliotheek

Twee belangrijke ontwikkelingen deden de Universiteitsbibliotheek (UB) in 2012 haar koers bijstellen: de snelle digitalisering van de wetenschappelijke informatievoorziening en het steeds meer betrokken worden van de UB bij de ondersteuning van het onderzoek binnen de EUR:

- De UB-informatievoorziening digitaliseert in hoog tempo. In tegenstelling tot de uitleencijfers van boeken (- 18,5 %) nam het aantal zoekopdrachten in zowel e-books (+ 34,5 %) als databanken (+ 32,2 %) snel toe. Het aantal raadplegingen van digitale tijdschriften groeide van 2,5 naar 3 miljoen.
- Meer dan ooit tevoren was de UB betrokken bij het EUR-onderzoek, bijvoorbeeld via het project Impact Monitor. Voor zeventien onderzoeksgroepen werd hun wetenschappelijke impact in kaart gebracht en vergeleken met collega's in binnen- en buitenland. Daarmee ondersteunde de UB onderzoeksaanvragen en – evaluaties.

Om de nieuwe taken beter uit te kunnen voeren werd per 1 april een nieuwe UB-organisatie geïmplementeerd. Kern ervan is - naast het aanbrengen van een onderscheid tussen front office en back office - de introductie van twee afdelingen die geheel toegespitst zijn op de dienstverlening aan de onderzoekers en docenten (Academic Services) respectievelijk aan de studenten (Library Learning Center). Belangrijk voor de medewerkers waren verder de introductie van het flexibele werken en de deelname aan een EUR-brede training gericht op verbetering van de dienstverlening. In het kader van BV2013 / Campus Services werd verkend hoe de studie- en bibliotheekomgeving er in 2018 uit ziet. Ook werd een UB-beleidsplan 2013-2018 in de steigers gezet en werd begonnen met de voorbereiding van de renovatie van het B-gebouw.

Meldenswaard zijn verder de opening van studielandschappen ten behoeve van Pedagogische wetenschappen (25 januari) en van Rechtsgeleerdheid (3 september) en de feestelijke opening van het Onderwijscentrum in het Erasmus MC (26 september). De UB-vergaderzaal werd omgebouwd tot een fris ogende multifunctionele ruimte, zowel geschikt voor trainingen als vergaderingen. Het aantal studieplekken werd opnieuw uitgebreid. Na afronding van de renovatie van de C-hal konden de bezoekers van de UB begin september weer gebruik maken van haar nu volledig heringerichte toegang.

Cultuur en Wetenschap

Studium Generale (SG) en Erasmus Cultuur (EC) organiseren traditiegetrouw lezingen, debatten, cursussen, voorstellingen en evenementen. Het doel is de studenten van de EUR inzicht te geven in de samenhang van de wetenschappen, bevorderen van het maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef en het leveren van een bijdrage aan de culturele ontwikkeling en academische vorming. Aan de in totaal

116 activiteiten namen ruim 10.000 bezoekers deel, waarvan 70% student is. Daarnaast worden de culturele verenigingen van de EUR, de orkesten en muziekverenigingen en de Stukafest-organisatie ondersteund. De activiteiten zijn voor een derde tot de helft Engelstalig en vonden zowel plaats op campus Woudestein, het Erasmus MC als bij een van onze partners in de stad.

De programma's variëren van een lunchlezing op het Erasmus MC over *brain enhancement*, een Denkcafé in Arminius, een campus-lezing in de serie 'Uitdagingen van de 20e eeuw' door Petra Stienen, 'Jaargetijdengast' Frans Weisglas in De Unie tot aan een verkiezingsavond in het stadhuis van Rotterdam.

De campusprogrammering van Erasmus Cultuur bevatte o.a. een openluchtbioscoop-voorstelling, een maandelijkse studentenband op het podium, meerdere theater- en muziekevenementen, een wekelijkse pubquiz (met muziek- en filmspecials) en een ruilboekenbeurs.

Nieuw dit jaar is de oprichting van het Rotterdams Studenten Orkest en de maandelijkse talkshow Studio Erasmus, waarin EUR- en Erasmus MC-medewerkers reflecteren op de actualiteit. Deze professioneel opgenomen interviews en mini-colleges trokken het afgelopen jaar 14.000 You-Tube-bezoekers. Ook de cursussen (320 deelnemers) en voorstellingen (1250 bezoekers) blijven veel studenten trekken.

Kunst

Kunstzaken is verantwoordelijk voor kunstbeleid en -beheer van de universiteit. Daarbij draagt zij zorg voor de kunstcollectie, de kunst op de campus en is nauw betrokken bij de stichting Universitair Historisch Kabinet (universitaire historische collecties, waaronder de collectie van het Nederlands Economisch PenningKabinet.) In 2012 is de inventarisatie en de digitalisering van de kunst in de gebouwen voortgezet. Dat geldt ook voor de werkzaamheden ter behoud van de collectie. Er is aandacht voor acuut preventief onderhoud. De kunstcollectie bevat zo'n 1600 werken, waaronder enige nieuwe aankopen.

Advisering

Kunstzaken heeft advies uitgebracht over onder andere de plaatsing en herplaatsing van bestaande kunst op het terrein vanwege de plannen rond 'Campus in Ontwikkeling'. Ter compensatie van het verdwijnen van het kunstwerk van Petri, en ter gelegenheid van het eeuwfeest en de vernieuwde campus, zal de EUR een nieuw kunstwerk voor in de buitenruimte aanschaffen. Bij de oplevering van het C-gebouw is het beeld van Caris weer teruggeplaatst en zijn de drie wand reliëfs van Dick Elffers gerestaureerd.

Tentoonstellingen

In de Erasmus Galerij zijn in 2012 twee nieuwe exposities te zien geweest:

- *Een leven met kunst, Piet Sanders* - een dubbeltentoonstelling met het Stedelijk Museum Schiedam. Bij de gezamenlijke opening in het Stedelijk Museum Schiedam

in juni is een film vertoond waarin de bijdrage van prof. Piet Sanders aan de kunst op de EUR werd belicht. De belangrijke rol van prof. Sanders kwam ook ter sprake bij het symposium *Honderd jaar Sanders, politiek recht & kunst*, georganiseerd door de Erasmus Faculty of Law, ter ere van de 100ste verjaardag van de oprichter van de Rechtenfaculteit in Rotterdam. Eind september, kort na zijn 100ste verjaardag, is de initiatiefnemer van de EUR-kunstcollectie prof. Piet Sanders overleden.

- *Boulevard of Expectations*, in samenwerking met de Willem de Kooning Academie en EFB/Campus in Ontwikkeling II. Twee ontwerpen worden geselecteerd voor verder onderzoek tot uitvoering op de campus.

- In het najaar zijn de twee in de Erasmus Galerij opgestelde touchscreen vitrines van het Nederlands Economisch PenningKabinet officieel in gebruik gesteld. Met behulp van deze vitrines kan de bezoeker informatie verkrijgen over de collectie met ruim 1850 penningen.

Kunstuitleen

De artotheek betrof een continue stroom nieuwe aanvragen voor kunst op de werkplek. In gebouw L zijn de gangen voorzien van nieuwe kunst. Na afronding van de renovatie van de C-hal kon de artotheek in de C-ring weer in gebruik worden genomen. Op de terreinetage van de C-hal is een nieuw, geklimatiseerd depot voor de kunstcollectie in gebruik genomen.

Campus Woudestein

Campus in Ontwikkeling is de naam van het langetermijnproject voor het verbeteren van de campus. In 2012 is volgens dit masterplan driftig gebouwd aan nieuwe voorzieningen, zoals een half verdiepte parkeergarage met een capaciteit van 600 auto's, een ondergrondse fietsenstalling voor 700 fietsen van studenten en medewerkers, een studentenpaviljoen en een gebouw dat huisvesting gaat bieden aan 370 studenten.

Naast nieuwbouw stond ook renovatie in de planning. In september is het gerestaureerde Collegezalen-gebouw weer in gebruik genomen. De collegezalen zijn ingericht met de nieuwste technieken en audiovisuele middelen. Daardoor is het mogelijk om colleges op te nemen en op het web te plaatsen. In de grote C-hal zijn voor de studenten diverse modern ingerichte zithoeken.

Onderwijsvoorzieningen

De ontwikkelingen in het universitair onderwijs van de EUR vraagt om andere onderwijszalen en voorzieningen. De Erasmus School of Law is overgestapt naar kleinschalig onderwijs. Om aan de vraag vanuit onderwijs te voldoen, zijn in het V- en het C-gebouw kleine zalen gerealiseerd en voorzien van smartboards. In het G-gebouw zijn studielandschappen en nieuwe pc-onderwijszalen gerealiseerd.

Buitenruimte

Naast het faciliteren van onderwijs en onderzoek worden stappen gezet voor het verlevendigen en aantrekkelijker maken van de campus. Studeren, wonen en

verblijven op de campus wordt aangenamer door meer en betere faciliteiten en een groenere omgeving. Er zijn in 2012 veel voorbereidingen getroffen voor de verfraaiing van de buitenruimte. Het plein bij de Aula, C-hal en H-gebouw krijgt nieuwe bestrating, moderne bankjes, veel bomen en beplanting en wordt daarmee een aantrekkelijke verblijfplaats. De meest ingrijpende verbetering is het nieuwe campushart, gevormd door de centrale Plaza en een grote vijver. De aanleg hiervan is al ver gevorderd. Hiermee is in 2012 de basis gelegd voor een campus met een nieuw gezicht en een grotere aantrekkingskracht op studenten en medewerkers.

ICT

SSC ICT is verantwoordelijk en initiërend voor de innovatie van de ICT-infrastructuur en - op onderdelen - voor de aan de ICT-organisatie gerelateerde innovatie.

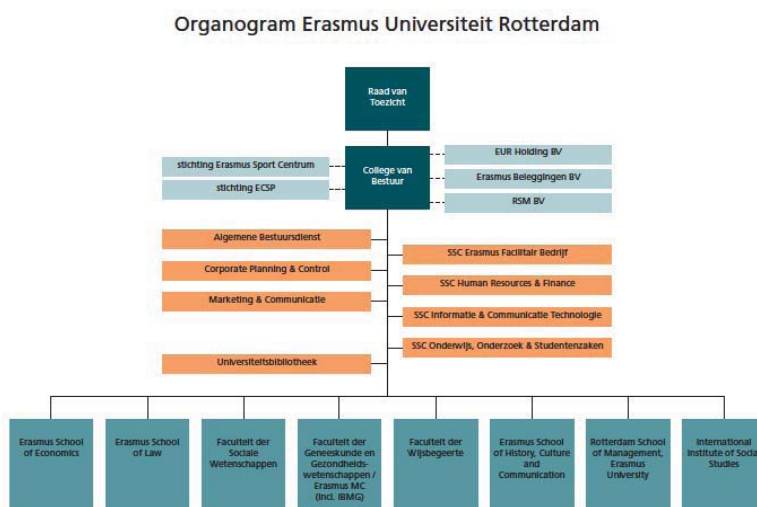
Daarnaast is er de *business* (business units, faculteiten en centrale diensten), verantwoordelijk voor het initiëren van de *business-drive* vernieuwing. Deze ligt vooral op het gebied van de informatievoorzieningsfunctie. Het SSC ICT is hierin een van de deelnemende partijen.

Een belangrijk deel van de innovatie van technische infrastructuur is belegd in het programma 'ICT en Bedrijfsprocesintegratie' (ICT en BPI) van BV2013. SSC ICT participeert samen met decentrale ICT-afdelingen in deze projecten.

Enige ontwikkelingen in 2012:

- De bouw van een nieuw datacenter op de 20ste verdieping van het T-gebouw;
- Uitbreiding en vervanging WiFi-infrastructuur op de campus, met dekking zowel in kantoren als onderwijsruimten;
- E-mail en digitale agenda-voorziening EUR-breed op basis van Microsoft Outlook en Exchange;
- Het inrichten van een examenzaal in het G-gebouw met twaalf ICT-werkplekken voor het tentamineren van studenten met de functiebeperking dyslexie;
- De Ask Erasmus-website is opgevolgd door Ask Erasmus II, met de mogelijkheid voor studenten om via deze kennisbank op ieder gewenst moment van de dag - 24/7 - vragen te stellen en antwoorden te ontvangen. Het toepassingsgebied is bovendien uitgebreid van SSC OO&S naar alle faculteiten van de EUR.

< 10 > EUR IN HET KORT

Raad van Toezicht

Drs. A. van Rossum, voorzitter
Prof.dr. J.M. Bensing (tot 1 juni 2012)
Mr. F.W.H. van den Emster
Prof.mr. J.E.J. Prins (vanaf 1 juni 2012)
Dr. V.C.M. Timmerhuis
Ir.drs. H.N.J. Smits

College van Bestuur

Mr. P.F.M. van der Meer Mohr, voorzitter
De voorzittershamer is in handen van Pauline van der Meer Mohr. Zij is verantwoordelijk voor algemeen bestuurlijke aangelegenheden, zoals de relatie met de Raad van Toezicht en de Universiteitsraad. Van der Meer Mohr houdt zich bezig met het strategisch beleid, internationale aangelegenheden en met externe contacten, onder meer met de regio Rotterdam, het bedrijfsleven en de andere kennisinstellingen. Per 1 januari 2010 is zij bij de EUR aangesteld voor een periode van vier jaar.

Prof.dr. H.G. Schmidt, rector magnificus
Sinds 1 september 2009 is Henk Schmidt rector magnificus van de Erasmus Universiteit. Zijn aandacht gaat vooral uit naar onderwijs en onderzoek, met inbegrip van het wetenschappelijk personeel(sbeleid), studenten en wetenschapsvoorlichting. Zijn rectoraatperiode loopt tot 9 november 2013.

Drs. B.J.H. Straatman
Het derde lid, Bart Straatman, maakt vanaf 1 februari 2010 deel uit van het College van Bestuur. Zijn taken liggen op het terrein van de financiën, economisch beleid,

terrein & gebouwen en informatievoorzieningen. Hij is aangesteld voor een periode van vier jaar.

Decanen

Prof.dr. P.H. Franses, decaan ESE
Prof.dr. S.L. van de Velde, decaan RSM
Prof.dr. H.A.P. Pols, decaan FGG/Erasmus MC
Prof.mr. M.J. Kroeze, decaan ESL
Prof.dr. H.T. van der Molen, decaan FSW
Prof.dr. L. van Bunge, decaan FW
Prof.dr. D. Douwes, decaan ESHCC
Prof.dr. L. de Haan, rector ISS

Universiteitsraad

Mr.dr. A.G.H. Klaassen, voorzitter (tot 1 december 2012)
R. Karens (vanaf 1 december 2012)

Personeelsgeleding 2012

Dr. B. Bode, M. Blok, dr.mr. A.P. den Exter (vanaf 1 september 2012), M.I. Heemskerk Msc (vanaf 1 september 2012), mr. D.Y.M. Korthals Altes-Biemans, dr. B. Leeuwenburgh (vanaf 1 september 2012), dr. F. Mast, dr. M.B.J. Schauten, drs. W.M. van Sonderen (vanaf 1 september 2012), dr. K.H. Stapelbroek (vanaf 1 september 2012), M.J. Verwijmeren, drs. E.H. Wijnmaalen.

Studentgeleding vanaf 1 september 2012

Ch. Alderweireld, M. Baas, N. Bart, T. Beyer, M. Burggraaf, L. Hofstra, S. Nicolai, C.S. Nguyen, D. Ogg, M. Roos, J. Streefkerk, M. Voormolen.

Studentgeleding tot 1 september 2012

C. Brandes, E. Dekker, M. van Hoof, F. Houthoff, Ch. de Jong, C. van der Linde, R. van Rijn, J. Schijven, S. Schneijderberg, N. Seugling, J. Streefkerk, K. van de Vijver

Wet versterking Besturing

De 'Code goed bestuur universiteiten 2007' van de VSNU wordt door de EUR toegepast en nageleefd. Daarenboven zijn in de WHW diverse wijzigingen aangebracht via de Wet versterking besturing, die op 1 oktober 2010 in werking is getreden. De Wet versterking besturing is door het College van Bestuur volledig binnen de EUR geïmplementeerd.

Klachtenbeleid

De universiteit heeft voorzien in de wettelijk voorgeschreven regelingen en procedures voor de behandeling van eventuele klachten en bezwaren. Het betreft niet alleen formele beroep- en bezwaarschriften op grond van de Algemene wet bestuursrecht, maar ook andere vormen van klachten. Als daarvoor gronden zijn, zoals gewijzigde wet- en regelgeving, worden de regels die binnen de universiteit

gelden uiteraard aangepast. De EUR beschikt over een speciale website met alle reglementen, richtlijnen en regelingen voor medewerkers en studenten.

In 2012 werden door studenten in totaal 202 beroepschriften ingediend. Dat waren voornamelijk beroepen tegen besluiten van examencommissies inzake onderwijs, tentamens en examens. Het aantal klachten van studenten bedroeg 32. Studenten en medewerkers dienden in het verslagjaar in totaal 79 bezwaarschriften in. Daar gaat het met name om besluiten van of namens het CvB.

Speerpunten onderwijs en onderzoek

De EUR concentreert zich op mondiale maatschappelijke uitdagingen op het gebied van gezondheid, welvaart, bestuur en cultuur. De opleidingen bevinden zich dan ook binnen deze gebieden of op het snijvlak daarvan. Per 1 september 2012 zijn de volgende initiële bachelor- en masteropleidingen aangeboden:

Gezondheid

- B** Geneeskunde
- B** Gezondheidswetenschappen
- B** Nanobiologie

- M** Geneeskunde
- M** Health Sciences (research)
- M** Health Economics, Policy and Law
- M** Clinical Research (research)
- M** Infection & Immunity (research)
- M** Molecular Medicine (research)
- M** Neuroscience (research)
- M** Recht van de Gezondheidszorg
- M** Zorgmanagement

Welvaart

- B** Bedrijfskunde
  - B** International Business Administration
  - B** Econometrie & Operationele research
  - B** Economie & Bedrijfseconomie
  - B** Fiscale Economie
-
- M** Accounting, Auditing and Control
  - M** Business Administration
  - M** Business Information Management
  - M** Chinese Economy and Business
  - M** Econometrics & Management Science
  - M** Economics & Business
  - M** Economics & Informatics

- M** Entrepreneurship & New Business Venturing
- M** ERIM Master of Philosophy in Business Research (research)
- M** Finance and Investments
- M** Fiscale Economie
- M** Global Business & Stakeholder Management
- M** Human Resource Management
- M** International Management
- M** Management of Innovation
- M** Marketing Management
- M** Organisational Change & Consulting
- M** Public Administration
- M** Strategic Management
- M** Supply Chain Management
- M** Tinbergen Institute Master of Philosophy in Economics (research)

Bestuur

- B** Rechtsgeleerdheid
- B** Fiscaal Recht
- B** Criminologie
- B** Bestuurskunde

- M** Aansprakelijkheid en verzekering
- M** Arbeidsrecht
- M** Bedrijfsrecht
- M** Commercial Law
- M** Criminologie
- M** Financieel Recht
- M** Fiscaal Recht
- M** International Public Management and Public Policy
- M** Justice and Safety and Security (research)
- M** Rechtsgeleerdheid
- M** Research in Public Administration and Organizational Science (research)
- M** Togamaster

Cultuur

- B** Geschiedenis
- B** Algemene Cultuurwetenschappen
- B** International Bachelor Communication and Media
- B** Pedagogische wetenschappen
- B** Psychologie
- B** Sociologie
- B** Wijsbegeerte
- B** Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied

- M** Filosofie (60 ects / 120 ects)
- M** Filosofie (research)
- M** Geschiedenis
- M** Geschiedenis (research)
- M** Kunst- en Cultuurwetenschappen
- M** Maatschappijgeschiedenis
- M** Mediastudies
- M** Mediastudies (research)
- M** Psychology
- M** Sociologie

Niet-initiële masteropleidingen, in het EUR-register per 1 september 2012

Gezondheid

- M** Advanced Epidemiology in Clinical and Genetic Research (joint degree)
- M** Health Sciences
- M** Hospitality Management

Welvaart

- M** Corporate Communication
- M** Executive MBA Program
- M** Executive Master of Finance and Control
- M** Financial Management
- M** Global Executive One MBA
- M** Management Consultancy
- M** Management of Global Competitive Urban Regions
- M** Maritime Economics & Logistics
- M** Master City Developer
- M** Public Finance Management
- M** Public Human Resource Strategy

Bestuur

- M** Business, Corporate and Maritime Law
- M** Development Studies
- M** European Master in Law and Economics
- M** Public Information Management
- M** Urban Management and Development

< 11 > PRIJZEN EN ONDERSCHIEDINGEN in 2012

In 2012 zijn verschillende prijzen en onderscheidingen aan leden van de EUR-gemeenschap toegekend.

Eredocoraten

Op 4 oktober 2012 mocht het iBMG ter ere van het dertigjarig bestaan een eredoctoraat uitreiken. Prof. Mike Drummond was de eredoctor en prof. Frans Rutten de erepromotor. De Britse hoogleraar Gezondheidseconomie aan de Universiteit van York (Verenigd Koninkrijk) was tussen 1995 en 2005 directeur van het Centre for Health Economics aan diezelfde universiteit. Hij wordt wereldwijd gezien als een van de grootste experts op het gebied van economische evaluatie van zorgbehandelingen en zorgprogramma's.

Bij de 99ste Dies Natalis op 8 november ontving professor Alice H. Eagly een eredoctoraat voor haar werk op het gebied van geslacht en leiderschap. De psychologe is verbonden aan de Northwestern University in de Verenigde Staten. Als erepromotor trad prof. Daan van Knippenberg op, hoogleraar Organizational Behavior bij Rotterdam School of Management, Erasmus University.

Prof.dr. Philip Hans Franses, hoogleraar Toegepaste Econometrie, hoogleraar Marketing, en decaan van de Erasmus School of Economics (ESE), heeft een eredoctoraat gekregen van Chiang Mai University, een van de grootste universiteiten van Thailand. Franses is daarmee de eerste Nederlander die in Thailand wordt onderscheiden met een eredoctoraat.

Prof.mr.dr. Laurens Winkel, hoogleraar Rechtsgeschiedenis aan de Erasmus School of Law heeft als waardering voor zijn grote bijdrage in de studie naar rechtsgeschiedenis een eredoctoraat aan de Universiteit van Edinburgh in ontvangst mogen nemen.

Prof.mr.dr. Jan Peter Balkenende, hoogleraar Governance, Institutions and Internationalisation aan de zowel de Erasmus School of Economics als aan de Erasmus School of Law, heeft in september 2012 een eredoctoraat ontvangen van Hope College, Holland (Michigan, Verenigde Staten). Met dit eredoctoraat brengt Hope College de waardering tot uitdrukking voor Balkenendes inzet als minister-president en voor zijn benadrukking van christelijke uitgangspunten als onderdeel van goed bestuur.

Mandevillelezing

De achttiende Mandevillelezing, met de titel 'Towards a new economic European Governance' is op 6 juni uitgesproken door de Fransman Jean-Claude Trichet, president van de Europese Centrale Bank in de periode 2003-2011.

De Mandevillelezing moet dan ook worden gezien als het maatschappelijke

equivalent van het eredoctoraat dat aan de Erasmus Universiteit Rotterdam alleen op grond van wetenschappelijke verdiensten wordt toegekend.

Onderwijs- en Onderzoeksprijs EUR

De onderwijsprijs ging dit verslagjaar naar prof.ir. Axel Themmen, bijzonder hoogleraar experimentele endocrinologie en medisch onderwijs bij Erasmus MC. Hij is coördinator van de decentrale selectie binnen de opleiding geneeskunde en een van de ontwikkelaars van dit systeem. Daarnaast is Themmen initiator van de Junior Med School, een pre-universitaire geneeskunde- en onderzoekopleiding voor getalenteerde vwo'ers.

De onderzoeksprijs werd in 2012 toegekend aan dr. Martijn Burger van de Erasmus School of Economics. Volgens de jury staat hij aan het begin van een veelbelovende wetenschappelijke carrière. Burger heeft reeds een aantal publicaties als eerste auteur op zijn naam staan in toonaangevende tijdschriften. Met economische geografie en regionale economie heeft hij een originele en eigen niche ontdekt.

Prof. G.W.J. Bruinsprijs

De prof. G.W.J. Bruinsprijs - voor de beste reasearchmasterstudent die een bijzonder studieprestatie heeft gekoppeld aan een veelbelovend onderzoek - is in 2012 toegekend aan Johanna Thoma, researchmaster in Philosophy and Economics aan de Faculteit der Wijsbegeerte. Zij mocht tijdens de opening van het Academisch Jaar een cheque van € 4500 in ontvangst nemen, een mooie ondersteuning bij haar promotieonderzoek in Toronto.

Deze prijs draagt de naam van prof.mr.dr. G.W.J. Bruins, in 1913 de eerste hoogleraar en eerste rector van de Nederlandsche Handels-Hoogeschool, en is in het leven geroepen door zijn nazaten.

Prof. H.W. Lambersprijs

Eveneens bij de opening van het Academisch jaar vond de uitreiking plaats van de Prof. H.W. Lambersprijs. De cheque van € 3000 en een speciale penning was in 2012 bestemd voor Drs. Abdelilah el Barzouhi. Hij rondde afgelopen jaren naast de studie geneeskunde ook de masters Clinical Research en Zorgmanagement met zeer hoge cijfers af. Met het toekennen van de prof. Lambersprijs wil de EUR hem ondersteunen bij zijn promotieonderzoek

De prijs, vernoemd naar prof. H.W. Lambers, hoogleraar Economie en diverse keren rector magnificus aan de Nederlandse Economische Hogeschool in de periode 1950-1970, is ingesteld met een donatie van het ARK Fonds.

Overige prijzen

Leo Polak Scriptieprijs

Sjaak Vane, alumnus van de Faculteit der Wijsbegeerte, heeft de Leo Polak Scriptieprijs gewonnen voor zijn masterthesis 'Liefde in digitale tijden. Internetdating en de veranderde conceptie van liefde'. Vane behaalde met deze scriptie in juni 2011

zijn Master Filosofie. De Leo Polak Scriptieprijs wordt jaarlijks door de Universiteit voor Humanistiek uitgereikt voor de beste thesis over persoonlijke zingeving en/of humanisering van de samenleving.

Centraal Plan Bureauprijs

Rudy Douven en Erik Schut (iBMG) hebben de CPB-prijs van het Centraal Planbureau gewonnen voor het beste gepubliceerde wetenschappelijke artikel in 2011: '*Pricing behaviour of nonprofit insurers in a weakly competitive social health insurance market*' (Journal of Health Economics, 30(2): 439-449). De prijs is bedoeld voor een onderzoeker in dienst van het CPB. Rudy Douven is verbonden aan het Centraal Planbureau en werkt sinds november 2011 een dag per week bij het instituut Beleid en Management Gezondheidszorg.

KWALON Scriptieprijs 2011

De door KWALON, landelijk platform voor kwalitatief onderzoek uitgeschreven scriptieprijs is gewonnen door Marlies Maaijen, junior onderzoeker bij iBMG. De titel van haar masterscriptie luidde '*Best practices in actie: een verkenning van het werkingsmechanisme van best practices in Zorg voor Beter (plus) projecten in de langdurige zorg*'.

Eumedion Scriptieprijs 2011

Sanne Rosendaal, in 2011 cum laude afgestudeerd aan de Erasmus School of Economics, heeft de Eumedion Scriptieprijs 2011 gewonnen voor haar scriptie '*Sustainability targets in executive remuneration: An analysis of the contribution of sustainability targets in executive remuneration to sustainable development*'. De scriptieprijs is bedoeld om onderzoek en publicaties over duurzaamheid en corporate governance te bevorderen.

Routledge Prize of Outstanding Contribution to Public Management Research

Bestuurskundige prof.dr. Walter Kickert van de Faculteit der Sociale Wetenschappen heeft de Routledge Prize of Outstanding Contribution to Public Management Research gekregen. Dat gebeurde op de jaarlijkse conferentie van het International Research Society for Public Management (IRSPM). De jury van de IRSPM roemt Kickert voor zijn grote verdiensten van de bestuurswetenschappen in Europa. Kickert deed baanbrekend onderzoek naar netwerken en publiek management.

VBR Publicatieprijs 2011

De Vereniging voor Burgerlijk Recht heeft de VBR Publicatieprijs 2011 toegekend aan het artikel ' "Dit had niet hoeven gebeuren." De causale verklaring van ongewenste gebeurtenissen en de betekenis van de contra feitelijke denkfout voor het CQSN-verband' van prof.dr. Raimond Giard, bijzonder hoogleraar Methodologie en aansprakelijkheid in de Erasmus School of Law.

JONGE LEEUW Dermatologieprijs

Dr. Renate van den Bos, dermatoloog in opleiding aan het Erasmus MC, kreeg op 17

februari tijdens de wetenschappelijke vergadering van de NVDV (Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie) de JONGE LEEUW Dermatologieprijs uitgereikt voor haar passie en talent voor het vak dermatologie. Als AIOS dermatologie heeft ze zich toegelegd op de flebologie (spat- aderen, vocht in benen) en is in korte tijd een autoriteit geworden op dit gebied. De prijs bestaat uit een trofee en een bedrag van 2.000 euro.

Scriptieprijs 18e Eeuw

Mara van der Lugt, alumna van de Faculteit der Wijsbegeerte, heeft voor haar masterthesis de Scriptieprijs 18e Eeuw gewonnen die de *Werkgroep Achttiende Eeuw* jaarlijks uitreikt. Van der Lugt rondde in 2010 de Research Master Early Modern Intellectual History aan de EUR af. Na haar afstuderen (cum laude) werd Van der Lugt promovendus aan de Universiteit van Oxford waar zij onderzoek doet naar de Rotterdamse filosoof Pierre Bayle (1647-1706).

Brasz scriptieprijs

Bestuurskundige Tanachia Ashikali heeft voor de tweede keer een scriptieprijs gewonnen voor haar scriptie "Van diversiteitsmanagement naar prestaties. Een onderzoek naar de invloed van diversiteitsmanagement op HRM-uitkomsten en de rol van de leidinggevende in de Nederlandse publieke sector". Dit maal gaat het om de Brasz scriptieprijs 2011 van de Vereniging voor Bestuurskunde. Zij schreef haar scriptie voor het masterprogramma Arbeid, organisatie en management van de opleiding Bestuurskunde. De prijs werd op woensdag 9 mei 2012 uitgereikt tijdens het Landelijk Congres voor Bestuurskunde in Utrecht.

IACG- best paper award

Drs. A.L.P. (Arno) Nuijten, van de Erasmus School of Economics, heeft de 'best paper award' gewonnen op de 10th European Academic Conference on Internal Audit and Corporate Governance. Namens de Erasmus School of Accounting & Assurance hadden Arno Nuijten en Gert van der Pijl een paper ingediend over kwalitatief onderzoek naar Deaf Effect voor Risk Warnings.

Boekman Dissertatieprijs 2012

Amanda Brandellero, onderzoeker in de Erasmus School of History, Culture and Communication (ESHCC) heeft de Boekman dissertatieprijs 2012 gewonnen met haar scriptie 'The art of being different: exploring diversity in the cultural industries'. Zij promoveerde hierop in 2011 aan de Universiteit van Amsterdam (UvA).

Onderzoeksprijs NNK 2012

Dr. Dirk de Korne, gezondheidswetenschapper en docent bij het Instituut Beleid & Management Gezondheidszorg (iBMG), heeft op 24 mei tijdens het jaarlijkse symposium van het Nederlands Netwerk voor Kwaliteitsmanagement (NNK) de Onderzoeksprijs 2012 in ontvangst genomen. De Korne ontving een award en een oorkonde voor zijn proefschrift *Divergent sight: studies on the application of quality*

and safety improvement methods in eye hospitals.

NSV-artikelprijs

Dr. Ferry Koster van de Faculteit der Sociale Wetenschappen/Capaciteitsgroep Sociologie, heeft samen met dr. Rudi Wielers de NSV-artikelprijs gewonnen van de Nederlandse Sociologische Vereniging met het artikel 'Welvaart en arbeidsmotivatie: een internationale vergelijking' in het *Tijdschrift voor Arbeidsvraagstukken*.

Jean Monnet-leerstoel

De Europese Commissie heeft aan twee wetenschappers van de Erasmus School of Law Jean Monnet-leerstoelen toegekend, een van de hoogste onderscheidingen die een Europese wetenschapper kan ontvangen. Prof.dr. Klaus Heine (Law & Economics) is benoemd op de Jean Monnet Chair in Economic Analysis of European Law. Dr. Flora Goudappel (Europees Recht) bekleedt de Jean Monnet Chair in European Trade Law in the Overseas Territories. Aan de toekenning van een leerstoel is een bedrag van 45.000 euro verbonden.

Ig Nobelprijs

Tulio Guadalupe, Anita Eerland en Rolf Zwaan, onderzoekers van het Instituut voor Psychologie van FSW, hebben de Ig Nobelprijs gekregen voor hun onderzoek 'Leun naar links en de Eiffeltoren lijkt kleiner.' De Ig Nobelprijzen zijn donderdag 20 september 2012 voor de 22ste keer uitgereikt aan Harvard University in de Verenigde Staten. De onderscheiding belooft onderzoek 'dat je eerst laat lachen en daarna aan het denken zet'. De Ig Nobelprijzen werden aan de nieuwe winnaars overhandigd door vijf echte Nobelprijswinnaars.

Professor Joep Munnichs Scriptieprijs 2012

Socioloog Thijs van den Broek, verbonden aan de Faculteit der Sociale Wetenschappen, is de winnaar van de Professor Joep Munnichs Scriptieprijs 2012. Hij kreeg de prijs voor zijn masterscriptie, getiteld '*Rurality, regional economic performance and the distance between parents and their employed children*'. Daarin stelt hij dat de beschikbaarheid van informele zorg bij ouderen onderhevig is aan regionale verschillen. De prijs is in het leven geroepen door de Nederlandse Vereniging voor Gerontologie.

Unilever Researchprijs

Maarten van Ammers, in 2012 afgestudeerd als masterstudent bestuurskunde aan de Faculteit der Sociale Wetenschappen, heeft voor zijn masterscriptie de jaarlijkse Unilever Researchprijs gekregen. De scriptie opent de black box van wat er binnen zelfstandige bestuursorganen (ZBO's) gebeurt, en welke rol verschillende partijen daarbinnen spelen. Alle zbo's, waarop de kaderwet van toepassing is en die een raad van toezicht hadden of hebben, zijn onderzocht. De jury prees zijn uitstekende onderzoekprestaties.

EADI (European Association of Development Institutes) prize

Aan Currun Singh, een masterstudent Erasmus Mundus Public Policy Programme bij de International Institute of Social Studies (ISS), is de EADI (European Association of Development Institutes) prijs toegekend voor de beste essay in 2012 op het terrein van Ontwikkelingsstudies.

Rotterdamse Communicatie Scriptieprijs (RCSP)

Mart Evers, student van de Rotterdam School of Management, Erasmus University, sleepte de *Rotterdamse Communicatie Scriptieprijs (RCSP)* in de wacht met zijn scriptie 'Main drivers of crowdfunding success: a conceptual frame- work and empirical analysis'. Met deze prijs wint Evers 1500 euro, een unieke werkweek bij vijf Rotterdamse bedrijven, en een jaar lang lidmaatschap van Platform Communicatie Rotterdam.

Thomas P. Hustad Award

Dr. Christoph Fuchs, verbonden aan de afdeling Marketing Management aan de Rotterdam School of Management, Erasmus University heeft de Thomas P. Hustad award gekregen, voor zijn artikel, gepubliceerd in *Journal of Product Innovation Management in the Year 2011*. Het artikel, "Customer empowerment in new-product development" (co-auteur: Martin Schreier – University of Bocconi) is geselecteerd door JPIM Editorial Board en de Product development and management Association (PDMA) Board of directors.

Wolfert van Borselenpenning

Prof.dr. Marlite Halbertsma, hoogleraar Kunst- en Cultuurwetenschappen aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, heeft op 10 november 2012 de Wolfert van Borselenpenning gekregen voor haar bijdrage aan de kunst- en cultuursector in Rotterdam, en in het bijzonder voor de manier waarop zij haar kennis over cultureel erfgoed weet te vertalen naar een breed publiek. Halbertsma kreeg de penning van burgemeester Ahmed Aboutaleb tijdens een congres over musea, erfgoed en gemeenschappen in het Nederlands Architectuur Instituut.

Grootkruis van de Orde van Verdienste van Republiek Polen

Prof.mr.dr. Jan Peter Balkenende heeft op 29 augustus 2012 het *Grootkruis van de Orde van Verdienste* van Republiek Polen ontvangen uit handen van Jan Borkowski, de Poolse ambassadeur in Den Haag. Polen is Balkenende dankbaar voor o.m. zijn 'constructieve opstelling' bij de onderhandelingen over de Poolse toetreding tot de Europese Unie.

Karoli Erepenning

Prof.mr.dr. Jan Peter Balkenende hoogleraar Governance, Institutions and Internationalisation aan de Erasmus School of Law en de Erasmus School of Economics heeft in november bij de Hongaarse Károli Gáspár Universiteit de Karoli Erepenning in ontvangst mogen nemen.

Koninklijke onderscheidingen

Officier in de Orde van Oranje Nassau

Prof.dr. Wilfried Notten, hoogleraar bij iBMG, is benoemd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau. Hij ontving de onderscheiding na zijn afscheidscollege in aula van de EUR uit handen van de voorzitter van het College van Bestuur, Pauline van der Meer Mohr. Notten was twee perioden hoogleraar bij de EUR: 1988-1997 en 2007-2012.

Ridder in de Orde van Oranje Nassau

Prof.dr. Marlite Halbertsma heeft op vrijdag 8 juni 2012 uit handen van de Rotterdamse wethouder hoger onderwijs Korrie Louwes de versierselen gehorend bij Ridder in de Orde van Oranje Nassau ontvangen. De hoogleraar historische aspecten van kunst en cultuur in de Erasmus School of History, Culture and Communication kreeg deze onderscheiding uitgereikt in de Laurenskerk tijdens haar afscheidscollege. Prof. Halbertsma was vanaf 1987 verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Officier in de Orde van Oranje-Nassau

Prof.dr. Frans Rutten is op 4 oktober 2012 benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau vanwege zijn grote wetenschappelijke verdiensten met betrekking tot de ontwikkeling van de (inter)nationale gezondheidseconomie. Rutten kreeg de onderscheiding opgespeld in de aula van de EUR door demissionair minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport Edith Schippers voorafgaand aan zijn afscheidscollege als hoogleraar Gezondheidseconomie bij het instituut Beleid & Management Gezondheidszorg. Rutten bekleedde zijn hoogleraarschap vanaf 1988.

Laureaten onderzoekssubsidies

Veni

voor pas gepromoveerde onderzoekers

Dr. D.G.J. Bongaerts	RSM
Dr. J.L. Uitermark	FSW
Dr. D. Veenman	ESE
Dr. mr. M.F.J. van der Wolf	ESL
Dr. M.A. Ikram	FGG/Erasmus MC
Dr. E. Martens-Uzunova	FGG/Erasmus MC
Dr. Q. Pan	FGG/Erasmus MC
Dr. G.M. van Woerden	FGG/Erasmus MC

Vidi

na de promotie al een aantal jaren onderzoek verricht op postdocniveau

Prof.dr. T.A.J.M. van Gog	FSW
Prof.dr. S. Van de Walle	FSW

Dr. M. van der Burg	FGG/Erasmus MC
Dr. F.E. Hoebeek	FGG/Erasmus MC
Dr. A.M. Woltman	FGG/Erasmus MC

Vici

gericht op senior-onderzoekers

Dr. F.A. Muller	FW
-----------------	----

Rubicon

voor pas gepromoveerde wetenschappers om onderzoekservaring op te doen aan internationaal vooraanstaande instituten in het buitenland

R. Beekman MD, MSc	FGG/Erasmus MC
Dr. J.K. Estrada Gil	FGG/Erasmus MC
Dr. L. van de Laar	FGG/Erasmus MC

ERC Starting Grant

onderzoeksubsidie European Research Council

Dr. W. Schinkel	FSW
Dr. R. Hoffmann	FGG/Erasmus MC
Dr. A.C.J.W. Janssens	FGG/Erasmus MC
Dr. C.I. Robin	FGG/Erasmus MC
Dr. Ir. J.J. Wentzel	FGG/Erasmus MC

ERC Advanced Grant

onderzoeksubsidie European Research Council

Prof.dr. P.A. Dykstra	FSW
Prof.dr. R. Agami	FGG/Erasmus MC
Prof.dr. J.A. Foekens	FGG/Erasmus MC
Prof.dr. H.J. de Koning	FGG/Erasmus MC
Prof.dr. B. van Steensel	FGG/Erasmus MC

ERC Proof of Concept

onderzoeksubsidie European Research Council

Prof.dr. A.D.M.E. Osterhaus	FGG/Erasmus MC
-----------------------------	----------------

EUR Fellow

voor veelbelovende jonge EUR-onderzoekers

Dr. B.F. van Eekelen	ESHCC
Dr. J. van der Waal	FSW
Dr. M.C. Gontan Pardo	FGG/Erasmus MC
Dr. J. Helleman	FGG/Erasmus MC
Dr. F. Liu	FGG/Erasmus MC
Dr. S. Veenbergen	FGG/Erasmus MC

Erasmus MC Fellow

voor veelbelovende jonge onderzoekers bij Erasmus MC

M. Crisan, PhD

K. van der Heiden, PhD

E.F.C. van Rossum, MD PhD

M. Titulaer, PhD

FGG/Erasmus MC

FGG/Erasmus MC

FGG/Erasmus MC

FGG/Erasmus MC

BIJLAGE <•> LIJST VAN AFKORTINGEN

AACSB	Association to Advance Collegiate Schools of Business
bama	bachelor-master
BKO	Basiskwalificatie Onderwijs
Bsik	Besluit subsidies investeringen kennisinfrastructuur
Bsa	Bindend studieadvies
CDHO	Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs
COEUR	Cardiovasculair Onderzoekschool EUR
CROHO	Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs
CvB	College van Bestuur
ECTS	European Credit Transfer System
EDSC	Erasmus Data Service Centre
EEPI	Erasmus Electronic Publishing Initiative
EHP	Erasmus Honours Programme
Erasmus MC	Erasmus Universitair Medisch Centrum
ERIM	Erasmus Research Institute of Management
ESNR	European Student Network Rotterdam
ESE	Erasmus School of Economics
ESHCC	Erasmus School of History, Culture and Communication
ESL	Erasmus School of Law
ESSC	Erasmus Studenten Servicecentrum
EUR	Erasmus Universiteit Rotterdam
FGG	Faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen
FSW	Faculteit der Sociale Wetenschappen
Fte	Fulltime equivalent
FW	Faculteit der Wijsbegeerte
HL	Hoogleraar
HO	Hoger Onderwijs
HST	Instituut Health Science & Technology
IBA	International Business Administration
iBMG	instituut Beleid en management Gezondheidszorg
IHS	Institute for Housing and Urban Development Studies
IPRC	International Peer Review Committee
ISS	International Institute of Social Studies
KNAW	Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen
MMAPP	Mundus Master program in Public Policy
NIHES	Netherlands Institute For Health Sciences
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie
NWO	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
OBP	Ondersteunend en beheer personeel
OCW	ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OECR	Onderwijskundig Expertisecentrum Rotterdam
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling

QANU	Quality Assurance Netherlands Universities
RISBO	Rotterdams Instituut voor Sociaal-wetenschappelijk BeleidsOnderzoek
RSM	Rotterdam School of Management, Erasmus University
SEP	Standaard Evaluatie Protocol
UB	Universiteitsbibliotheek
UD	Universitair docent
UHD	Universitair hoofddocent
VSNU	Vereniging van Nederlandse Universiteiten
VWO	Vorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
WFHW	Wet aangaande Financiering Hoger Onderwijs
WHOO	Wet op Hoger Onderwijs en Onderzoek
WP	Wetenschappelijk personeel
WO	Wetenschappelijk Onderwijs

BIJLAGE <•> UITWISSELINGSOVEREENKOMSTEN 2012

ERASMUS SCHOOL OF ECONOMICS

	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k. J / N
Universita Commerciale Luigi Bocconi	12	14	J
Bogazici University		3	J
Carlos III Universidad Madrid	5	5	J
The University of Goteborg	2	2	J
EM-Lyon Ecole de Management	3	3	J
Universidad de Zaragoza		1	J
Ludwig Maximilians Universitat Munchen	1	2	J
Universidad Pompeu Fabra de Barcelona	2	2	J
Universidad Autonoma de Madrid	1	4	J
Universidade Nova de Lisboa	2	3	J
FH University of applied sciences of BFI Vienna		1	J
University of Economics, Prague	1	1	J
Athens University of Ecnics & Buss.	1	1	J
Stockholm Universitet	2	1	J
Essec – EPSCI	1	1	J
Uppsala Universitet	2	1	J
Norwegian School of Management BI	2	2	J
Universitat Autonoma de Barcelona		2	J
Universita degli Studi di Roma 'La Sapienza'		2	J
Université de Nantes		1	J
Universitat Zurich	1	1	J
Corvinus University of Budapest	1	2	J
The University of Helsinki	2	1	J
University of Essex	1	1	J
Technische Universität Dresden		1	J
Westfalische Wilhelms-Universität Munster		2	J
University of Antwerp	1		J
Université de Poitiers		4	J
The University of Orebro		2	J
The Universiteit van Gent		1	J
Universitadi Pisa		2	J
Groupe Ecole Sup. De Comm. De Troyes	1		J
Vienna University of Economics and BA	1		J
Sabancı University		4	J
University of Mannheim	1	2	J
University of Maribor (Slovenie)		1	J
City University of London (new*)	4		J
City University of Hong Kong	4	4	J
Shanghai University of Finance & Economics (SUFU)	3	4	J
University of Sydney	1		J
University of Technology Sydney	3	1	J
Universidade de Sao Paulo		2	J
Swinburne University of Technology (Australia)	1		J
University of Stellenbosch	3		J
University of Carleton International	3	1	J
George Mason University	3	3	J
Yonsei University	1	2	J
University of Western Ontario	2	1	J
University of Richmond *		1	J
Haskayne School of Bussiness	1		J
Hitotsubashi University		2	J
Moscow HSE		2	J
University of Calgary		1	J

University of Western Sydney	1		J
University of Auckland	2	1	J
Universidad de Chile		1	J
Nanyang Technology University		4	J
Saint Petersburg State University		3	J
Gadjah Mada University	1		J
Technion Israel Insitute of Technology	1		J
Singapore Management University	3		J
Universidad de Montevideo	2		J
Totaal aantal	85	109	

ROTTERDAM SCHOOL OF MANAGEMENT, ERASMUS UNIVERSITY

	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k. J / N
Bocconi	13	13	J
CBS	8	3	J
Corvinus	4	7	J
UCD M. Smurfit Dublin/Quinn/Trinity	7	5	J
Navarra	3	3	J
ESADE	9	11	J
HEC	4	1	J
Aalto	3	5	J
Köln	4	4	J
LSE	2	2	J
NHH Bergen	9	6	J
Nova de Lisboa	5	7	J
Prague	5	6	J
SSE Stockholm	5	6	J
St.Gallen	9	11	J
St. Petersburg State University	11	12	J
Tsinghua	7	4	J
UCL-IAG Louvain	4	4	J
FGVargas	9	4	J
Warsaw	1	5	J
WU Wien	9	7	J
University of Sydney	3	4	J
CUHK	4	3	J
Duke		2	J
ESAN	1	1	J
IIM Bangalore	1	2	J
ITESM is ook CEMS		1	J
Manchester Business School	4	4	J
Melbourne	3	2	J
Nanyang	4	4	J
NUS Singapore is ook CEMS	8	5	J
EM Lyon	1	2	J
Otago	1	3	J
PUC	3	1	J
Tel Aviv	6		J
Thammasat	3	2	J
UCDTorcuato	3	5	J
UBC Sauder	4	1	J
Chulalongkorn		4	J
UMich Ross	1	1	J
UNC Kenan-Flagler	2	5	J
UNSW	5	1	J

UWO Richard Ivey is ook CEMS	5	6	J
University of Warwick	1	1	J
CityU Hong Kong	4	4	J
York Schulich	5	4	J
Aston Business School	8	6	J
Athens University	2		J
Babson College		1	J
Bath	4	5	J
Seoul Nat U SNU	2	4	J
BI Oslo	4		J
Brandeis	4	1	J
Cass Business School	1		J
Carlos III Spain	6	8	J
COPPEAD	1	2	J
Davis	2		J
Emory Goizuetta	1	2	J
FCEE	7	9	J
FUCaM		1	J
FUDAN = ook PIM	2	2	J
Gadjah Mada	6	4	J
Georgia State University	2		J
HEC Montreal	6	1	J
HKUST = PIM member	2	3	J
IAE Aix-en-Provence	1	2	J
Illinois	4	5	J
INCAE	2	6	J
ISB	2	1	J
Keio is ook CEMS	2		J
KUBS	4	4	J
Lancaster	7	7	J
MDI	5	1	J
National Taiwan University	4	4	J
NCCU Taiwan (Chengchi)	8	8	J
OSU Fisher	2	2	J
Peking Guanghai	3		J
Queen's University	5	1	J
Reykjavik University	5	1	J
SJTU Antai College	2		J
SMU	4	4	J
USC Marshall	7	6	J
IOWA tippie	2		J
UPenn Wharton	5	3	J
UT McCombs	1	1	J
UW Foster	3	1	J
WHU Otto Beisheim	2		J
Yonsei	3	3	J
SciencesPo	3	2	J
Koc = ook CEMS	4	3	J
IE Madrid	8	3	J
EDHEC	3	4	J
Strathclyde	2	1	J
Totaal aantal	366	316	

FACULTEIT DER GENEESKUNDE EN GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN/ ERASMUS MC

	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k. J / N
Stichting Informatie Netwerk Tanzania (SINTAN) Tanzania	19		J
University of Maryland USA	2		J
Johns Hopkins University School of Medicine USA	2		J
Shanghai Jiao Tong University China	1		J
Universitas Indonesia Indonesië	12		J
MOI University Kenia	11		J
Universiteit Gent België		4	J
Ruprecht-Karls Universität Heidelberg Duitsland		1	J
Université Pierre et Marie Curie Frankrijk		3	J
Democritus University of Thrace Griekenland		1	J
Università degli Studi di Pavia Italië		3	J
Universitat de Barcelona Spanje		2	J
Totaal aantal	<u>47</u>	<u>14</u>	

INSTITUUT BELEID EN MANAGEMENT GEZONDHEIDSZORG

	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k. J / N
University of Kuopio	6		J
University of Oslo	4		J
SDA Boconi Milan	5		J
MCI Innsbruck	2	3	J
Tallinn University		1	J
Totaal aantal	<u>17</u>	<u>4</u>	

FACULTEIT DER SOCIALE WETENSCHAPPEN

	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k. J / N
Swinburne University of Technology		1	J
University of Western Sydney	1	1	J
James Cook University	1		J
University of New South Wales	2		J
Universitat Wien		4	J
Vrije Universiteit Brussel	1		J
Carleton University, Ottawa	4	3	J
University of Calgary	1	1	J
University of Western Ontario	4	7	J
Roskilde Universitet		1	J
University of Tallinn		1	J
University of Vaasa		1	J
IEP Grenoble		1	J
Sciences Po Lille IEP de Lille		3	J
Universitat Bremen		1	J
University of Bayreuth		1	N
Universitat Konstanz		1	J
Universitat Salzburg		1	J
Chinese University of Hong Kong	3	5	J
University of Iceland		1	N
Queens University Belfast		1	J
University College Cork		1	N
University of Limerick		5	J
Alma Mater Studiorum Universita di Bologna		1	J
Universita' Degli Studi di Firenze		1	J
Keio University Tokyo		2	J
Konkuk University Korea		3	J
Chung-Ang University		3	J
Volda University College		1	J
Adam Mickiewicz University		5	J
University of Wroclaw		1	J
ISCTE	2		J
National Univeristy of Singapore	5	7	J
Nanyang Technological University	2		J
Universidad Complutense de Madrid	1		J
Universitat autonoma de Barcelona	2		J
University of Lund	3	1	J
University of Gothenburg		1	J
Yeditepe University, Istanbul	1	6	J
Yildiz Technical University		1	J
Istanbul Bilgi University	1		J
Marmara Universitesi		3	J
University of Teesside	3		J
Glasgow Caledonian University	2	1	J
Florida State University	4	1	J
Gonzaga University		2	J
George Mason University, Fairfax		1	J
University of Mississippi, Oxford	1		J
Western Washington University, Bellingham	2		J
University of Stellenbosch	4		J
Nederlands Instituut Marokko (NIMAR)**	2		N
Totaal aantal	52	82	

ERASMUS SCHOOL OF LAW

	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k. J / N
University of New South Wales Australia	1		J
University of Western Sydney Australia		1	J
University of Technology Australia		1	J
University of Innsbruck Austria		3	J
University of Salzburg Austria		1	J
University of Vienna Austria		1	J
University of Sao Paulo Brazil	1	2	J
Sofia University Bulgaria		2	J
Carlton University Canada	1	2	J
China University of Political Science and Law China		2	J
Peking University School of Law China		2	J
City University Hong Kong China		1	J
East China University of Political Science and Law China		2	J
Fudan UniversityChina		1	J
University of Zagreb Croatia		1	J
Masaryk University Czech Republic		4	J
Palacký University Czech Republic		4	J
University of Kopenhagen Denmark		2	J
University of Tartu Estonia		1	J
University of Helsinki Finland	2	4	J
Universite Paul Cezanne III France		1	J
Université Paris Descartes France		2	J
Viadrini European University Germany		1	J
Eotvos Lorand University, Budapest Hungary		3	J
Hebrew University of Jerusalem Israel	1	1	J
Universita Bocconi Italy		2	J
University of Bologna Italy		1	J
University of Rome Italy		1	J
University of Latvia Latvia		1	J
Mykolas Romeris University Lithuania		3	J
Warsaw University Poland	1	4	J
Universidade de Lisboa Portugal		2	J
University of Bucharest Romania		1	J
Kutafin Moscow State Academy of Law Russia		5	J
National University of Singapore Singapore	3	4	J
Comenius University of Bratislava Slovak Republic		2	J
Comenius University Slovakia		2	J
Universitat Autonoma de Barcelona Spain	1	2	J
Universitat de Girona Spain		1	J
University of Zaragoza Spain		3	J
University of Salamanca Spain		2	J
Stockholm University Sweden	2		J
University of Lund Sweden	2		J
University of Zurich Switzerland		2	J
Ankara University Turkey		1	J
Bilkent University Turkey	2	1	J
Istanbul Bilgi University Turkey	1		J
Istanbul University Turkey	1	2	J
Yeditepe University Turkey	3	1	J
University of Glasgow United Kingdom	3	2	J
University of Warwick United Kingdom		3	J
University of Manchester United Kingdom			beeindigd 2012
	1		
Florida State University United States	4		J
Santa Clara University USA	1		J

Northeastern University USA	1	J
American University USA	2	J
Hofstra University USA	2	J
Totaal aantal	36	93

ERASMUS SCHOOL OF HISTORY, CULTURE AND COMMUNICATION

	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k. J / N
Université Libre de Bruxelles			J
Roskilde Universitet			J
University of Salzburg		1	van FSW
Albert-Ludwigs-Universität Freiburg	1	3	J
Leibniz Universität Hannover			J
Universität Potsdam			J
Université Lumière Lyon III		1	J
Institut d'Etudes Politiques de Lille			J
Université Charles-de-Gaulle Lille 3			J
University College London			J
University of Essex			J
Kingston University	1		van IBCoM
Glasgow Caledonian University	2		J
University of Manchester		2	J
University of Limerick			J
Universita degli studi die Catania			J
Universita Ca'Foscari Venezia	1		van ESE
Universita commerciale Luigi Bocconi	2		J
Università degli studi di Milano			J
Universität Wien		2	J
Adam Mickiewicz University Poznan		4	J
University of Wroclaw		1	J
Instituto Superior de Ciencias do Trabalho e da Empresa (ISCTE)			J
University of Ljubjana			J
Universidad de Valladolid		4	J
Universitat de Barcelona			J
Universidad de Cantabria			J
Universidad de Sevilla			J
Yeditepe University	2		J
Istanbul Bilgi University	1		J
Istanbul Sabanci University	1	1	J
Uppsala University			J
Stockholm University	1		J
Universidad Mayor			J
Swinburne University of Technology	1		J
University of New South Wales		1	J
University of Sydney	1		J
James Cook University			J
University of Western Sydney			J
University of the Fraser Valley			J
University of Calgary		2	J
Carleton University		2	J
Chinese University of Hong Kong		2	J
Keio University		2	J
Chung-Ang University			J
Konkuk University		4	J
Seoul National University			J

Universidad de Monterrey			J
National University of Singapore			J
Nanyang Technological University			J
Gonzaga University	1		J
Central Michigan University		2	J
University of Mississippi	2		J
Totaal aantal	<u>17</u>	<u>34</u>	

FACULTEIT DER WIJSBEGEERTE

	Uitgezonden	Inkomend	Uitw.ov.k. J / N
University of Bayreuth, Duitsland		2	J
Universidad de Valladolid, Spanje		1	J
Complutense in Madrid, Spanje		1	J
Wroclaw University, Polen		1	J
Universita San Raffaele te Milaan, Italie		2	J
Uned Madrid, Spanje		1	J
University of Turku, Finland		1	J
Carleton University, Canada		1	J
Totaal aantal		<u>10</u>	

Financieel Jaarverslag 2012

ERASMUS UNIVERSITEIT ROTTERDAM

INHOUDSOPGAVE

JAARVERSLAG	83
JAARREKENING	
Geconsolideerde balans per 31 december 2012 na resultaatbestemming	96
Geconsolideerde staat van baten en lasten over 2012	97
Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2012	98
Toelichting algemeen	99
Grondslagen behorende tot de geconsolideerde jaarrekening	100
Toelichting behorende tot de geconsolideerde balans	106
Toelichting behorende tot de geconsolideerde staat van baten en lasten	114
Enkelvoudige balans per 31 december 2012 na resultaatbestemming	120
Enkelvoudige staat van baten en lasten over 2012	121
Grondslagen behorende tot de enkelvoudige jaarrekening	122
Toelichting behorende tot de enkelvoudige balans	123
Toelichting behorende tot de enkelvoudige staat van baten en lasten	130
OVERIGE GEGEVENS	
Voorstel resultaatbestemming	136
Gebeurtenissen na balansdatum	137
Controleverklaring	138
Gegevens over rechtspersoon	140

Algemeen

Toelichting op de jaarrekening

Het geconsolideerde resultaat van de Erasmus Universiteit - inclusief de O&O-activiteiten van het Erasmus Medisch Centrum (hierna aangeduid als Erasmus MC)- bedraagt M€ 30,8 (2011: M€ 25,2). Het totale resultaat 2012 is voor M€ 14,5 toerekenbaar aan het Erasmus MC (2011: M€ 13,3). Van het overschot van de faculteit is een bedrag van M€ 16,3 bestemd ter dekking van toekomstige lastenstijgingen voortvloeiend uit het lange termijn huisvestingsplan. Het resultaat van Woudestein – d.w.z. het resultaat exclusief het Erasmus MC – bedraagt M€ 16,3 (2011: M€ 11,9). De baten zijn met M€ 12,8 gestegen naar M€ 538,9 (2011: M€ 526,1).

	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Rijksbijdrage	241,9	239,6	236,7
College- en cursusgelden	77,9	79,7	78,6
Overige baten	219,1	213,3	210,8
TOTAAL BATEN	538,9	532,6	526,1
Personele Lasten	350,5	332,3	338,5
Materiële Lasten	158,3	188,3	164,1
TOTAAL LASTEN	508,8	520,6	502,6
Saldo baten en lasten	30,1	12,0	23,5
Saldo financiële baten en lasten	0,7	2,8	1,7
RESULTAAT	30,8	14,8	25,2
Aandeel Erasmus MC	14,5	16,5	13,3
NETTORESULTAAT	16,3	-1,7	11,9

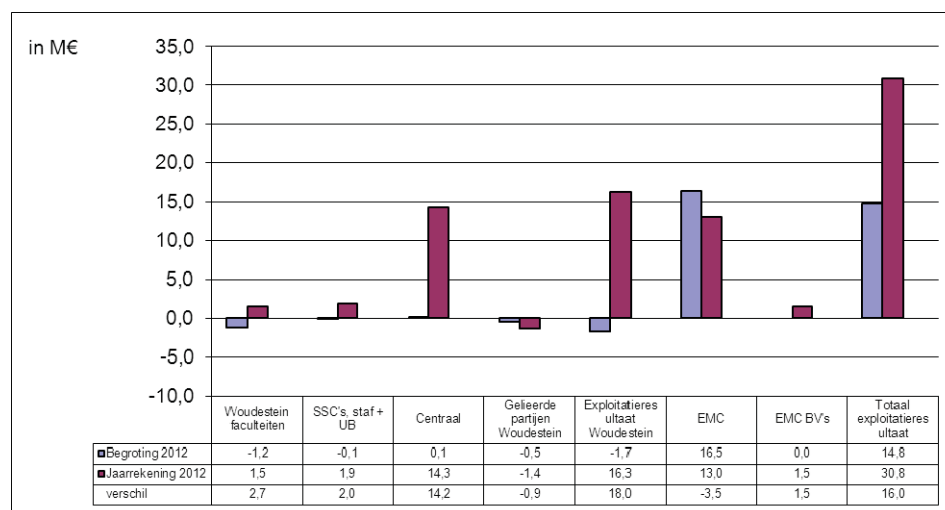
Het resultaat van Woudestein is opgesplitst in een *positief* resultaat van M€ 17,7 van de Erasmus Universiteit en een *negatief* resultaat van M€ 1,4 van de groepsmaatschappijen.

Het negatieve resultaat van de groepsmaatschappijen wordt voornamelijk veroorzaakt door Beleggingen BV (negatief M€ 2,4), wat een uitvloeisel is van hoge afschrijvingslasten en teruglopende baten. De Stichting Erasmus Sport heeft een negatief resultaat (M€ 0,3) evenals de Stichting Erasmus for Strategic Philantropy (M€ 0,1). De EUR Holding heeft een positief resultaat behaald van M€ 1,6. RSM BV heeft het jaar afgesloten met een klein negatief resultaat van M€ 0,2, mede ten gevolge van teruglopende inkomsten op Executive Education en minder full time MBA's.

Het positieve jaarresultaat kent diverse bijzondere posten. Het geconsolideerde financieel resultaat van 2012 ligt daardoor ver boven het begrote *negatieve* resultaat van M€ 1,7. Belangrijkste positieve invloeden zijn extra Rijksbijdrage; lager dan voorziene huisvestingslasten en temporisering van uitgaven ten laste van de bestemde reserves, zoals aanvullende strategische middelen voor stimulering onderzoek.

Resultaatontwikkeling t.o.v. begroting

Het geconsolideerde exploitatieresultaat inclusief het Erasmus MC ligt M€ 16,0 boven het begrote resultaat. Het netto-resultaat ligt M€ 18,0 boven begroting.

Ten opzichte van het begrote resultaat heeft het Erasmus MC (incl. Erasmus MC BV's) M€ 2,0 onder begroting gepresteerd.

Het positieve verschil t.o.v. de begroting ad M€ 18,0 van Woudestein is voornamelijk veroorzaakt op centraal niveau. De samenstelling van de meevallers bij centraal is als volgt:

Verklaring verschil Centraal	in M€
Rijksbijdrage	2,0
Personele reserveringen	3,8
Strategische Ruimte	
BV 2013	3,2
EUC	0,9
Engelstalige Psychologie	0,7
OZ-stimulering	0,8
Huisvesting	0,9
Buffer	1,0
Overig	1,0
totaal	14,2

De hogere Rijksbijdrage wordt per saldo veroorzaakt door de inkomsten voor loon- en prijspeilcompensatie. Door teruglopende landelijke studentenaantallen is de Rijksbijdrage gekort. Deze korting is in belangrijke mate teniet gedaan door het terugdraaien van de langstudeermaatregel.

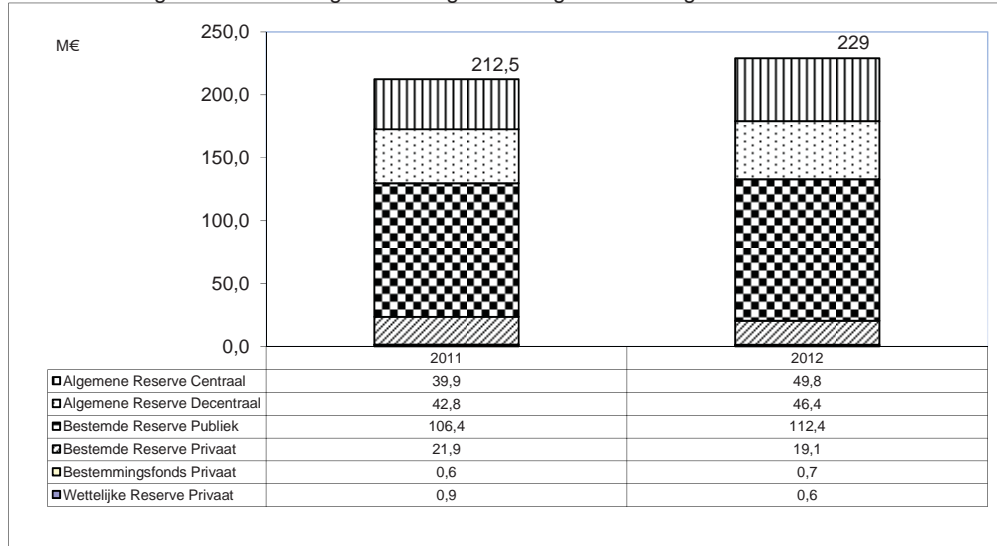
De onderuitputting op personele reservering is ontstaan door het uitblijven van verwachte herstructureringslasten en minder dan begrote uitgaven aan wachtgeld. Ook op reserveringen voor strategische projecten, zoals BV 2013, het EUC, onderzoekstimulering en Engelstalige Psychologie etc., is minder uitgegeven. Daarnaast hebben wij minder uitgegeven aan huisvesting Woudestein, m.n. onderhoud en energie en hebben we onze centrale bufferpost niet volledig nodig gehad. De overige posten betreffen per saldo meevallers op diverse terreinen.

Het overschot van de faculteiten is conform begroting behaald door RSM. De overige faculteiten hebben in meer of mindere mate het jaar met een tekort afgesloten. De ondersteunende afdelingen (i.e. SSC, UB en staf) zijn M€ 2,0 boven hun begroting geëindigd. Een deel van het overschot is binnen de SSC's geormerkt.

Ontwikkeling eigen vermogen 2012-2011

Het geconsolideerd eigen vermogen is in totaliteit met M€ 16,5 toegenomen tot M€ 229,0. De stijging wordt verklaard door het jaarresultaat van M€ 16,3 en de overdracht van het Noodfonds ad M€ 0,2 door de Stichting Erasmus Sport aan de EUR.

De ontwikkeling en samenstelling van het eigen vermogen is als volgt:

De wettelijke reserve publiek heeft betrekking op geactiveerde zelfontwikkelde immateriële vaste activa. De wettelijke reserve privaat betreft het vermogen van geconsolideerde stichtingen en een deel van het vermogen van de BV's.

Het bestemmingsfonds betreft het 50% aandeel van de EUR in de reserve van het Tinbergen Instituut. De resterende middelen zijn onder de langlopende schulden opgenomen.

De bestemde reserve privaat betreft het vermogen van de groepsmaatschappijen, EUR holding, RSM BV en Beleggingen BV. De daling van het private vermogen wordt veroorzaakt door o.a.:

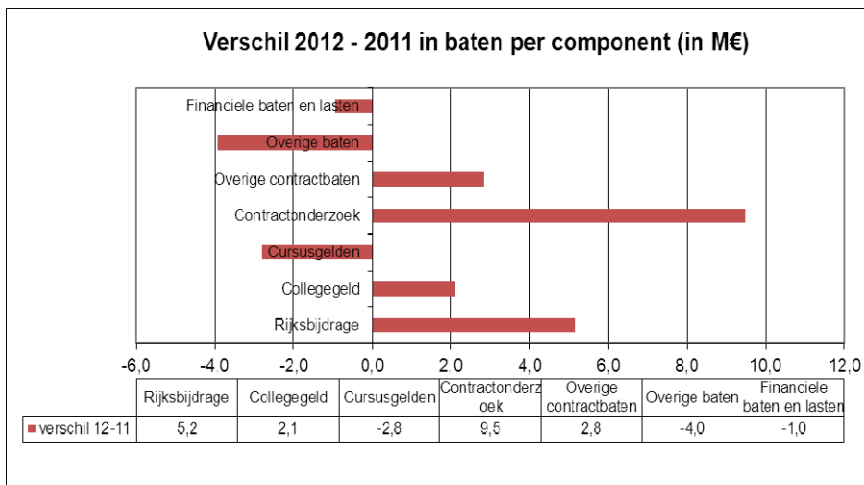
1. dividenduitkeringen van M€ 1,6;
2. onttrekking van het reguliere jaarresultaat van M€ 0,9.

Onder de bestemde reserve publiek zijn centrale reserves waar een specifieke bestemming op rust. De grootste bestemde reserves betreffen de huisvestingsreserves en de strategische reserve.

De algemene reserve is opgesplitst in decentrale reserves en een centrale reserve. De decentrale reserve betreffen de reserves van de faculteiten, SSC's, UB en de staf. De sterke stijging in de centrale reserve wordt met name veroorzaakt door toevoeging het niet bestemde deel van het resultaat op centraal.

Ontwikkeling Baten en Lasten 2012-2011

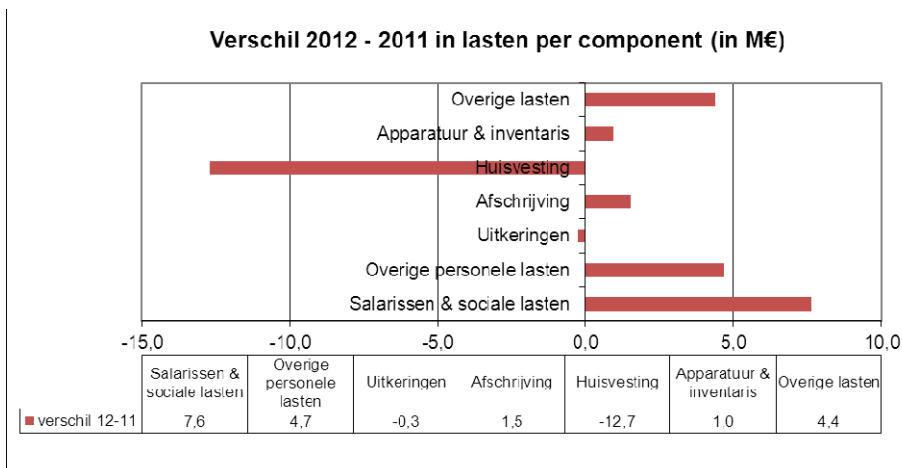

De geconsolideerde baten (inclusief het saldo financiële baten & lasten) zijn in totaal met M€ 11,8 gestegen ten opzichte van 2011. Het contractonderzoek is het meest gestegen voornamelijk bij de Overheid (M€ 4,9), NWO (M€ 2,4) en de Europese Unie (M€ 1,9). De stijging doet zich voornamelijk bij het Erasmus MC voor. Bij Woudestein (incl. EUR-BV's) zijn de baten in opdracht van derden met ruim M€ 1,4 gedaald t.o.v. 2011.

De stijging van de Rijksbijdrage ad M€ 5,2 is een resultante van meerdere factoren, waaronder stijging van de inschrijf- en diplomaprestaties, oploop alfa/gamma middelen, loon- en prijspeilcompensatie en een per saldo positieve uitvallende bijstelling uit hoofde van studentenaantallen. Daartegenover zijn er ook diverse kortingen verwerkt waaronder op onderzoeksmiddelen en op het ISS en het IHS.

Het collegegeld is gestegen door hogere tarieven en door meer collegegelden uit niet-EER studenten. De daling in de cursusgelden heeft zich in versterkte mate bij RSM BV gedaan door terugloop in de Executive Education en minder aanmeldingen in de MBA.

De daling in de overige baten doet zich nagenoeg volledig voor bij het Erasmus MC en de verbonden partijen.

De geconsolideerde lasten zijn in totaal met M€ 6,2 gestegen. De grootste stijging vindt plaats in de overige lasten waarvan M€ 9,2 bij het Erasmus MC. Dit laatste houdt verband met de stijging van de baten uit "werk in opdracht van derden". Bij Woudestein dalen de overige lasten met M€ 3,7.

De personele lasten bij Woudestein (incl. EUR-BV's) zijn t.o.v. 2011 met M€ 9,0 toegenomen, waarvan ruim 60% mede door toename van fte's (2,2% stijging). Bij het Erasmus MC stijgen de salarissen en sociale lasten t.o.v. 2011 voornamelijk ten gevolge van stijging van sociale lasten en pensioenpremies.

Bij Woudestein (incl. EUR-BV's) is de toename in de gemiddelde personeelsaantallen 44,7 fte (2011: 41,6 fte) waarvan 30% wetenschappelijk personeel en 70% OBP personeel. Bij het Erasmus MC is er ten opzichte van 2011 een afname in de gemiddelde personeelsaantallen van 29,2 fte.

De overige personele lasten stijgen voor 50% door meer personeel niet in loondienst mede door de diverse bedrijfsvoeringsprojecten.

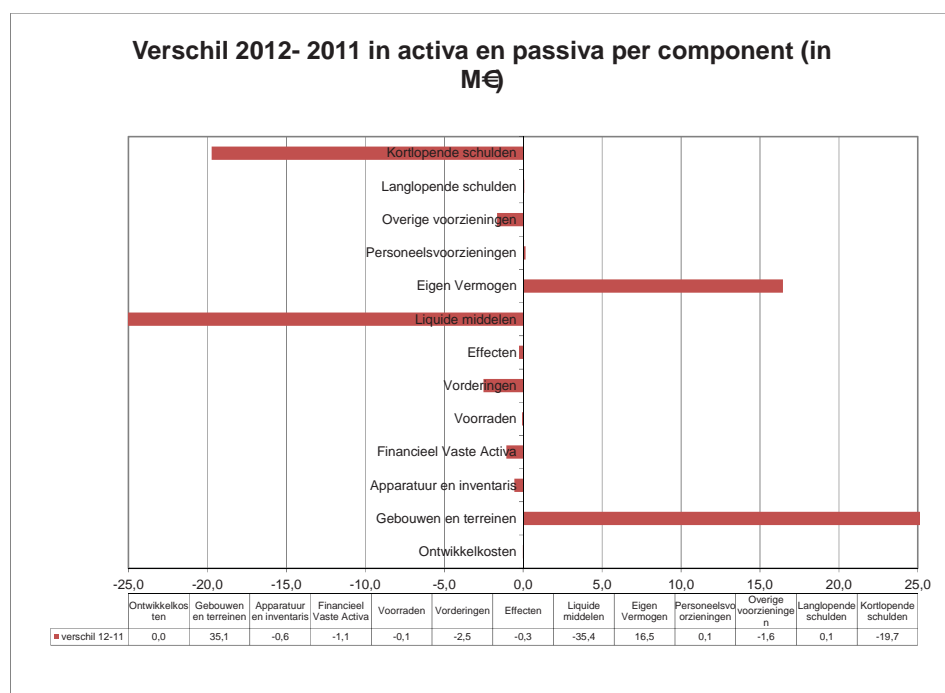
De huisvestingslasten laten in 2012 ten opzichte van 2011 een verlaging zien voornamelijk veroorzaakt door eenmalige kosten in 2011, door de vorming van een milieuvorziening van M€ 8,3.

Ontwikkeling Activa en Passiva 2012-2011

De Erasmus Universiteit heeft een gezonde balanspositie. Zowel de liquiditeit als de solvabiliteit zijn solide. Onze lening van M€ 25 bij BNG is per eind 2012 afgelost. Deze was ultimo 2011 geherclassificeerd onder kortlopende schulden.

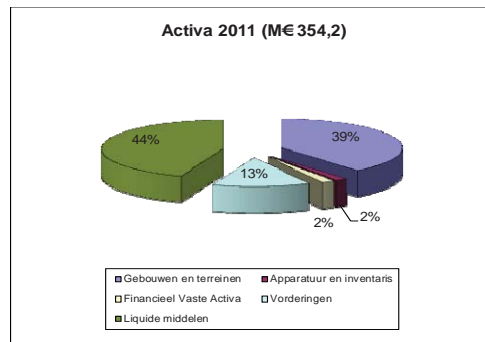
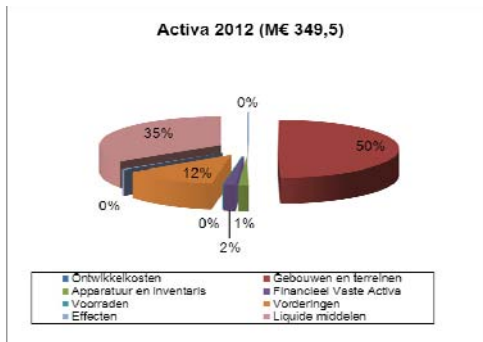
De toename in het eigen vermogen betreft de toevoeging van het positieve resultaat 2012 onder aftrek van dividenduitkering en een vermogensstorting door Erasmus Sport.

De toename in gebouwen en terreinen is het gevolg van onze investeringen in Campus in Ontwikkeling en renovatie van de C-hal.

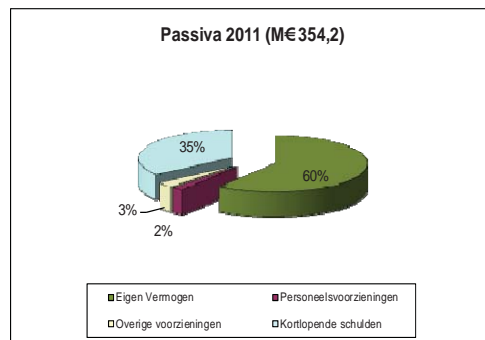
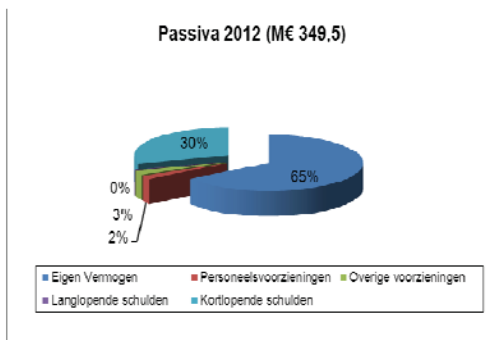

De activa en passiva zijn in totalen ongeveer in 2012 gelijk aan 2011, echter de samenstelling is flink gewijzigd.

De activa bestaan voor 50% uit gebouwen en terreinen (2011: 39%), voor 35 % uit liquide middelen (2011: 44%), voor 12% uit vorderingen (2011: 13%), voor 1% uit apparatuur en inventaris en voor 2% uit effecten/financieel vaste activa.

De passiva bestaan voor 65% uit Eigen Vermogen (2011: 60%), voor 30% uit kortlopende schulden (2011: 35%) en voor 5% uit voorzieningen.

De EUR t.o.v. het WO gemiddelde

	WO 2010	WO 2011	EUR 2011	EUR 2012
Current ratio	90,9%	94,4%	164,6%	159,5%
Solvabiliteitsratio	49,8%	49,1%	60,0%	65,5%
LanglSch/EV	19,0%	18,8%	0,3%	0,3%
PL%	65,2%	64,4%	65,2%	68,9%
Baten%	35,3%	35,5%	49,6%	47,8%
%Coll/Rb	13,6%	13,9%	15,8%	16,4%
% Afschr	5,7%	6,7%	3,0%	3,4%

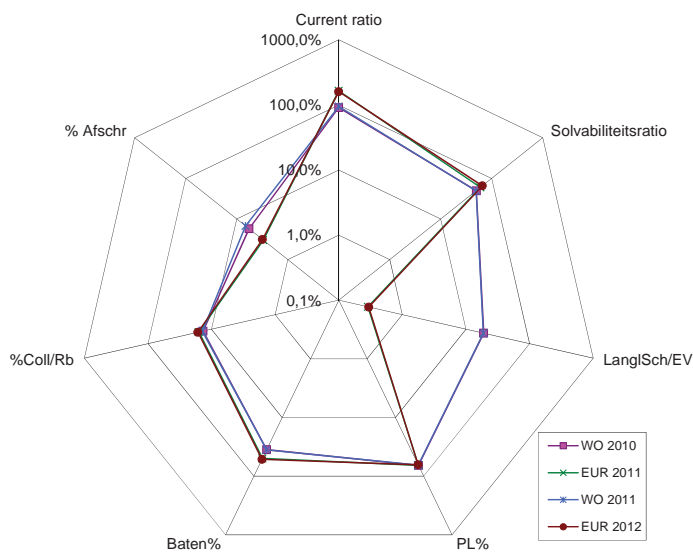
BRON: Gegevensboek DUO: Rapportage financiële gegevens Wetenschappelijk Onderwijs Jaarrekening 2007 tot en met 2011

De lening bij de BNG (M€ 25) is per eind 2012 afgelopen en afgelost. Deze verschuiving is zichtbaar in de mutatie van de current ratio en de verhouding langlopende schulden/eigen vermogen.

Ten opzichte van het landelijk gemiddelde blijft de Erasmus Universiteit consistent een betere liquiditeitspositie tonen (af te lezen aan de current ratio). De solvabiliteitspositie ligt eveneens boven het landelijk gemiddelde.

In de batensfeer kent de Erasmus Universiteit ten opzichte van het landelijk gemiddelde een relatief betere verhouding tussen de overige baten en collegegelden afgezet tegen de Rijksbijdrage.

De relatieve positie van de EUR ziet er als volgt uit:

Current ratio:

Solvabiliteitsratio:

Langl.schuld/Ev:

PL%:

Baten%:

%Coll/Rb:

%Afschr:

vlottende activa afgezet tegen de vlottende passiva

eigen vermogen afgezet tegen het totaal vermogen

langlopende schuld als percentage van het eigen vermogen

percentage personeelslasten afgezet tegen totale lasten

percentage baten buiten rijksbijdrage

percentage collegegelden afgezet tegen rijksbijdrage

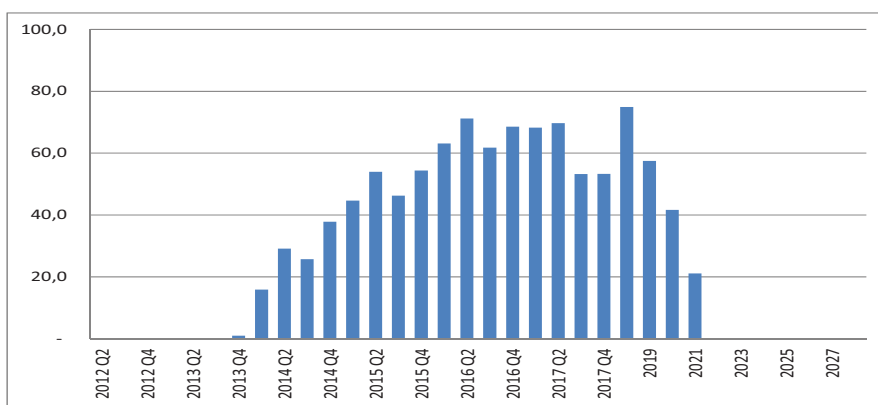
% afschrijving afgezet tegen totale lasten

Liquiditeitenbeheer, rentemanagement en financieringsbehoefte

De Erasmus Universiteit en haar werkmaatschappijen groepsmaatschappijen beschikken eind 2012 over M€ 120,8 aan liquide middelen (2011: M€ 156,2). Hiervan bevindt zich M€ 79,9 (2011: M€ 116,1) bij de universiteit in enkelvoudige zin en M€ 40,9 bij de groepsmaatschappijen.

In het verslagjaar is er geen gebruik gemaakt van vaste deposito's. Een groot deel van de middelen staat op flexibele spaarrekeningen. De middelen zijn weggezet bij grote Nederlandse banken met minimaal een A-rating. Eind 2012 staat geen bedrag op deposito's met een looptijd korter dan 1 jaar (eind 2011: M€ 4,0). De Erasmus Universiteit heeft geen derivatenpositie.

Gegeven ons investeringsprogramma, verwachten wij de komende jaren leenfaciliteiten te moeten aantrekken. Hieruit vloeit een financieringsbehoefte voort die hieronder is weergegeven.

De Erasmus Universiteit heeft in dit kader besloten over te gaan tot Schatkistbankieren. In eerste instantie wordt een rekening-courant faciliteit afgesloten. Voor een rekening-courant krediet of een lening bij Financiën dient OCW garant te staan. Eind 2012 heeft OCW een garantie aan het Ministerie van Financiën verstrekt t.b.v. een rekening courant krediet van de Erasmus Universiteit.

Begroting 2013

Het jaar 2012 heeft in het teken gestaan van de thema's uit de Strategische Agenda Hoger Onderwijs. Bewuste keuzes maken, streven naar excellentie en uitgaan van eigen sterktes zijn daarin karakteriserende kernwoorden. Met ons onderwijsplan 'nominaal is normaal' en de samenwerking met Leiden en Delft spelen wij in op deze thema's. Daarnaast bereiden wij onze bedrijfsvoering voor op de toekomst via ons programma Bedrijfsvoering 2013. Een toekomst die financieel gezien steeds uitdagender wordt. In 2013 gaan we door op de ingeslagen weg. Dit gaat gepaard met de nodige investeringen en lastenstijgingen.

Mede door de intensieve uitgaven van ons bedrijfsvoeringsprogramma BV 2013, waaronder een SAP herimplementatie, de start van ons University College en ons eeuwfeest toont de begroting 2013 een tekort van M€ 5,1. De eerste prognose laat een verbetering van het exploitatieresultaat zien, maar toont desondanks nog steeds een tekort. Het tekort is naar verwachting incidenteel van aard. Het merendeel van het tekort was voorzien en hiervoor hebben wij in eerdere jaren middelen gereserveerd binnen de bestemde strategische reserve.

Het Erasmus MC verwacht in 2013 een positief exploitatiesaldo van M€ 9,7. Dit saldo is opgebouwd uit een negatief operationeel resultaat van M€ 2,6 en een positief saldo van M€ 12,3 ten gunste van het meerjarig Lange Termijn Huisvestingsplan.

	Begroting 2013 ¹	Realisatie 2012	Begroting 2012	Realisatie 2011
Rijksbijdrage	240,6	241,9	239,6	236,7
College- en cursusgelden	77,5	77,9	79,7	78,6
Overige baten	222,1	219,1	213,3	210,8
TOTAAL BATEN	540,2	538,9	532,6	526,1
Personele Lasten	338,8	350,5	332,3	338,5
Materiële Lasten	197,8	158,3	188,3	164,1
TOTAAL LASTEN	536,6	508,8	520,6	502,6
Saldo baten en lasten	3,6	30,1	12,0	23,5
Saldo financiële baten en lasten	1,0	0,7	2,8	1,7
RESULTAAT	4,6	30,8	14,8	25,2
Aandeel Erasmus MC	9,7	14,5	16,5	13,3
NETTORESULTAAT	-5,1	16,3	-1,7	11,9

In de begroting 2013 stijgen de "overige baten" t.o.v. de realisatie 2012 met M€ 3,0, maar stijgen ten opzichte van de begroting 2012 substantieel met M€ 11,2. De stijging t.o.v. de begroting 2012 is nagenoeg volledig toerekenbaar aan het Erasmus MC en houdt verband met subsidie projecten verantwoord onder overige contractbaten.

De rijksbijdrage laat in de begroting 2013 t.o.v. de realisatie 2012 een geringe daling zien. De daling vloeit voort uit de effectuering van de efficiencykorting, korting referentieraming en een beperkte daling in ons bekostigingsaandeel. Daartegenover staan aanvullende middelen uit de prestatiebekostiging.

De daling in de college- en cursusgelden is geheel toewijsbaar aan minder cursusgelden. De collegegelden stijgen naar verwachting met M€ 2 (zowel t.o.v. de realisatie als de begroting 2012).

¹ Uit zowel de begrote overige baten als begrote materiele lasten 2013 is M€ 20,9 aan inkomensoverdrachten geëlimineerd.

De lasten stijgen ten opzichte van de begroting 2012. De materiële lasten stijgen in 2013 door toename van de afschrijvingslasten met M€ 6 bij het Erasmus MC ten gevolge van de ingebruikname van het nieuwe onderwijscentrum.

Opvallend is dat de begrote personele lasten onder en de begrote materiële lasten boven de realisatie liggen. In de begroting 2013 wordt t.o.v. de realisatie 2012 een stijging van een kleine 70 fte voorzien en begroot. De reden waarom dit niet zichtbaar is in bovenstaande opstelling is dat een deel van de lasten die zich materialiseren in de personele lasten sfeer, begroot worden onder materiële lasten (met name personeel niet in loondienst).

De begroting 2013 kent diverse mee- en tegenvallers. Verreweg de belangrijkste meevaller betreft het besluit van het Kabinet om de langstudeermaatregel met terugwerkende kracht in te trekken. Een andere meevaller behelst het besluit van OCW tot gedeeltelijke loon- en prijscompensatie.

Daarnaast kent de begroting ook tegenvallers. De inschattingen van het leerling volume (Referentieraming) zijn in het verslagjaar aanzienlijk neerwaarts bijgesteld en hebben daarmee tot een daling van het Makrokader geleid. De verwachting is dat de Referentieraming verder naar beneden bijgesteld zal worden door verbeterde studieprestaties en beleidsmaatregelen. Daarbovenop ligt de Rijksbijdrage voor de EUR uit de prestatieafspraken structureel lager dan eerder ingeschat. De reviewcommissie "Van Vught" heeft het oordeel "goed" gegeven aan de prestatieafspraken "Thuis in de Wereld" en "Meer Waarde". De commissie is van mening dat de EUR ambitieuze onderwijsvoornemens, een krachtig onderwijsprofiel en goede voornemens in het onderzoeksbeleid heeft en door middel van de strategische alliantie met Leiden en Delft verder zal bijdragen aan valorisatie en speerpuntvorming. Toch ligt de toekenning structureel ca. M€ 1 lager dan op basis van een evenredige toedeling op basis van de onderwijsbekostiging.

Overheidsbeleid en eigen ambities leiden tot forse financiële druk. De Rijksbijdrage wordt onzekerder en beperkter door student gerelateerde maatregelen zoals een sociaal leenstelsel, harde knip en "Nominaal is Normaal". Overige maatregelen zoals: efficiency-korting, prestatiebekostiging en mogelijke aanvullende overheidsbezuinigingen, werken mee aan een verdere onzekerheid over Rijksbijdrage.

De VSNU heeft berekend dat de omvang van de diverse bezuinigingen, waaronder efficiencykorting, het niet of beperkt doorgeven van loon- en prijscompensatie, en kortingen op het Makrokader uit hoofde van leerling volume, leiden tot een afwijking van het in het Hoofdlijnenakkoord afgesproken financieel kader van 6% in 2014 oplopend naar 9% in 2018. Dit zet de gemaakte prestatieafspraken onder druk.

Tegelijkertijd zijn er, vanwege de ambities van de Erasmus Universiteit, lastenstijgingen voorzien voor onder meer de campusontwikkeling, het noodzakelijk onderhoud aan de gebouwen en modernisering van de bedrijfsvoering. De autonome ontwikkelingen zoals: loon- en sociale lasten ontwikkeling (nullijn overheid), recente CAO-afspraken van 14 december 2012 en de BTW stijging dragen bij aan lastenstijgingen.

Daarnaast wordt de omgeving waarin universiteiten opereren steeds zakelijker en competitiever. De tweede en de derde geldstroom wordt steeds meer gericht op maatschappelijke toepassingen van onderwijs en onderzoek. Universiteiten worden steeds meer gestuurd en afgerekend op prestaties. Het niet behalen van de prestatieafspraken met de minister kan tot een grote financiële aderlating leiden. Scherper aan de wind zeilen lijkt het devies voor de komende jaren.

Overzicht declaraties bestuursleden verslagjaar 2012

De staatssecretaris van OCW heeft per brief van 25 november 2011 gevraagd om aanvullende gegevens betreffende de onkosten van de individuele leden van het College van Bestuur. Voor 2012 zijn deze hieronder weergegeven:

	Voorzitter CvB	Rector magnificus	Lid CvB
Representatiekosten *	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reis- en verblijfskosten binnenland **	€ 54.264 ***	€ 13.237	€ 12.480
Reis- en verblijfskosten buitenland	€ 20.669	€ 6.600	€ 5.239
Overige kosten	€ 2.147	€ 1.140	€ 740

- * Bestuurders ontvangen een vaste bruto toelage waaruit alle representatiekosten worden betaald: Voorzitter CvB en Lid CvB elk bruto € 9.420,-, de Rector magnificus bruto € 8.749,92
- ** Conform afspraak tussen leden College van Bestuur en de Raad van Toezicht
- *** De voorzitter CvB heeft de beschikking over een dienstauto

Risicoparagraaf

Contouren van ons risicobeheersing systeem

De kernbegrippen van interne governance zijn: besturen, beheersen, toezicht houden en verantwoording afleggen. De Erasmus Universiteit kent geen verbijzonderde risicomangement functie. Het reguliere risicomangement is belegd in de lijn. Decanen en directeuren zijn het eerst verantwoordelijk voor het managen van risico's in de reguliere bedrijfsvoering. Daarnaast is een belangrijke rol weggelegd voor de stafafdelingen om risico's te signaleren en risico beperkende maatregelen te implementeren.

Naast de organisatiestructuur en de strategische kaderstelling bestaat ons systeem van interne beheersing uit reglementen en procedures die gericht zijn op het verschaffen van redelijke waarborgen, waardoor de belangrijkste risico's van de organisatie worden geïdentificeerd en de doelstellingen uit het Strategisch Plan 2008-2013 worden gehaald; dit met inachtneming van de vigerende wet- en regelgeving.

De belangrijkste onderdelen (niet limitatief) van de interne beheersing zijn:

- het Strategisch Plan 2008-2013 van de Erasmus Universiteit, waarin onze lange termijn strategische doelen en doelstellingen zijn geformuleerd, en de doorvertaling ervan naar onderliggende convenanten met de beheerseenheden;
- het Bestuurs- en Beheersreglement waarin de bevoegdheden van de beheersfunctionarissen, aangesteld door het CvB zijn geregeld;
- een door het CvB goedgekeurd beheersreglement inclusief mandatering van bevoegdheden per faculteit c.q. organisatieonderdeel;
- een begrotingscyclus die bestaat uit een kaderstelling, begrotingsplannen en een instellingsbegroting. Het CvB keurt de begrotingsplannen van faculteiten en overige organisatieonderdelen goed. Zij vormen de basis voor de instellingsbegroting die wordt goedgekeurd door de RvT;
- een bottom-up gevoed stelsel van tweemaandelijks rapportage aan het CvB over financiële en niet-financiële feiten, met een afschrift aan de RvT; de rapportages kijken niet alleen naar hetgeen gerealiseerd is maar er wordt ook een eindejaarsprognose opgesteld;
- meerjarige cashflowprognoses, gebaseerd op resultaatprognoses en een meerjarige investeringsagenda; deze prognoses worden een aantal malen per jaar bijgesteld, aan de hand van de laatste financiële inzichten;
- een stelsel van periodieke bilaterale overleggen tussen het CvB en de organisatieonderdelen, alsmede periodieke bestuurlijke overleggen tussen het CvB en de decanen gezamenlijk;
- gestructureerde spend-analyses en het werken met een inkoop- en aanbestedingskalender ten behoeve van rechtmatig inkopen;
- Finance/Legal/Administrative/Tax (FLAT)-toets bij grote en/of langdurige projecten/contracten die bepaalde grenzen te boven gaan (k€ 250 of groter dan 4 jaren)
- de Integriteitcode waarin een drietal begrippen centraal staan: professionaliteit, teamwork en fair play;
- de Regeling nevenwerkzaamheden;
- een Treasury Statuut dat voldoet aan de Regeling Beleggen en Belenen; overtollige liquiditeiten zetten wij primair weg bij Nederlandse banken met ten minste een A-rating. Wij zorgen tevens zoveel mogelijk voor een spreiding van onze liquiditeiten over meerdere financiële instellingen;
- de jaarlijkse getrapte Letter of Representation, waarin (sub)beheerders verklaren in te staan voor de volledigheid en juistheid van de informatie m.b.t. relevante financiële beheersfeiten binnen hun mandaatgebied;
- het Audit Committee, dat als subcommissie van de RvT, ten minste twee keer per jaar vergadert en extra aandacht schenkt aan het financiële reilen en zeilen van de universiteit in brede zin en daarover rapporteert aan de RvT.

Wij zijn ons er van bewust dat geen enkel risicobeheersing- en controlesysteem volledig garandeert dat er geen fouten of verliezen optreden, noch dat onze doelstellingen volledig worden gerealiseerd. Wij zijn ons er ook van bewust dat het systeem regelmatig getoetst en geëvalueerd moet worden.

De rollen van het CvB en de RvT op het gebied van interne governance voldeden in het verslagjaar aan de wettelijke kaders zoals deze zijn opgenomen in de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek. De Raad van Toezicht bespreekt in haar overleggen met het College van Bestuur de navolging van de branchecode VSNU: code goed bestuur universiteiten. De behandeling van de elementen uit de branchecode zijn geïncorporeerd in de bespreking van de diverse onderwerpen op de daartoe geëigende momenten. Wij zijn verder van mening dat onze beheersstructuur en –mechanismen toereikend zijn en voldoende waarborgen bieden om de risico's waaraan wij onderhevig zijn te onderkennen en te beheersen.

Specifieke risico-objecten

De Erasmus Universiteit is onderhevig aan diverse risico's, waarvan het kernrisico inherent verbonden is aan haar status van publiekrechtelijke onderwijs- en onderzoeksinstelling. Zoals eerder aangegeven vormt het overheidsbeleid gekoppeld aan ongedekte lastenstijgingen het grootste strategische risico. Continue monitoring van deze risico's is daarom essentieel.

De EUR hanteert een inzichtelijke centrale planning en controlcyclus. Op centraal niveau richt het financieel beleid zich onder meer op het monitoren van de financiële positie van de instelling en haar onderdelen, het verdelen van de rijksbijdrage en overige centrale inkomsten over de verschillende onderdelen van de universiteit, het beheer van de liquide middelen en niet in de laatste plaats: het zorgdragen voor een betrouwbare administratieve organisatie en interne controle om aan alle verantwoordingseisen te voldoen.

In het verslagjaar is verbijzonderde aandacht geschonken aan de volgende onderwerpen:

1. **Studenten en studieresultaten**
De kwantitatieve en kwalitatieve ontwikkeling van onze studentenaantallen is voor ons een kernrisico. Enerzijds omdat studenten een deel van ons bestaansrecht vormen, maar anderzijds omdat de studentgebonden financiering een belangrijk deel van onze bekostiging vormt. Via het ontwikkelen van onze opleidingenportfolio richten wij ons op behoud en expansie van ons studentvolume mede via het aanboren van internationale markten. In het verslagjaar zijn we gestart met de Engelstalige opleiding Econometrie. Daarnaast zijn we in de samenwerking met Delft gestart met de joint degree Nanobiologie. In 2013 staat de start van het EUC in de planning. Tegelijkertijd werken wij met de introductie van ons onderwijsconcept nominaal is normaal en via kleinschalig en activerend onderwijs aan de verhoging van de studieresultaten.
2. **Grootschalige investeringsprojecten**
In het verslagjaar zijn veel investeringen in campusontwikkeling gedaan. De C-hal is gerenoveerd en ook de contouren van de nieuwe Plaza met parkeergarage en het Studentenviljoen zijn zichtbaar. Vestia is gestart met de bouw van studentwoningen op onze campus. De projectbudgetten worden nauwgezet bewaakt door de Stuurgroep en periodiek wordt op de risicogebieden (GOTIK) gerapporteerd aan het College van Bestuur. Nieuwe investeringsbeslissingen worden door middel van business cases en scenarioplanningen onderbouwd en getoetst op financiële haalbaarheid. In het verslagjaar hebben we onze huisvestingsinvesteringsprogramma's goed tegen het licht gehouden, zowel voor de Woudesteincampus als voor het Erasmus MC. Alternatieve scenario's zijn en worden overwogen teneinde de stijging van de huisvestingslasten te mitigeren.
3. **Kwaliteit financieel beheer**
In 2012 hebben wij een aantal verbeteringen gerealiseerd om beter 'in control' te komen. Voor het verbeteren van de kwaliteit en doorlooptijd van het jaarrekeningproces is "Runbook" geïntroduceerd. Voor de versterking van de financiële functie zijn er in 2012 diverse business controllers aangetrokken. Daarnaast is ingezet op scholing voor de kwaliteitsverbetering van financiële medewerkers en managementlagen die verantwoordelijk zijn voor financieel beheer, het verhelderen van rapportageprocessen en het uniformeren van werkprocessen. In het programma Bedrijfsvoering 2013 zijn ook een aantal projecten opgenomen die het financieel beheer op middellange termijn ten goede komen. Zo zal in 2013 gestart worden met de her implementatie van SAP.

Bijzondere elementen Notitie Helderheid

- de Erasmus Universiteit heeft aan 208 studenten financiële ondersteuning verleend uit het profileringsfonds voor een totaalbedrag van k€ 244. De 208 studenten bestaan uit 206 EER-studenten en 2 niet-EER studenten.
- Er zijn geen uitbestede opleidingen aan externe partijen.
- Er zijn geen maatwerktrajecten met bedrijven of andere organisaties.
- Er zijn geen publieke middelen ingezet ten behoeve van private activiteiten buiten de primaire taak.

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2012 na resultaatbestemming

in M€		2012	2011
1.	ACTIVA		
	Vaste activa		
1.1	Immateriële vaste activa	0,5	0,5
1.2	Materiële vaste activa	178,2	143,6
1.3	Financiële vaste activa	5,3	6,4
	Totaal vaste activa	184,0	150,5
	Vlottende activa		
1.4	Vorraden	-	0,1
1.5	Vorderingen	43,4	45,9
1.6	Effecten	1,3	1,5
1.7	Liquide middelen	120,8	156,2
	Totaal vlottende activa	165,5	203,7
	Totaal activa	349,5	354,2
2.	PASSIVA		
2.1	Eigen vermogen	229,0	212,5
2.2	Voorzieningen	16,1	17,6
2.3	Langlopende schulden	0,7	0,6
2.4	Kortlopende schulden	103,7	123,5
	Totaal passiva	349,5	354,2

GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2012

in M€		Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
3.	BATEN			
3.1	Rijksbijdragen	241,9	239,6	236,7
3.3	College-, cursus-, les- en examengelden	77,9	79,7	78,6
3.4	Baten werk i.o.v. derden	152,9	133,5	140,6
3.5	Overige baten	66,2	79,8	70,2
	Totaal baten	538,9	532,6	526,1
4.	LASTEN			
4.1	Personeelslasten	350,5	332,3	338,5
4.2	Afschrijvingen	17,2	16,7	15,7
4.3	Huisvestingslasten	29,2	35,2	41,9
4.4	Overige lasten	111,9	136,4	106,5
	Totaal lasten	508,8	520,6	502,6
	Saldo baten en lasten	30,1	12,0	23,5
5	Financiële baten en lasten	0,7	2,8	1,7
	Resultaat	30,8	14,8	25,2
8	Aandeel derden in resultaat	14,5	16,5	13,3
	Nettoresultaat	16,3	1,7-	11,9

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2012

in M€	2012	2011
Kasstroom uit operationele activiteiten		
(vlg. de indirecte methode)		
Saldo baten en lasten	30,1	23,5
Overige vermogensmutaties	0,2	-
Eliminatie resultaat Erasmus MC	14,5-	13,3-
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	9,4	8,3
- mutaties voorzieningen	1,5-	9,4
	<u>7,9</u>	<u>17,7</u>
Veranderingen in vlottende middelen:		
- voorraden	0,1	-
- vorderingen	2,5	2,4
- effecten	0,2	2,4
- schulden	19,8-	19,4
	<u>17,0-</u>	<u>24,2</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>6,7</u>	<u>52,1</u>
Ontvangen interest	3,0	2,9
Betaalde interest	2,3-	1,2-
	<u>0,7</u>	<u>1,7</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	<u>7,4</u>	<u>53,8</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	43,8-	20,4-
Investerings in immateriële vaste activa	0,2-	0,5-
Mutaties leningen	1,1	0,5
Overige investeringen in financiële vaste activa	-	0,1
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>42,9-</u>	<u>20,3-</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutatie langlopende schulden	0,1	24,9-
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>0,1</u>	<u>24,9-</u>
Mutatie liquide middelen	<u><u>35,4-</u></u>	<u><u>8,6</u></u>

ALGEMEEN

De activiteiten van de EUR en haar groepsmaatschappijen bestaan voornamelijk uit het organiseren en tot stand brengen van initieel en niet-initieel onderwijs alsmede maatschappelijk relevante onderzoeksactiviteiten.

Het adres van de EUR is:
Burgemeester Oudlaan 50
3062 PA Rotterdam
KVK 24495550 0000

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de relevante bepalingen en richtlijnen uit het Burgerlijk Wetboek (BW Boek 2, titel 9) en de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (incl. richtlijn RJ 660). De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van de instelling en haar groepsmaatschappijen opgenomen. Dit zijn rechtspersonen waarin de instelling overheersende zeggenschap, direct of indirect, kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

De groepsmaatschappijen, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de groep.

Alle groepsmaatschappijen evenals de deelnemingen worden aangemerkt als verbonden partijen.

Erasmus MC

Alle baten uit Onderwijs en Onderzoek (O&O gelden) van het Erasmus MC, de daaraan toe te rekenen lasten van de facultaire taken en de baten en lasten van de te consolideren O&O-satellietorganisaties van het medisch cluster zijn in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen conform RJ 660.603. De balansgegevens zijn gezien het daartoe met het Erasmus MC gesloten convenant niet geïncorporeerd in dit jaarverslag. Dit is conform brief RvB/MM/MS/ef/0059750/223.222 datum 12 december 2002, die OCW bij brief WO/F/2003/4057 datum 3 februari 2003 heeft geaccordeerd.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangen en betaalde rente en dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Investerings in groepsmaatschappijen worden verwerkt tegen de verkrijgingsprijs onder aftrek van binnen de geacquireerde onderneming aanwezige geldmiddelen.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van de instelling over verschillende zaken zich een oordeel vormt en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Schattingwijziging

Bij de berekening van de contante waarde van de personele voorzieningen wordt door de EUR sinds 2012 een andere rentevoet toegepast. Tot 2012 werd gebruik gemaakt van Bloomberg, vanaf 2012 van EEBTT. Het effect van deze schattingswijziging op resultaat en vermogen is niet kwantificeerbaar.

GRONDSLAGEN voor waardering van activa en passiva

Algemeen

Activa en passiva (met uitzondering van het groepsvermogen) worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of (lagere) actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs of nominale waarde. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Voor deze referenties wordt verwezen naar de toelichting. Posten in vreemde valuta worden gewaardeerd tegen slotkoers. Koersverschillen worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de groep wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

Vergelijking met voorgaand jaar

Waar relevant zijn wijzigingen in de gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling verwerkt in de vergelijkende cijfers.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Er wordt tijdsevenredig afgeschreven over de verwachte gebruiksduur. De verwachte gebruiksduur is 3 tot 5 jaar. Over de nog niet opgeleverde immateriële vaste activa wordt niet afgeschreven. Voor het nog niet afgeschreven deel van de geactiveerde ontwikkelingskosten wordt een wettelijke reserve gevormd.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Terreinen en gebouwen

De afschrijving vindt plaats conform de componentenmethode waarbij wordt uitgegaan van 10 componenten namelijk:

1. Casco	60 jaar
2. Afbouw	36 jaar
3. Inbouwpakket	18 jaar
4. Inbouwpakket	10 jaar
5. Technische installaties	18 jaar
6. Technische installaties	9 jaar
7. Technische installaties	5 jaar
8. Tijdelijke huisvesting	10 jaar
9. Tijdelijke huisvesting	5 jaar
10. Terreininrichting	10 jaar

De afschrijving vindt plaats met ingang van het moment van oplevering.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur, of lagere bedrijfswaarde.

De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

Inventaris, apparatuur (incl. 1^e inrichting)

De EUR hanteert een activeringsgrens voor roerende goederen met een aanschafwaarde van meer dan k€ 15,0. De afschrijvingstermijn is afhankelijk van het soort apparaat en varieert van 3 tot 12 jaar.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Het boekenbezit is niet geactiveerd. De aanschaf wordt direct ten laste van de exploitatierekening gebracht.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

Deelnemingen waar invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor de geconsolideerde jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover de EUR in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening getroffen dan wel een eventuele vordering afgeboekt.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaarding worden, uitgaande van de waarden bij eerste waardering, de grondslagen toegepast die gelden voor de geconsolideerde jaarrekening.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van het resultaat.

Vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen zijn bestemd om de uitoefening van de werkzaamheid van de onderneming duurzaam te dienen. De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, daarna vindt waardering plaats tegen geamortiseerde kostprijs op basis van effectieve rentevoet. Indien geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten is deze waardering gelijk aan de nominale waarde.

Vorraden

De waarderingsgrondslag voor de voorraden is op basis van fifo.

Vorderingen

Korte termijn vorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie veelal de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering. De stand van de voorziening wordt statisch bepaald.

Het saldo aan onderhanden dienstverleningsprojecten wordt verwerkt onder vlottende activa of passiva.

Effecten

Effecten die behoren tot de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen reële waarde veelal de slotkoers. Waardeveranderingen worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord. De EUR heeft een goedgekeurd treasury statuut. Qua publieke middelen wordt volledig voldaan aan de Regeling beleggen en belenen. Beleggingen vinden plaats met minimaal een hoofdsomgarantie. De EUR belegt uitsluitend bij instellingen met minimaal een A-rating.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Waardering vindt plaats op nominale waarde.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

De EUR kent uitsluitend primaire financiële instrumenten die dienen ter financiering van haar operationele activiteiten of die direct daaruit voortvloeien zoals (langlopende) vorderingen en schulden.

Gegeven de beperkte uitstaande leningportefeuille is er sprake van een zeer beperkt renterisico hierop. Renterisico is het risico dat de waarde van een financieel instrument zal fluctueren als gevolg van veranderingen van de marktrente. Op effecten uit de handelsportefeuille van RSM BV loopt de EUR waarde risico. Om dit risico te mitigeren is gekozen voor een defensieve beleggingstrategie waarbij uitsluitend belegd wordt in obligaties. Door de stevige liquiditeitspositie van de EUR achten wij het nagenoeg uitgesloten dat er sprake is van een liquiditeitsrisico.

Het liquiditeitsrisico is het risico dat de rechtspersoon niet de mogelijkheid heeft om de financiële middelen te verkrijgen die nodig zijn om aan de verplichtingen te voldoen. Ook is er geen sprake van een kasstroomrisico, omdat de EUR uitsluitend vastrentende financiële activa en passiva heeft. Het kasstroomrisico is het risico dat toekomstige kasstromen verbonden aan een monetair financieel instrument zullen fluctueren in omvang.

Gegeven de kenmerken van de partijen waarmee de EUR handelt, met name overheid, overheidssorganen en EU, is er sprake van een beperkt kredietrisico op vorderingen.

Kredietrisico is het risico dat de ene contractpartij van een financieel instrument niet aan haar verplichting zal voldoen, waardoor de rechtspersoon een financieel verlies te verwerken krijgt.

De EUR loopt een beperkt valutarisico omdat de meeste transacties in euro's plaatsvinden.

De EUR gebruikt geen derivaten noch een andere vorm van actieve hedging om financiële risico's af te dekken.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves en/of -fondsen. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

De bestemmingsfondsen zijn reserves met een meer beperkte bestedingsmogelijkheid, welke door derden zijn aangebracht.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is in te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Personeelsvoorzieningen

De EUR conformeert zich aan de richtlijn van de jaarverslaggeving met betrekking tot de vorming van een voorziening voor personeelsbeloningen die gewaardeerd wordt tegen de contante waarde.

Bij de berekening van de contante waarde gaat de EUR uit van de loonprijsindex voor de gesubsidieerde sector van het CBS en de gepubliceerde disconteringsvoeten overeengekomen door de EEBTT.

Indien op balansdatum verplichtingen bestaan tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balans datum door ziekte, arbeidsongeschiktheid of anderszins geen prestaties meer leveren, wordt een voorziening opgenomen.

Verlieslatende contracten

De voorziening verlieslatende contracten houdt verband met (project) overeenkomsten waarin de onvermijdbare (project)kosten om aan de contractuele verplichtingen te voldoen de verwachte voordelen uit de (project)overeenkomsten overtreffen.

Milieuverplichtingen en -risico's

De voorziening voor milieuverplichtingen en -risico's is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Pensioenen

Op balansdatum wordt een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het pensioenfonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij het pensioenfonds wordt een vordering opgenomen als de onderneming de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar de onderneming zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De EUR en gelieerde werkmaatschappijen hebben een pensioenregeling bij het pensioenfonds ABP, die wordt gekwalificeerd als een toegezegde pensioenregeling. Op grond van de uitvoeringsovereenkomst met dit fonds en de pensioenovereenkomst met de werknemers heeft de EUR in principe geen andere verplichting dan de betaling van de jaarlijks verschuldigde pensioenpremies. Indien de dekkingsgraad dusdanig laag wordt kan de werkgever evenwel verzocht worden bij te storten. De werkelijke dekkingsgraad was op balansdatum 96%.

De in de verslagperiode te verwerken pensioenlast is gelijk aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. De verschuldigde premies over het lopende boekjaar worden als last verantwoord in de staat van baten en lasten. Voor zover de verschuldigde premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De eerste waardering bestaat uit het ontvangen bedrag, rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt samen met de verschuldigde rentevergoeding zodanig bepaald dat de effectieve rente gedurende de looptijd van de schulden in de staat van baten en lasten wordt verwerkt.

GRONDSLAGEN voor bepaling van het resultaat

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Opbrengstverantwoording

Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten geschieden naar rato van de geleverde prestaties, gebaseerd op de verrichte diensten tot aan de balansdatum in verhouding tot de in totaal te verrichten diensten.

Projectopbrengsten en projectkosten

Voor onderhanden projecten, waarvan het resultaat op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten en de projectkosten verwerkt als baten werk in opdracht van derden en als kosten in de staat van baten en lasten naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum (de 'Percentage of Completion'-methode, ofwel de PoC-methode).

De voortgang van de verrichte prestaties wordt bepaald op basis van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten. Als het resultaat (nog) niet op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, dan worden de opbrengsten verwerkt als baten werk in opdracht van derden in de staat van baten en lasten tot het bedrag van de gemaakte projectkosten, dat waarschijnlijk kan worden verhaald; de projectkosten worden verwerkt in de staat van baten en lasten in de periode waarin ze zijn gemaakt. Zodra het resultaat wel op betrouwbare wijze kan worden bepaald, vindt opbrengstverantwoording plaats volgens de PoC-methode naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de projectopbrengsten en projectkosten. Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen bedragen inclusief meer- en minderwerk, claims en vergoedingen. Voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald. Projectkosten betreffende de directe-, indirecte- en toegerekende kosten betrekking hebbende op deze activiteiten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.

Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de staat van baten en lasten verwerkt. Dit verlies wordt verwerkt in de kostprijs van de omzet. Hiervoor wordt een voorziening verlieslatende contracten gevormd.

Overige bedrijfsopbrengsten

Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit baten uit verhuur, detachering, sponsoring en overige baten.

Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief.

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Op de immateriële- en materiële vaste activa wordt tijdsevenredig afgeschreven. Op de onder materiële vaste activa opgenomen gebouwen wordt met ingang van het moment van oplevering afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Op de onder materiële vaste activa opgenomen inventaris en apparatuur wordt vanaf het moment van ingebruikname afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingskosten.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Overige personele lasten

Overige personele lasten, spaarverlof en ambtsjubilea etc., worden verwerkt op het moment dat de verplichting ontstaat.

Pensioenen

De pensioenpremies worden verantwoord als personeelskosten wanneer deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten

Waardeveranderingen van effecten die behoren tot de handelsportefeuille worden rechtstreeks verwerkt in de financiële baten en lasten.

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE GECONSOLIDEERDE BALANS

VASTE ACTIVA

1.1 – Immateriële vaste activa

M€ 0,5 – (2011: M€ 0,5)

	Ontwikkelings- kosten	Vooruitbetalingen	Overige	Totaal
Aanschafprijs	0,2	0,2	1,1	1,5
Cum.afschr.en waardeverminderingen	0,2-	-	0,8-	1,0-
Boekwaarde 1 januari 2012	-	0,2	0,3	0,5
Investeringen	0,1	0,2-	0,3	0,2
Afschrijvingen	-	-	0,2-	0,2-
Aanschafprijs	0,3	-	0,8	1,1
Cum.afschr.en waardeverminderingen	0,2-	-	0,4-	0,6-
Boekwaarde 31 december 2012	0,1	-	0,4	0,5

1.2 – Materiële vaste activa

M€ 178,2 – (2011: M€ 143,6)

	Gebouwen en terreinen	Inventaris en app. (incl.1e inrichting)	In uitvoering en vooruitbetalingen	Totaal
Aanschafprijs	245,0	20,2	15,8	281,0
Cum.afschr.en waardeverminderingen	122,7-	14,7-	-	137,4-
Boekwaarde 1 januari 2012	122,3	5,5	15,8	143,6
Investeringen	24,1	1,1	18,6	43,8
Afschrijvingen	7,5-	1,7-		9,2-
Aanschafprijs	269,0	20,1	34,4	323,5
Cum.afschr.en waardeverminderingen	130,1-	15,2-	-	145,3-
Boekwaarde 31 december 2012	138,9	4,9	34,4	178,2

De kosten van 'eerste inrichting' zijn opgenomen onder 'inventaris en apparatuur'.

WOZ en verzekerde waarde gebouwen en terreinen en boeken (in M€)

	WOZ-waarde	Verzekerde waarde	Peildatum	Aanschaf waarde 2012
Gebouwen en terreinen (WOZ-waarde)	225,2		2011	
Gebouwen en terreinen (verz.waarde)		358,3	2012	
Boeken		33,3	2012	0,6

1.3 - Financiële vaste activa

M€5,3 – (2011: M€6,4)

	Boekwaarde 1 jan.2012	Invest. en verstr. leningen	Desinvest.en afgel.leningen	Boekwaarde 31 dec.2012
1.3.4 Vorderingen op andere deelnemingen 1)	-	0,1		0,1
1.3.5 Vorderingen op OCW 2)	6,3	-	1,1-	5,2
1.3.7 Overige vorderingen 3)	0,1	-	0,1-	-
	<u>6,4</u>	<u>0,1</u>	<u>1,2-</u>	<u>5,3</u>

1) IHS Romania, Academie voor Medisch Specialisten BV

2) Uit hoofde van BAMA-compensatie is hieronder een vordering op OCW opgenomen ad M€5,2

3) Lening IHS BV -> IHS Romania SRL

VLOTTENDE ACTIVA

1.4 - Voorraden

M€0,0 – (2011: M€0,1)

	2012	2011
1.4.1 Gebruiksgoederen	-	0,1

1.5 - Vorderingen

M€43,4 – (2011: M€45,9)

Onder de vorderingen zijn opgenomen:

	2012	2011
1.5.1 Debiteuren	25,2	27,4
1.5.2 OCW	1,9	1,4
Personeel	-	0,1
Overige	<u>0,4</u>	<u>0,3</u>
1.5.7 Overige vorderingen	0,4	0,4
Vooruitbetaalde kosten	4,8	4,6
Verstreckte voorschotten	0,2	0,2
Overige 1)	<u>11,8</u>	<u>13,1</u>
1.5.8 Overlopende activa	16,8	17,9
1.5.9 Af: voorzieningen wegens oninbaarheid	<u>0,9-</u>	<u>1,2-</u>
	<u>43,4</u>	<u>45,9</u>

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

1) Hieronder is een bedrag ad M€5,3 (2011: M€4,0) aan nog te declareren projectkosten opgenomen.

Vorderingen op opdrachtgevers uit hoofde van het verrichten van diensten

	2012	2011
Nog te declareren projectkosten		
Geactiveerde projectkosten	28,2	15,3
Voorlopige resultaten	0,2	0,2
Gedeclareerde termijnen	23,1-	11,5-
Overlopende activa - overige	5,3	4,0

Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:

	2012	2011
Stand per 1 januari	1,2-	1,1-
Mutatie	0,3	0,1-
1.5.9 Stand per 31 december	0,9-	1,2-

1.6 - Effecten

M€ 1,3 – (2011: M€ 1,5)

Hieronder is opgenomen een effectenportefeuille in eigendom van de RSM BV met een looptijd langer dan 1 jaar ad M€ 1,3 (2011: M€ 1,5).

	Boekwaarde 1 jan.2012	Invest.en verstr. leningen	Desinvest.en afgel.leningen	Boekwaarde 31 dec.2012
1.6.3 Overige effecten	1,5	1,3	1,5-	1,3
	1,5	1,3	1,5-	1,3

Specificatie overige effecten (in k€):	Verdeling	aantal/nominaal	koers 31-dec-12	waarde 31-dec-12
	Ned. / europa			
Staalbankieren;				
- Staat	31,0% - 4,8%			402,3
- Supranationale organen	0,0% - 7,5%			84,5
- Staatsgegarandeerde instellingen	0,0% - 5,3%			60,0
- Basismaterialen	5,3% - 0,0%			59,7
- Niet-duurzame consumptiegoederen	2,4% - 0,0%			26,9
- Gezondheidszorg	0,0% - 2,5%			28,2
- Banken	18,1% - 12,1%			339,1
- Overige financiële dienstverleners	0,0% - 6,2%			69,4
- Telecom	4,7% - 0,0%			52,9
	61,6% - 38,4%			1.123,0
1,2% rbs rente booster ct 14		150.000	98,60	149,3

1.7 - Liquide middelen

M€ 120,8 – (2011: M€ 156,2)

Het saldo liquide middelen is als volgt opgebouwd:

	2012	2011
1.7.1 Kasmiddelen	0,1	0,1
1.7.2 Tegoeden op bank-, giro- en spaarrekeningen	120,7	152,1
1.7.3 Deposito's	-	4,0
	<u>120,8</u>	<u>156,2</u>

De EUR heeft een zogenaamde "paraplufaafsprak" met de huisbankier, die inhoudt dat negatieve saldi op de ene rekening worden gecompenseerd met positieve saldi op andere rekeningen. Rente wordt berekend over de som van de saldi.

2.1 - EIGEN VERMOGEN

M€ 229,0 – (2011: M€ 212,5)

Het eigen vermogen is opgebouwd uit de algemene reserve en bestemmingsreserves en –fondsen (onderverdeeld naar publiek cq privaat).

Het verloop in het eigen vermogen is als volgt:

	Stand per 01.01.2012	Mutatie 2012	Resultaat 2012	Stand per 31.12.2012
2.1.1 Algemene reserve	82,7	3,3-	16,8	96,2
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)				
Strategische ruimte	20,8	4,2		25,0
Gelden vanwege het sectoroverleg	0,9		0,3	1,2
Reserve vh verm.uit onroerende goederen	72,9			72,9
Investeringsreserve	5,4		1,7	7,1
Dividend RSM BV	0,9	0,2	0,7-	0,4
Vervangingsreserves	1,8	0,1	0,4-	1,5
Overige	3,7	0,7	0,1-	4,3
	<u>106,4</u>	<u>5,2</u>	<u>0,8</u>	<u>112,4</u>
2.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)				
EUR Beleggingen BV	9,7-		2,4-	12,1-
EUR Holding BV	23,7	1,1-	1,5	24,1
Rotterdam School of Management BV	7,9	0,8-		7,1
	<u>21,9</u>	<u>1,9-</u>	<u>0,9-</u>	<u>19,1</u>
2.1.5 Bestemmingsfonds (privaat)				
Tinbergen Instituut	0,6		0,1	0,7
2.1.7 Andere wettelijke reserves				
EUR Holding BV			0,1	0,1
RSM BV - ontwikkelingskosten		0,4	0,2-	0,2
Erasmus Sport Centrum	0,7	0,2-	0,3-	0,2
ECSP	0,2		0,1-	0,1
	<u>0,9</u>	<u>0,2</u>	<u>0,5-</u>	<u>0,6</u>
	<u>212,5</u>	<u>0,2</u>	<u>16,3</u>	<u>229,0</u>

Het garantievermogen is gelijk aan het eigen vermogen.

Het totaal saldo van de kolom mutatie 2012 heeft betrekking op:

- bijstelling vermogen Tinbergen Instituut v.w.b. het aandeel van 50% hierin door participerende partijen (VU/UVA)
- overdracht door de Stichting Erasmus Sport van het fonds bijzondere voorzieningen en noodfonds aan de EUR
- herverdeling van bestemmings- naar andere wettelijke reserves (RSM BV)
- dividenduitkering door EUR Holding BV / RSM BV aan de EUR

2.2 - VOORZIENINGEN

M€ 16,1 – (2011: M€ 17,6)

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Personeels- voorzieningen	Voorziening verlieslatende contracten	Overige voorzieningen *	Totaal
Stand per 1 januari 2012 **	7,1	2,2	8,3	17,6
Dotaties	2,6	0,5	-	3,1
Verandering disconteringsvoet / oprenting	0,1	-	-	0,1
Vrijval	-	1,9-	-	1,9-
Onttrekkingen	2,6-	-	0,2-	2,8-
Stand per 31 december 2012	7,2	0,8	8,1	16,1
Kortlopende deel < 1 jaar	3,9	0,8	-	4,7
Langlopende deel > 1 jaar	3,3	-	8,1	11,4

* Dit betreft een voorziening voor milieuverplichtingen -risico's.

Personele voorzieningen

De personele voorzieningen zijn als volgt onderverdeeld:

	Stand per 1 jan.2012	Dotatie	Verandering disc.voet / oprenting	Vrijval	Onttrekking	Stand per 31 dec.2012	Kortl.deel < 1 jaar	Langl.deel > 1 jaar
Rechtspositionele maatregelen	3,5	1,5	0,1	-	1,9-	3,2	1,2	2,0
Reorganisatiekosten	0,1				0,1-	-	-	-
Spaarverlof **	1,7	0,8		-	0,2-	2,3	0,6	1,7
Ambtsjubilea	1,7	0,3			0,3-	1,7	0,2	1,5
Ov.rechtspos.maatregelen	0,1	-		-	0,1-	0,0	-	-
	7,1	2,6	0,1	-	2,6-	7,2	2,0	5,2

Op langjarige personele verplichting is een disconteringsvoet van 1,39% (2011: 3,5%) opgenomen. Het loonprijsindex cijfer (CBS) bedraagt 2,5% (2011: 2,3%).

** De stand van de voorziening spaarverlof is per 1 januari 2012 aangepast met een bedrag van M€0,3 als gevolg van een herrubricering van de kortlopende schulden naar personele voorzieningen.

2.3 - LANGLOPENDE SCHULDEN

M€ 0,7 – (2011: M€ 0,6)

	Overige
Stand per 1 januari 2011	0,6
Aangegane leningen	0,1
Langlopend per 31 december 2011	0,7
Looptijd > 1 jaar	
Looptijd > 5 jaar	0,7

Overige langlopende schulden:

Tinbergen Instituut

Het eigen vermogen van de Erasmus School of Economics (ESE) bestaat voor M€ 1,4 uit cumulatief resultaat ten behoeve van het Tinbergen Instituut dat voor 50% het karakter heeft van een langlopende verplichting. In de samenwerkingsovereenkomst tussen de participerende partijen (EUR, VU, UVA) is geen bepaling opgenomen inzake eventuele verdeling van overschotten en/of tekorten. Om die reden is een langlopende schuld ad M€ 0,7 opgenomen.

2.4 - KORTLOPENDE SCHULDEN

M€ 103,7 – (2011: M€ 123,5)

Deze schulden zijn als volgt uit te splitsen:

	2012	2011
2.5.1 Kredietinstellingen	-	25,0
2.5.3 Crediteuren	8,9	8,6
Loonheffing	8,5	8,2
Omzetbelasting	0,5	0,1-
2.5.7 Belastingen en premies soc.verzekeringen	9,0	8,1
2.5.8 Schulden ter zake van pensioenen	2,1	1,8
2.5.9 Overige kortlopende schulden	0,4	0,5
Vooruitontvangen college- en les gelden	28,4	26,5
Vooruitontvangen subs.OCW geoormerkt	1,0	1,1
Vooruitontvangen termijnen 1)	17,9	15,5
Vakantiegeld en -dagen	6,4	6,4
Overige 2)	29,6	30,0
2.5.10 Overlopende passiva	83,3	79,5
	103,7	123,5

Ter toelichting wordt het volgende opgemerkt:

- 1) Onder vooruitontvangen termijnen is het saldo aan vooruit gedeclareerde projectkosten opgenomen.
- 2) Het vergelijkend cijfer 2011 'Overig' onder 'overlopende passiva (2.5.10) is aangepast met M€ 0,3 als gevolg van herrubricering met de post 'Spaarverlof' onder 'Personele voorzieningen'.

Verplichtingen aan opdrachtgevers uit hoofde van het verrichten van diensten

	2012	2011
Vooruitgedeclareerde projectkosten		
Geactiveerde projectkosten	37,2	32,8
Voorlopige resultaten	0,2	0,3
Gedeclareerde termijnen	55,3-	48,6-
Vooruitontvangen termijnen	17,9-	15,5-

Overzicht geormerkte doelsubsidies OCW (model G)

Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule - Aflopend per ultimo verslagjaar (bedragen in k€)

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing EUR	Ontvangen t/m 2012 EUR	Tot.kosten EUR	Te verrekenen ultimo 2012 EUR
	Kenmerk	Datum				
Investeringssubsidie huisvesting universiteiten	BVH/BHO- 2004/75047 M	27-07-2004	7.710,0	7.710,0	6.876,7-	833,3
Stimuleringspremie ORION Programma	HO.10.0946-S	22-04-2010	200,0	200,0	200,0-	-
	Totaal		7.910,0	7.910,0	7.076,7-	833,3

Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule - Doorlopend tot in een volgend verslagjaar (bedragen in k€)

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing EUR	Saldo 01-01-2012 EUR	Ontvangen t/m 2012 EUR	Lasten 2012 EUR	Tot.kosten 31-12-2012 EUR	Saldo n.t.b. ultimo 2012 EUR
	Kenmerk	Datum						
KNAW Akademie-assistenten								
Research Master								
Erasmus MC faculteit FGG	705AO-2385	11-05-2010	285,0	75,7	284,9	92,1-	206,4-	78,5
Talent trekt talent' van de faculteit Erasmus								
School of Economics	705AO-2380	11-05-2010	168,0	54,0	168,0	46,0-	104,0-	64,0
	Totaal		453,0	129,7	452,9	138,1-	310,4-	142,5

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

NIET VERWERKTE VERPLICHTINGEN

GARANTIES

- Door de EUR (ESE), UVA en VU is in het kader van de herkenningaanvraag van het Tinbergen Instituut een garantie afgegeven voor de periode 2011 t/m 2015 om gedurende deze periode bepaalde middelen ter beschikking te stellen aan het Tinbergen Instituut.
- Door de EUR is in het kader van een bijdrage aan Stichting European University Games een garantie afgegeven van M€0,5.
- Vooruitlopend op de totstandkoming van een samenwerkings-/huurovereenkomst met de Gemeente Rotterdam is door de EUR een garantie afgegeven van M€1,4.
- In de samenwerkingsovereenkomst met Vestia Stadswonen is vastgelegd dat de EUR in 2012 tot k€ 475 garant staat voor de kosten als gevolg van leegstand huisvesting buitenlandse studenten.
- Door de EUR Holding zijn de volgende bankgaranties afgegeven;
  1. per 25 mei 2012 een bankgarantie gesteld ten behoeve van een ontvangen voorschotbetaling. per balansdatum bedraagt de garantie k€222.
  2. per 15 juli 2012 is een bankgarantie afgegeven ten gunste van Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, ten bedrage van k€52.
  3. in totaal bedragen de genoemde verplichtingen / bankgaranties voor 2013 M€1,2.

ANDERE NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

- De EUR heeft een overeenkomst met TBI groep m.b.t. onderhouds-, elektra- en werkbouwkundige werkzaamheden. Ultimo 2012 betreft dit een bedrag van M€1,2.
- Door de EUR zijn leveringsovereenkomsten afgesloten met GDF Suez (Electrabel) omtrent levering van gas en elektriciteit. Ultimo 2012 betreft dit een bedrag van M€1,2.
- Door de EUR is voor schoonmaakwerkzaamheden een contract afgesloten met GOM die loopt t/m 2013. De resterende verplichting ultimo 2012 bedraagt M€1,7.
- De EUR heeft zich voor M€1,8 aan overige niet in de balans opgenomen verplichtingen vastgelegd.
- De EUR heeft overeenkomsten afgesloten in het kader van Europese aanbesteding voor Servers en Storage, Werkplekapparatuur, printers en randapparatuur, Telefonie diensten en Levering netwerkcomponenten incl. dienstverlening.
- De EUR heeft ultimo 2012 voor M€6,7 aan investeringsverplichtingen uitstaan.

MEERJARIGE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

HUUROVEREENKOMSTEN

- De EUR is voor M€4,6 verplichtingen aangegaan voor huisvesting M€3,4 apparatuur M€0,4 en beveiliging M€0,8.
- RSM BV heeft een contract gesloten voor 3 wooneenheden bij Vestia Rotterdam Stadswonen. Dit contract is afgesloten voor de duur van 5 jaar die eindigt medio 2013. De maandelijkse verplichting als gevolg van dit contract bedraagt ca. k€48.
- Alle overige contracten afgesloten door RSM BV met betrekking tot de huur van woningen hebben een looptijd van minder dan 1 jaar.
- EUR Holding BV heeft de volgende huurverplichtingen;
  1. een huurverplichting (incl. servicekosten) voor een studentenhostel van k€360 per jaar (contract t/m december 2014).
  2. een huurverplichting inzake kantoor machines t/m januari 2015 voor k€13,7 per jaar.
  3. een huurovereenkomst voor het Lange Voorhout 92 in Den Haag tot 1 april 2013 van k€45,8 per jaar.
- EUR Holding BV heeft een Service level overeenkomst ten behoeve van de werving van studenten. De overeenkomsten zijn allen binnen afzienbare tijd opzegbaar. De kosten bedragen ca. k€24 per jaar.

LEASINGOVEREENKOMSTEN

- Door RSM BV is een leasecontract afgesloten m.b.t. 16 printers/kopieerapparaten voor de duur van 5 jaar tot midden 2013. De driemaandelijkse verplichting als gevolg van dit contract bedraagt k€21.
- EUR Holding BV heeft een operationele leaseverplichting inzake kantoor machines waarvoor de kosten k€23 per jaar bedragen in de periode 2009 t/m 2016.

LICENTIEOVEREENKOMSTEN

- De Universiteitsbibliotheek is verplichtingen aangegaan inzake software- en uitgeverslicenties met een resterende verplichting ultimo 2012 van M€2,0.
- Het SSC ICT is verplichtingen aangegaan inzake softwarelicenties met een resterende verplichting ultimo 2012 van M€1,4.

FISCALE EENHEID

EUR Holding BV is samen met haar werkmaatschappijen opgenomen in de fiscale eenheid voor de omzetbelasting met de Erasmus Universiteit Rotterdam. Op grond van de invorderingswet is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor de door de combinatie verschuldigde belastingen

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3.1 - Rijksbijdragen

M€ 241,9 – (2011: M€ 236,7)

	2012	Begroting 2012	2011
3.1.1 Rijksbijdrage OCW	320,8	317,5	317,1
3.1.2 Overige subsidies OCW	1,4	-	1,2
Rijksbijdrage academische ziekenhuizen	<u>80,3-</u>	<u>77,9-</u>	<u>81,6-</u>
3.1.3 Af: inkomensoverdrachten	<u>80,3-</u>	<u>77,9-</u>	<u>81,6-</u>
	<u>241,9</u>	<u>239,6</u>	<u>236,7</u>

De door het departement toegekende rijksbijdrage 2012 bedroeg, inclusief de uitkering voor wachtgelden en investeringen, M€ 321,3. Hierop is in mindering gebracht de toegewezen rijksbijdrage voor de werkplaatsfunctie AZ van M€ 80,3. Op de rijksbijdrage is in mindering gebracht een bijstelling van de vordering op OCW uit hoofde van BAMA-compensatie ad M€ 0,5 en toegevoegd is een bedrag van M€ 1,4 waarvan M€ 1,2 uit subsidieregeling 2^e graden en M€ 0,2 aan doelsubsidies die als vooruitontvangen rijksbijdrage waren opgenomen.

3.3 - College-, cursus-, les en examengelden

M€ 77,9 – (2011: M€ 78,6)

	2012	Begroting 2012	2011
3.3.2 Cursusgelden	38,3	40,3	41,1
3.3.4 Collegegelden	<u>39,6</u>	<u>39,4</u>	<u>37,5</u>
	<u>77,9</u>	<u>79,7</u>	<u>78,6</u>

Het collegegeld laat t.o.v. 2011 een stijging zien van M€ 2,1 dat o.a. is toe te schrijven aan verhoging van het instellingstarief met 3,4% en door meer collegegelden uit niet-EER studenten.

3.4 - Baten werk in opdracht van derden

M€ 152,9 – (2011: M€ 140,6)

Onder 'Baten werk i.o.v. derden' zijn alle opbrengsten van de dienstverleningsprojecten verantwoord naar rato van de besteding.

	2012	Begroting 2012	2011
Niet naar winst strevende organisaties	26,7		27,1
Bedrijven en overig	24,9		25,7
Overheid	23,3		18,4
BSIK	7,7		6,2
Internationale organisaties	23,2		21,3
NWO (excl. ZonMw)	29,3		26,9
3.4.2 Contract onderzoek	135,1	130,2	125,6
3.4.3 Overige	17,8	3,3	15,0
	152,9	133,5	140,6

In de baten uit contractonderzoek is M€ 8,9 (2011: M€ 7,5) begrepen voor overdrachten aan partners in programma's waarbij de EUR optreedt als penvoerder en beursbetalingen in het kader van uitwisselingsprogramma's.

3.5 - Overige baten

M€ 66,2 – (2011: M€ 70,2)

Deze opbrengsten zijn als volgt te rubriceren:

	2012	Begroting 2012	2011
3.5.1 Verhuur	3,8	4,2	3,5
3.5.2 Detachering personeel	1,1	0,5	1,5
3.5.3 Schenking	0,3	-	0,2
3.5.4 Sponsoring	0,5		0,5
3.5.6 Overige:			
- Economie en Management	2,9	3,0	2,8
- Geneeskunde en Gezondheid	49,5	60,4	51,7
- Recht, Cultuur, en Maatschappij	1,3	2,1	1,9
- ISS	0,5	0,3	0,4
- Verbonden partijen	3,8	6,3	5,0
- UB, Staf, SSC's, overig	2,5	3,0	2,7
	60,5	75,1	64,5
	66,2	79,8	70,2

4.1 - Personeelslasten

M€ 350,5 – (2011: M€ 338,5)

De personele uitgaven zijn als volgt onder te verdelen:

	2012	Begroting 2012	2011
Brutolonen en salarissen	250,0		247,2
Sociale lasten	27,9		27,4
Pensioenpremies	34,2		29,9
4.1.1 Lonen en salarissen	312,1	300,1	304,5
Mutatie personele voorzieningen *	2,7	5,9	2,3
Personeel niet in loondienst	18,2	17,2	15,6
Overig	19,5	9,2	17,8
4.1.2 Overige personele lasten	40,4	32,3	35,7
4.1.3 Af: uitkeringen	2,0-	0,1-	1,7-
	350,5	332,3	338,5

- Mutatie personele voorzieningen, zijnde het saldo van de dotatie, vrijval en verandering in disconteringsvoet/oprenting

Het vergelijkende cijfer 2011 'Overig' onder 'Overige personele lasten' (4.1.2) is aangepast met M€ 2,1 als gevolg van herrubricering met de post 'Brutolonen en salarissen' onder 'Lonen en salarissen' (4.1.1). Tevens heeft herrubricering plaatsgevonden onder 'Lonen en salarissen' (4.1.1) met M€ 15,3 van 'Pensioenpremies' naar de post 'Sociale lasten'.

De personele lasten zijn ten opzichte van 2011 met M€ 12,0 (3,5%) toegenomen waarvan M€ 3,7 (2,0%) valt toe te rekenen aan de in de consolidatie betrokken verbonden partijen. De post 'Lonen en salarissen' laat een stijging zien van M€ 7,6 (2,5%) mede door een toename van het aantal fte's met 0,3% van 4.587 naar 4.603 fte's.

PERSONEELSOPBOUW

Gemiddeld aantal fte's	2012	2011
WP	1.234,9	1.221,3
OBP	818,9	792,4
Sub-totaal	2.053,8	2.013,7
EUR-BV's	261,2	256,6
Personeel Erasmus MC (niet in dienst van de EUR)	2.287,9	2.317,1
Totaal	4.602,9	4.587,4

De rapportage van de medewerkers Erasmus MC incl. de hierin geconsolideerde BV's zijn opgenomen in de jaarrekening van het Erasmus MC.

De presentatie van de personeelsbezetting naar inrichting van de organisatie ziet er als volgt uit:

		WP	NWP	BV's	Totaal org.ondd.	Totaal domein
Geneeskunde & Gezondheid	EMC	1.344,1	900,7		2.244,8	2.451,3
	iBMG	131,8	31,6		163,4	
	BV's			43,1	43,1	
Economie en Management	ESE	242,6	65,3		307,9	715,6
	RSM EU	286,8	120,9		407,7	
Recht, Cultuur en Maatschappij	ESL	185,6	66,1		251,7	665,1
	FSW	209,6	49,6		259,2	
	ESHCC	90,0	28,0		118,0	
	FW	29,9	6,3		36,2	
Institute of Social Studies	ISS	52,9	68,7		121,6	121,6
Centraal incl. UB	UB		56,9		56,9	649,3
	Staf	2,0	95,0		97,0	
	SSC's	3,7	230,5		234,2	
	BV's			261,2	261,2	
Totaal		2.579,0	1.719,6	304,3	4.602,9	4.602,9

4.2 - Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

M€ 17,2 – (2011: M€ 15,7)

	2012 *	Begroting 2012	2011
4.2.1 Immateriële vaste activa	0,2		0,3
4.2.2 Materiële vaste activa	17,0	16,7	15,4
	17,2	16,7	15,7

* Hieronder is een bedrag van M€ 2,0 en M€ 5,8 voor afschrijving gebouwen respectievelijk apparatuur van het Erasmus MC opgenomen.

4.3 - Huisvestingslasten

M€29,2 – (2011: M€41,9)

	2012	Begroting 2012	2011
4.3.1 Huur	5,3	19,7	5,3
4.3.2 Verzekeringen	0,2	0,2	0,1
4.3.3 Onderhoud	6,4	5,8	8,4
4.3.4 Energie en water	8,6	3,8	8,2
4.3.5 Schoonmaakkosten	4,6	3,0	4,0
4.3.6 Heffingen	2,0	1,3	1,7
4.3.7 Dotatie voorziening voor milieuverplichtingen en -risico's	-	-	8,3
4.3.8 Overige	2,1	1,4	5,9
	<u>29,2</u>	<u>35,2</u>	<u>41,9</u>

4.4 - Overige lasten

M€111,9 – (2011: M€106,5)

	2012	Begroting 2012	2011
4.4.1 Administratie- en beheerskosten	1,4		1,2
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	6,3	9,7	5,3
4.4.3 Dotatie overige voorzieningen	0,1-	-	1,1
4.4.4 Overige:			
- Economie en Management	13,9	12,6	13,3
- Geneeskunde en Gezondheid	54,4	57,5	46,9
- Recht, Cultuur, en Maatschappij	6,3	5,4	7,3
- ISS	7,4	6,3	8,6
- Verbonden partijen	7,9	14,0	8,0
- UB, Staf, SSC's, overig	14,4	30,9	14,8
	<u>104,3</u>	<u>126,7</u>	<u>98,9</u>
	<u>111,9</u>	<u>136,4</u>	<u>106,5</u>

Een specificatie m.b.t. honoraria van KPMG Accountants NV, overige KPMG-netwerk en overige accountantsorganisaties ten laste gebracht van de onderneming, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW is opgenomen in de toelichting behorende tot de enkelvoudige staat van baten en lasten.

5 - Financiële baten en lasten

M€0,7 – (2011: M€1,7)

	2012	Begroting 2012	2011
5.1 Rentebaten	3,0	4,0	2,9
5.4 Rentelasten	2,3-	1,2-	1,2-
	<u>0,7</u>	<u>2,8</u>	<u>1,7</u>

GECONSOLIDEERDE PARTIJEN

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Deelname percentage
Erasmus Beleggingen BV	BV	Rotterdam	100
EUR Holding BV	BV	Rotterdam	100
Werkmaatschappijen van EUR Holding BV;			
Corporate Communication Centre (CCC) BV	BV	Rotterdam	100
Instituut voor Sales en accountmanagement (ISAM) BV	BV	Rotterdam	100
Fiscaal Economisch Instituut (FEI) BV	BV	Rotterdam	100
Erasmus Academie BV	BV	Rotterdam	100
Erasmus University Centre for Contract Research and Business Support (ERBS) BV	BV	Rotterdam	100
Erasmus Universiteit Rotterdam Accountancy, Auditing en Controlling (EURAC) BV	BV	Rotterdam	100
RISBO Contractresearch BV	BV	Rotterdam	100
Sociaal-Economisch Onderzoek Rotterdam (SEOR) BV	BV	Rotterdam	100
Institute for Housing and Urban Development Studies (IHS) BV	BV	Rotterdam	100
Regionale Economie, Haven- en Vervoerseconomie (RHV) BV	BV	Rotterdam	100
Erasmus SmartPort Rotterdam (ESPR) BV	BV	Rotterdam	100
Instituut SMO BV	BV	Den Haag	100
Holland Entrepreneurship (HOPE) BV	BV	Rotterdam	100
Erasmus Centrum voor Management Development in de zorg (Erasmus CMDz) BV	BV	Rotterdam	100
Institute for Medical Technology Assessment (iMTA) BV	BV	Rotterdam	100
Dutch Research Institute for Transitions (DRIFT) BV	BV	Rotterdam	100
RSM BV	BV	Rotterdam	100
Erasmus Sport Centrum	Stichting	Rotterdam	100
ECSP	Stichting	Rotterdam	100

ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2012 na resultaatbestemming

in M€		2012	2011
1.	ACTIVA		
	Vaste activa		
1.1	Immateriële vaste activa	0,2	0,2
1.2	Materiële vaste activa	109,9	72,4
1.3	Financiële vaste activa	38,6	99,9
	Totaal vaste activa	148,7	172,5
	Vlottende activa		
1.5	Vorderingen	97,5	42,5
1.7	Liquide middelen	79,9	116,1
	Totaal vlottende activa	177,4	158,6
	Totaal activa	326,1	331,1
2.	PASSIVA		
2.1	Eigen vermogen	229,0	212,5
2.2	Voorzieningen	15,4	17,0
2.3	Langlopende schulden	0,7	0,6
2.4	Kortlopende schulden	81,0	101,0
	Totaal passiva	326,1	331,1

ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2012

in M€		Rekening 2012	Begroting 2012	Rekening 2011
3.	BATEN			
3.1	Rijksbijdragen	241,9	239,6	236,7
3.3	College-, cursus-, les- en examengelden	47,7	48,2	46,3
3.4	Baten werk i.o.v. derden	29,1	24,6	31,3
3.5	Overige baten	22,5	21,3	23,3
	Totaal baten	341,2	333,7	337,6
4.	LASTEN			
4.1	Personeelslasten	163,6	159,9	155,3
4.2	Afschrijvingen	4,4	3,9	3,6
4.3	Huisvestingslasten	20,8	23,8	30,5
4.4	Overige lasten	140,3	149,7	143,2
	Totaal lasten	329,1	337,3	332,6
	Saldo baten en lasten	12,1	3,6-	5,0
5	Financiële baten en lasten	5,6	2,4	5,9
7	Resultaat deelnemingen	1,4-	0,5-	1,0
	Resultaat	16,3	1,7-	11,9

GRONDSLAGEN behorende tot de enkelvoudige jaarrekening

Algemeen

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Grondslagen van waardering en van resultaatbepaling

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde jaarrekening.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige winst- en verliesrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

Deelnemingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde methode. Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

De EUR kent uitsluitend primaire financiële instrumenten die dienen ter financiering van haar operationele activiteiten of die direct daaruit voortvloeien zoals (langlopende) vorderingen en schulden.

De EUR loopt renterisico over de rentedragende vorderingen op groepsmaatschappijen (onder financiële vaste activa).

Op de verstrekte leningen aan Groepsmaatschappijen is er sprake van een geconcentreerd kredietrisico. Dit is het risico dat de tegenpartij van een financieel instrument niet aan haar verplichting zal voldoen, waardoor de kredietverstrekker met een financieel verlies geconfronteerd wordt.

De EUR loopt een beperkt valutarisico omdat de meeste transacties in euro's plaatsvinden.

Door de stevige liquiditeitspositie van de EUR achten wij het nagenoeg uitgesloten dat er sprake is van een kasstroomrisico.

Gegeven de kenmerken van de partijen waarmee de EUR handelt, met name overheid, overheidsorganen en EU, is er sprake van een beperkt kredietrisico op vorderingen.

De EUR gebruikt geen derivaten noch een andere vorm van actieve hedging om financiële risico's af te dekken.

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE ENKELVOUDIGE BALANS

1.1 - Immateriële vaste activa

M€ 0,2 – (2011: M€ 0,2)

	Ontwikkelings- kosten	Vooruitbetalingen	Totaal
Aanschafprijs	0,1	0,2	0,3
Cum.afschr.en waardeverminderingen	0,1-	-	0,1-
Boekwaarde 1 januari 2012	-	0,2	0,2
Investeringen	0,2	0,2-	-
Aanschafprijs	0,3	-	0,3
Cum.afschr.en waardeverminderingen	0,1-	-	0,1-
Boekwaarde 31 december 2012	0,2	-	0,2

1.2 - Materiële vaste activa

M€ 109,9 – (2011: M€ 72,4)

	Gebouwen en terreinen	Inventaris en app. (incl.1e inrichting)	In uitvoering en vooruitbetalingen	Totaal
Aanschafprijs	132,3	15,0	15,8	163,1
Cum.afschr.en waardeverminderingen	80,2-	10,5-	-	90,7-
Boekwaarde 1 januari 2012	52,1	4,5	15,8	72,4
Investeringen	23,7	0,7	17,5	41,9
Afschrijvingen	3,2-	1,2-	-	4,4-
Aanschafprijs	156,0	14,9	33,3	204,2
Cum.afschr.en waardeverminderingen	83,4-	10,9-	-	94,3-
Boekwaarde 31 december 2012	72,6	4,0	33,3	109,9

De kosten van 'eerste inrichting' zijn opgenomen onder 'inventaris en apparatuur'.

WOZ en verzekerde waarde gebouwen en terreinen en boeken (in M€)

	WOZ-waarde	Verzekerde waarde	Peildatum	Aanschaf waarde 2012
Gebouwen en terreinen (WOZ-waarde)	225,2		2011	
Gebouwen en terreinen (verz.waarde)		358,3	2012	
Boeken		33,3	2012	0,6

1.3 - Financiële vaste activa

M€38,6 – (2011: M€99,9)

	Stand per 31.12.2011	Invest.en verstr.leningen	Desinvest.en afgel.leningen	Resultaat deeln.	Stand per 31.12.2012
1.3.1 Deelnemingen in groepsmaatschappijen	32,5	1,7-	2,4	1,4-	31,8
1.3.3 Vorderingen op groepsmaatschappijen	61,1	1,0	60,5-		1,6
1.3.5 Vorderingen op OCW 1)	6,3	-	1,1-		5,2
	99,9	0,7-	59,2-	1,4-	38,6

1) Uit hoofde van BAMA-compensatie is hieronder een vordering op OCW opgenomen ad M€ 5,2

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code * activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2012	Exploitatie- saldo 2012	Verklaring art.2:403 BW ja/nee	Consolidatie percentage	Deelname percentage
Erasmus Beleggingen BV	BV	Rotterdam	3	-	2,4-	nee	100%	100%
EUR Holding BV	BV	Rotterdam	1/2	24,2	1,6	nee	100%	100%
RSM BV	BV	Rotterdam	1/2	7,3	0,2-	nee	100%	100%
Erasmus Sport Centrum	Stichting	Rotterdam	4	0,2	0,3-	nee	100%	
ECSP	Stichting	Rotterdam	4	0,1	0,1-	nee	100%	
Totaal				31,8	1,4-			

• Code activiteiten: 1 = Contractonderwijs, 2 = Contractonderzoek, 3 = Onroerende zaken, 4 = Overig

Naam verbonden partij	Omschrijving doelstelling	Samenstelling van bestuur en directie
Erasmus Beleggingen BV	Het beleggen van vermogen in de meest ruime zin des woords en al hetgeen daarmee verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.	Drs. C.A. Lansbergen / Directeur
EUR Holding BV	Het ten behoeve van de primaire activiteiten van de Universiteit faciliteiten in de vorm van werkmaatschappijen te bieden (100% dochters van de EUR Holding) waarin onderwijs en onderzoek kunnen worden ondergebracht indien universitaire onderdelen daar redenen voor zien.	Prof. Dr. H.R. Commandeur / Directeur
Rotterdam School of Management BV	Het organiseren en het (doen) verzorgen van privaat-gefinancierde, door Erasmus Universiteit Rotterdam geaccrediteerde niet-initiële managementopleidingen (full-time dan wel part-time) op het gebied van de bedrijfskunde, zults in nauwe samenhang met de opleidingen, die worden verzorgd door Erasmus Universiteit Rotterdam, meer in het bijzonder de faculteit der Bedrijfskunde van de EUR.	D.L. Bevelander / Statutory Director J.P.A. de Goede / Statutory Director R.K. Goins / Statutory Director Prof. Dr. S. van der Velde / Dean
Erasmus Sport Centrum	Behartigen van gemeenschappelijke belangen van studenten van de EUR; in bijzondere gevallen ook anderen (na goedkeuring CvB) d.m.v.: ▪ Bevorderen lichamelijke vorming en sport ▪ Beheren fondsen cult./esth./soc.activiteiten	Bestuur: - Mr. Daniël E. Sikkens / Voorzitter - Drs. Lilian I.M. Jilissen / Secretaris - Drs. John K. Poot / Penningmeester - Drs. Pieter Kuijt / Lid Drs. Jon de Ruijter / Directeur sport/adviseur
Stichting Erasmus Centre For Strategic Philanthropy	Vergroten van de kwaliteit, effectiviteit en transparantie van de filantropische sector in Europa en meer in het bijzonder in Nederland.	Drs. P. Inklaar / Directeur (interim)

VLOTTENDE ACTIVA

1.5 - Vorderingen

M€97,5 – (2011: M€42,5)

	2012	2011
1.5.1 Debiteuren	17,9	19,2
1.5.2 OCW	1,9	1,4
1.5.3 Groepsmaatschappijen 3)	76,6	8,4
Vooruitbetaalde kosten	4,1	4,3
Verstreckte voorschotten	0,2	0,2
Overige 1)	9,4	9,9
1.5.8 Overlopende activa	13,7	14,4
1.5.9 Af: voorzieningen wegens oninbaarheid 2)	12,6-	0,9-
	97,5	42,5

Alle vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar.

- 1) Hieronder is een bedrag ad M€3,6 (2011: M€2,6) aan nog te declareren projectkosten opgenomen
- 2) Inclusief voorziening voor vordering op groepsmaatschappij in verband met negatief eigen vermogen deelneming.ad M€12,1.
- 3) Inclusief saldo verstreckte leningen aan Erasmus Beleggingen BV met een looptijd korter dan 1 jaar ad M€70,1.

Vorderingen op opdrachtgevers uit hoofde van het verrichten van diensten

	2012	2011
Nog te declareren projectkosten		
Geactiveerde projectkosten	24,2	12,5
Gedeclareerde termijnen	20,6-	9,9-
Overlopende activa - overige	3,6	2,6

Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:

	2012	2011
Stand per 1 januari	0,9	0,7
Overige mutaties	11,7	0,2
1.5.9 Stand per 31 december	12,6	0,9

1.7 - Liquide middelen

M€79,9 – (2011: M€116,1)

Het saldo liquide middelen is als volgt opgebouwd:

	2012	2011
1.7.1 Kasmiddelen	-	0,1
1.7.2 Tegoeden op bank-, giro- en spaarrekeningen	79,9	116,0
	79,9	116,1

De EUR heeft een zogenaamde "paraplufsprak" met de huisbankier, die inhoudt dat negatieve saldi op de ene rekening worden gecompenseerd met positieve saldi op andere rekeningen. Rente wordt berekend over de som van de saldi.

2.1 - Eigen vermogen

M€ 229,0 – (2011: M€ 212,5)

Het eigen vermogen is opgebouwd uit de algemene reserve en bestemmingsreserves en –fondsen (onderverdeeld naar publiek cq privaat).

Het verloop in het eigen vermogen is als volgt:

	Stand per 01.01.2012	Mutatie 2012	Resultaat 2012	Stand per 31.12.2012
2.1.1 Algemene reserve	82,7	3,3-	16,8	96,2
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)				
Strategische ruimte	20,8	4,2		25,0
Gelden vanwege het sectoroverleg	0,9		0,3	1,2
Reserve vh verm.uit onroerende goederen	72,9			72,9
Investeringsreserve	5,4		1,7	7,1
Dividend RSM BV	0,9	0,2	0,7-	0,4
Vervangingsreserves	1,8	0,1	0,4-	1,5
Overige	3,7	0,7	0,1-	4,3
	106,4	5,2	0,8	112,4
2.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)				
EUR Beleggingen BV	9,7-		2,4-	12,1-
EUR Holding BV	23,7	1,1-	1,5	24,1
Rotterdam School of Management BV	7,9	0,8-		7,1
	21,9	1,9-	0,9-	19,1
2.1.5 Bestemmingsfonds (privaat)				
Tinbergen Instituut	0,6		0,1	0,7
2.1.7 Andere wettelijke reserves				
EUR Holding BV			0,1	0,1
RSM BV - ontwikkelingskosten		0,4	0,2-	0,2
Erasmus Sport Centrum	0,7	0,2-	0,3-	0,2
ECSP	0,2	-	0,1-	0,1
	0,9	0,2	0,5-	0,6
	212,5	0,2	16,3	229,0

Het totaal saldo van de kolom mutatie 2012 heeft betrekking op:

- bijstelling vermogen Tinbergen Instituut v.w.b. het aandeel van 50% hierin door participerende partijen (VU/UVA)
- overdracht door de Stichting Erasmus Sport van het fonds bijzondere voorzieningen en noodfonds aan de EUR
- herverdeling van bestemmings- naar andere wettelijke reserves (RSM BV)
- dividenduitkering door EUR Holding BV / RSM BV aan de EUR

2.2 - Voorzieningen

M€ 15,4 – (2011: M€ 17,0)

	Personeels- voorzieningen	Voorziening verlieslatende contracten	Overige voorzieningen *	Totaal
Stand per 1 januari 2012 **	7,1	1,6	8,3	17,0
Dotaties	2,6	0,1	-	2,7
Verandering disconteringsvoet / oprenting	0,1	-	-	0,1
Vrijval	-	1,6-	-	1,6-
Onttrekkingen	2,6-	-	0,2-	2,8-
Stand per 31 december 2012	7,2	0,1	8,1	15,4
Kortlopende deel < 1 jaar	3,9	0,1	-	4,0
Langlopende deel > 1 jaar	3,3	-	8,1	11,4

* Dit betreft een voorziening voor milieuverplichtingen en -risico's.

Personele voorzieningen

De personele voorzieningen zijn als volgt nader onderverdeeld:

	Stand per 1 jan.2012	Dotatie	Verandering disc.voet / oprenting	Vrijval	Onttrekking	Stand per 31 dec.2012	Kortl.deel < 1 jaar	Langl.deel > 1 jaar
Rechtspositionele maatregelen	3,5	1,5	0,1	-	1,9-	3,2	1,2	2,0
Reorganisatiekosten	0,1	-	-	-	0,1-	-	-	-
Spaarverlof **	1,7	0,8	-	-	0,2-	2,3	0,6	1,7
Ambtsjubilea	1,7	0,3	-	-	0,3-	1,7	0,2	1,5
Ov.rechtspos.maatregelen	0,1	-	-	-	0,1-	0,0	-	-
	7,1	2,6	0,1	-	2,6-	7,2	2,0	5,2

Op langjarige personele verplichtingen is een disconteringsvoet van 1,39% (2011: 3,5%) opgenomen. Het loonprijsindex cijfer (CBS) bedraagt 2,5% (2011: 2,3%).

** Het saldo per 1 jan.2012 'Spaarverlof' is als gevolg van herrubricering aangepast met M€0,3 voor het onder kortlopende schulden opgenomen reservering 'Spaarverlof'.

2.3 - Langlopende schulden

M€ 0,7 – (2011: M€ 0,6)

	Overige
Stand per 1 januari 2012	0,6
Aangegane leningen	0,1
Langlopend per 31 december 2012	0,7
Looptijd > 1 jaar	
Looptijd > 5 jaar	0,7

Overige langlopende schulden:

Tinbergen Instituut

Het eigen vermogen van de Erasmus School of Economics (ESE) bestaat voor M€ 1,4 uit cumulatief resultaat ten behoeve van het Tinbergen Instituut dat voor 50% het karakter heeft van een langlopende verplichting. In de samenwerkingsovereenkomst tussen de participerende partijen (EUR, VU, UVA) is geen bepaling opgenomen inzake eventuele verdeling van overschotten en/of tekorten. Om die reden is een langlopende schuld ad M€ 0,7 opgenomen.

2.4 - Kortlopende schulden

M€ 81,0 – (2011: M€ 101,0)

	2012	2011
2.5.1 Kredietinstellingen	-	25,0
2.5.3 Crediteuren	7,3	7,0
2.5.5 Schulden aan groepsmaatschappijen	2,7	2,1
Loonheffing	7,6	7,1
Omzetbelasting	0,5	0,1
2.5.7 Belastingen en premies soc.verzekeringen	8,1	7,2
2.5.8 Schulden terzake van pensioenen	2,1	1,9
2.5.9 Overige kortlopende schulden	0,2	0,3
Vooruitontvangen college- en les gelden	28,4	26,5
Vooruitontvangen subs.OCW geormerkt	1,0	1,1
Vooruitontvangen termijnen 1)	14,3	13,4
Vakantiegeld en -dagen	5,2	5,1
Overige 2)	11,7	11,4
2.5.10 Overlopende passiva	60,6	57,5
	81,0	101,0

Ter toelichting wordt het volgende opgemerkt:

- 1) Onder vooruitontvangen termijnen is het saldo aan vooruit gedeclareerde projectkosten opgenomen.
- 2) Het vergelijkend cijfer 2011 'Overig' onder 'overlopende passiva (2.5.10) is aangepast met M€ 0,3 als gevolg van herrubricering met de post 'Spaarverlof' onder 'Personele voorzieningen'.

Verplichtingen aan opdrachtgevers uit hoofde van het verrichten van diensten

	2012	2011
Vooruitgedeclareerde projectkosten		
Geactiveerde projectkosten	34,0	29,5
Gedeclareerde termijnen	48,3-	42,9-
Vooruitontvangen termijnen	14,3-	13,4-

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

NIET VERWERKTE VERPLICHTINGEN

GARANTIES

- Door de EUR (ESE), UVA en VU is in het kader van de herkenningaanvraag van het Tinbergen Instituut een garantie afgegeven voor de periode 2011 t/m 2015 om gedurende deze periode bepaalde middelen ter beschikking te stellen aan het Tinbergen Instituut.
- Door de EUR is in het kader van een bijdrage aan Stichting European University Games een garantie afgegeven van M€0,5.
- Vooruitlopend op de totstandkoming van een samenwerkings-/huurovereenkomst met de Gemeente Rotterdam is door de EUR een garantie afgegeven van M€1,4.
- In de samenwerkingsovereenkomst met Vestia Stadswonen is vastgelegd dat de EUR in 2012 tot k€475 garant staat voor de kosten als gevolg van leegstand huisvesting buitenlandse studenten.
- De EUR staat garant voor het negatief saldo ABN/AMRO rekening op naam van Erasmus Beleggingen BV ad M€3,8.

ANDERE NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

- De EUR heeft een overeenkomst met TBI groep m.b.t. onderhouds-, elektra- en werkbouwkundige werkzaamheden. Ultimo 2012 betreft dit een bedrag van M€1,2.
- Door de EUR zijn leveringsovereenkomsten afgesloten met GDF Suez (Electrabel) omtrent levering van gas en elektriciteit. Ultimo 2012 betreft dit een bedrag van M€1,2.

- Door de EUR is voor schoonmaakwerkzaamheden een contract afgesloten met GOM die loopt t/m 2013. De resterende verplichting ultimo 2012 bedraagt M€1,7.
- De EUR heeft zich voor M€1,8 aan overige niet in de balans opgenomen verplichtingen vastgelegd.
- De EUR heeft overeenkomsten afgesloten in het kader van Europese aanbesteding voor Servers en Storage, Werkplekapparatuur, printers en randapparatuur, Telefonie diensten en Levering netwerkcomponenten incl. dienstverlening.
- De EUR heeft ultimo 2012 voor M€6,7 aan investeringsverplichtingen uitstaan.

MEERJARIGE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

HUUROVEREENKOMSTEN

- De EUR is voor M€4,6 verplichtingen aangegaan voor huisvesting M€3,4 apparatuur M€0,4 en beveiliging M€0,8.

LICENTIEOVEREENKOMSTEN

- De Universiteitsbibliotheek is verplichtingen aangegaan inzake software- en uitgeverslicenties met een resterende verplichting ultimo 2012 van M€2,0.
- Het SSC ICT is verplichtingen aangegaan inzake softwarelicenties met een resterende verplichting ultimo 2012 van M€1,4.

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3.1 - Rijksbijdragen

M€241,9 – (2011: M€236,7)

	2012	Begroting 2012	2011
3.1.1 Rijksbijdrage OCW	320,8	317,5	317,1
3.1.2 Overige subsidies OCW	1,4	-	1,2
Rijksbijdrage academische ziekenhuizen	<u>80,3-</u>	<u>77,9-</u>	<u>81,6-</u>
3.1.3 Af: inkomensoverdrachten	<u>80,3-</u>	<u>77,9-</u>	<u>81,6-</u>
	<u>241,9</u>	<u>239,6</u>	<u>236,7</u>

De door het departement toegekende rijksbijdrage 2012 bedroeg, inclusief de uitkering voor wachtgeld en investeringen, M€321,3. Hierop is in mindering gebracht de toegewezen rijksbijdrage voor de werkplaatsfunctie AZ van M€80,3. Op de rijksbijdrage is in mindering gebracht een bijstelling van de vordering op OCW uit hoofde van BAMA-compensatie ad M€0,5 en toegevoegd is een bedrag van M€1,4 waarvan M€1,2 uit subsidieregeling 2^e graden em M€0,2 aan doelsubsidies die als vooruitontvangen rijksbijdrage waren opgenomen.

3.3 - College-, cursus-, les- en examengelden

M€47,7 – (2011: M€46,3)

	2012	Begroting 2012	2011
3.3.2 Cursusgelden	8,1	8,8	8,8
3.3.4 Collegegelden	<u>39,6</u>	<u>39,4</u>	<u>37,5</u>
	<u>47,7</u>	<u>48,2</u>	<u>46,3</u>

Het collegegeld laat t.o.v. 2011 een stijging zien van M€2,1 dat o.a. is toe te schrijven aan verhoging van het instellingstarief met 3,4% en door meer collegegelden uit niet-EER studenten.

3.4 - Baten werk in opdracht van derden

M€29,1 – (2011: M€31,3)

Onder 'Baten werk i.o.v. derden' zijn alle opbrengsten van de dienstverleningsprojecten verantwoord naar rato van de besteding.

	2012	Begroting 2012	2011
Niet naar winst strevende organisaties	2,6		3,5
Bedrijven en overig	2,6		3,2
Overheid	6,1		6,9
BSIK	0,1		0,1
Internationale organisaties;			
- Europese Unie	5,7		6,5
NWO (excl. ZonMw)	6,2		5,0
3.4.2 Contract onderzoek	23,3	21,3	25,2
3.4.3 Overige	5,8	3,3	6,1
	29,1	24,6	31,3

In de baten uit contractonderzoek is M€ 8,8 (2011: M€ 7,5) begrepen voor overdrachten aan partners in programma's waarbij de EUR optreedt als penvoerder en beursbetalingen in het kader van uitwisselingsprogramma's.

3.5 - Overige baten

M€ 22,5 – (2011: M€ 23,3)

	2012	Begroting 2012	2011
3.5.1 Verhuur	5,5	6,1	5,8
3.5.2 Detachering personeel	5,3	2,8	5,7
3.5.3 Schenking	0,2	-	0,2
3.5.4 Sponsoring	0,5		0,5
3.5.6 Overige:			
- Economie en Management	2,9	3,0	2,8
- Geneeskunde en Gezondheid	1,2	1,6	0,8
- Recht, Cultuur, en Maatschappij	1,3	2,1	1,9
- ISS	0,5	0,3	0,4
- UB, Staf, SSC's, overig	5,1	5,4	5,2
	11,0	12,4	11,1
	22,5	21,3	23,3

4.1 - Personeelslasten

M€ 163,6 – (2011: M€155,3)

	2012	Begroting 2012	2011
Brutolonen en salarissen	117,3		114,6
Sociale lasten	11,7		10,3
Pensioenpremies	16,0		14,5
4.1.1 Lonen en salarissen	145,0	141,8	139,4
Mutatie personele voorzieningen *	2,7	5,2	2,3
Personeel niet in loondienst	9,4	4,2	7,2
Overig	7,3	8,8	7,1
4.1.2 Overige personele lasten	19,4	18,2	16,6
4.1.3 Af: uitkeringen	0,8-	0,1-	0,7-
	163,6	159,9	155,3

- Mutatie personele voorzieningen, zijnde het saldo van de dotatie, vrijval en verandering in disconteringsvoet/oprenting

Het vergelijkende cijfer 2011 'Overig' (4.1.2) onder 'Overige personele lasten' is aangepast met M€ 2,1 als gevolg van herrubricering met de post 'Brutolonen en salarissen' (4.1.1).

De personele lasten zijn ten opzichte van 2011 met M€ 8,3 (5,3%) toegenomen. De post 'Lonen en salarissen' laat een stijging zien van M€ 5,6 (4,0%) mede door een toename van het aantal fte's met 2,0% van 2014 naar 2054 fte's.

PERSONEELSOPBOUW

Gemiddeld aantal fte's	2012	2011
WP	1.234,9	1.221,3
OBP	818,9	792,4
Totaal	2.053,8	2.013,7

De presentatie van de personeelsbezetting naar inrichting van de organisatie ziet er als volgt uit:

		WP	NWP	Totaal org.ondd.	Totaal domein
Geneeskunde & Gezondheid	iBMG	131,8	31,6	163,4	163,4
Economie en Management	ESE	242,5	65,4	307,9	715,6
	RSM EU	286,8	120,9	407,7	
Recht, Cultuur en Maatschappij	ESL	185,6	66,1	251,7	665,0
	FSW	209,6	49,6	259,2	
	ESHCC	90,0	27,9	117,9	
	FW	29,9	6,3	36,2	
Institute of Social Studies	ISS	53,0	68,7	121,7	121,7
Centraal incl. UB	UB		56,8	56,8	388,1
	Staf	2,0	95,0	97,0	
	SSC's	3,7	230,6	234,3	
Totaal		1.234,9	818,9	2.053,8	2.053,8

Ingevolge het OCW-controleprotocol 2011 en de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens is onderstaand een overzicht opgenomen van inkomens (en functie) voor zover deze uitstijgen boven de in het protocol en de Wet genoemde criteria van medewerkers die in dienst zijn van de rechtspersoon EUR incl. de leden van het CvB (norm 2012 is k€

193). In deze opgave (bedragen in k€) is rekening gehouden met de omvang van het dienstverband en zijn dienstverbanden kleiner dan voltijds, omgerekend naar het voltijdse equivalent.

BEZOLDIGING VAN BESTUURDERS EN TOEZICHTHOUDERS.

De genoemde CvB leden zijn ook opgenomen in het WOPT overzicht.

Het

Bedragen in k€	2012	Begroting 2012	2011
College van Bestuur: 1)			
- Mr. P.F.M. van der Meer Mohr, voorzitter 2)	228,0		225,0
- Prof. Dr. H.G. Schmidt, rector magnificus	227,0		220,5
- Drs. B.J.H. Straatman, lid 2) / 3)	215,4		205,2
	670,4	-	650,7
Raad van Toezicht: 2)			
- Drs. A. van Rossum, voorzitter	27,8		12,2
- Mw. prof. dr. J.M. Bensing	7,4		9,8
- Prof. mr. J.E.J. Prins	6,2		-
- Mr. F.W.H. van den Emster	13,7		9,8
- Prof. dr. W.A.F.G. Vermeend	1,7		5,7
- Ir. drs. H.N.J. Smits	11,2		4,9
- Mw. dr. V.C.M. Timmerhuis	13,7		9,8
	81,7	-	52,2
Totaal	752,1	-	702,9

1) De toelagen van de leden College van Bestuur zijn in 2012 t.o.v. 2011 verhoogd met 3%.

2) De vergoeding aan de leden van de Raad van Toezicht is met terugwerkende kracht vanaf 01.01.2009 herzien.

Het verschil is in 2012 verrekend conform de vigerende regeling.

WOPT – overzicht

Functie-omschrijving Bedragen in k€	Duur dienstverband in het verslagjaar		Deeltijd factor / perc	Belastbaar loon 1)		Pensioenpremie werknemer		Pensioenpremie werkgever		Belastbaar loon 1)		
	in dienst	uit dienst		2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	
Actieve leden CvB;												
Rector Magnificus	01.01.2001		1,0	179,5	176,5	16,6	15,4	30,9	28,7	227,0	220,6	a.
Voorzitter CvB 2)	01.01.2010		1,0	179,1	176,7	16,6	15,4	30,9	28,7	226,6	220,8	b.
Lid CvB 2) / 3)	01.02.2010		1,0	169,8	162,0	14,9	13,9	27,9	25,8	212,6	201,7	c.
Overigen;												
Decaan / Hoogleraar 1	01.09.1987		1,0	171,7	180,0	14,1	14,6	26,1	27,0	211,9	221,6	d.
Hoogleraar 1	01.03.1985		1,0	178,1	199,8	12,5	11,6	23,1	21,4	213,7	232,8	e.
Decaan	16.01.2008	01.07.2011	1,0	-	191,5	-	6,4	-	11,8	-	209,7	f.
Hoogleraar 1	01.11.1970		1,0	152,4	166,0	12,0	12,1	22,3	22,4	186,7	200,5	g.
Decaan / Hoogleraar 1	01.09.2001		1,0	168,2	133,9	16,2	12,5	30,2	23,3	214,6	169,7	h.

1) Belastbaar loon conform definitie WOPT: som van belastbaar loon en de pensioenpremies werkgever en werknemer.

2) Het verschil tussen de bedragen bezoldiging en belastbaar loon conform definitie WOPT betreft de opgenomen verplichting vakantietoelage waarvan uitkering plaatsvindt in 2012.

3) Belastbaar loon 2012 voor toepassing KMA model: Extra pensioen k€ 13.

Motivatie afwijkingen WOPT:

- a. Toelage CvB (remuneratie vastgesteld door Raad van Toezicht) / vergoeding representatie
- b. Toelage CvB (remuneratie vastgesteld door Raad van Toezicht) / vergoeding representatie
- c. Toelage CvB (remuneratie vastgesteld door Raad van Toezicht) / vergoeding representatie
- d. Vergoeding representatie / arbeidsmarkt- functioneringstoelage / decanaatstoelage / waarde verlofuren
- e. Gratificatie / beloning voor extra uitgevoerde werkzaamheden
- f. Gratificatie / vergoeding representatie / decanaatstoelage / vergoeding huur
- g. Gratificatie / beloning voor extra uitgevoerde werkzaamheden
- h. Arbeidsmarkt- functioneringstoelage / waarde verlofuren

4.2 - Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

M€4,4 – (2011: M€3,6)

	2012	Begroting 2012	2011
4.2.2 Materiële vaste activa	4,4	3,9	3,6

4.3 - Huisvestingslasten

M€20,8 – (2011: M€30,5)

	2012	Begroting 2012	2011
4.3.1 Huur	9,1	8,8	9,1
4.3.2 Verzekeringen	0,1	0,2	0,2
4.3.3 Onderhoud	3,2	5,5	5,3
4.3.4 Energie en water	3,0	3,8	2,6
4.3.5 Schoonmaakkosten	2,7	2,9	2,6
4.3.6 Heffingen	1,2	1,3	1,1
4.3.7 Dotatie voorziening voor milieuverplichtingen en risico's	-	-	8,3
4.3.8 Overige	1,5	1,3	1,3
	<u>20,8</u>	<u>23,8</u>	<u>30,5</u>

Het vergelijkend cijfer 2011 'Overig' (4.3.8) is aangepast met M€7,6 als gevolg van herrubricering met de post 'Huur' (4.3.1).

4.4 - Overige lasten

M€140,3 – (2011: M€143,2)

	2012	Begroting 2012	2011
4.4.1 Administratie- en beheerskosten	1,2		1,0
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	6,1	5,8	5,2
4.4.3 Dotatie overige voorzieningen	1,4		0,7
4.4.4 Overige			
- Economie en Management	13,9	12,6	13,3
- Geneeskunde en Gezondheid	2,5	2,6	2,9
- Recht, Cultuur, en Maatschappij	6,4	5,4	7,3
- ISS	7,4	6,3	8,6
- UB, Staf, SSC's, overig	104,2	117,0	104,2
	<u>134,4</u>	<u>143,9</u>	<u>136,3</u>
	<u>140,3</u>	<u>149,7</u>	<u>143,2</u>

De volgende honoraria van KPMG Accountants NV, overige KPMG-netwerk en overige accountantsorganisaties zijn ten laste gebracht van de onderneming, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

Bedragen in k€	KPMG Acc. NV	Ov.KPMG -netwerk	Ov.acc. organisaties	Totaal 2011
- Onderzoek van de jaarrekening	249,0		11,5	260,5
- Andere controle opdrachten	37,1	4,8	83,3	125,2
- Adviesdiensten op fiscaal terrein		3,0	49,4	52,4
- Andere niet-controlediensten		74,5	612,5	687,0
Totaal	286,1	82,3	756,7	1.125,1

Bedragen in k€	KPMG Acc. NV	Ov.KPMG -netwerk	Ov.acc. organisaties	Totaal 2012
- Onderzoek van de jaarrekening	353,7		12,0	365,7
- Andere controle opdrachten	136,8	1,3	52,6	190,7
- Adviesdiensten op fiscaal terrein		-	74,5	74,5
- Andere niet-controlediensten		78,6	673,4	752,0
Totaal	490,5	79,9	812,5	1.382,9

5 - Financiële baten en lasten

M€ 5,6 – (2011: M€ 5,9)

	2012	Begroting 2012	2011
5.1 Rentebaten	1,9	1,2	1,9
5.3 Ov.opbrengsten fin.vaste activa en effecten	4,9	4,9	5,2
5.4 Rentelasten	1,2-	3,7-	1,2-
	5,6	2,4	5,9

7 - Resultaat deelnemingen

M€ 1,4 cr. – (2011: M€ 1,0)

	2012	Begroting 2012	2011
Erasmus Beleggingen BV	2,4-	2,2-	1,4-
EUR Holding BV	1,6	1,2	1,6
Rotterdam School of Management BV	0,2-	0,5	0,7
Erasmus Sport Centrum	0,3-	-	0,1
St.Erasmus Centre For Strategic Philanthropy	0,1-	-	-
	1,4-	0,5-	1,0

OVERIGE GEGEVENS

VOORSTEL RESULTAATBESTEMMING

Het nettoresultaat over 2012 is als volgt verdeeld:

Algemene reserve	16,8
Bestemmingsreserve (publiek)	0,8
Bestemmingsreserve (privaat)	0,9 cr.
Bestemmingsfonds (privaat)	0,1
Andere wettelijke reserves	0,5 cr.
Totaal	<u>16,3</u>

=====

Voornoemd nettoresultaat is exclusief het nettoresultaat van het Erasmus MC.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Erasmus Universiteit Rotterdam heeft in haar algemene aandeelhoudersvergadering d.d. 4 februari 2013 van Erasmus Beleggingen B.V. besloten om over te gaan tot het ontbinden van de vennootschap. Dit besluit betreft een gebeurtenis na balansdatum die nadere informatie geeft over de situatie op 31 december 2012 hetgeen betekent dat de consequenties van het ontbindingsbesluit zijn verwerkt in de jaarrekening van zowel Erasmus Beleggingen B.V. als de Erasmus Universiteit Rotterdam. Het besluit tot ontbinding heeft ertoe geleid dat de onderlinge langlopende verplichtingen en vorderingen zijn gewijzigd naar kortlopend. Het besluit tot ontbinding heeft geen gevolgen voor het resultaat 2012 alsmede het eigen vermogen. In 2013 zullen de aanwezige activa en passiva alsmede de aanwezige activiteiten worden overgedragen aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Raad van Toezicht en het College van Bestuur van de Erasmus Universiteit Rotterdam

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening over 2012 van Erasmus Universiteit Rotterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans 31 december 2012 en de staat van baten en lasten over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het College van Bestuur

Het College van Bestuur van de Erasmus Universiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van jaarverslag, beide in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het College van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het College van Bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 2.9, lid 3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijscontroleprotocol OCW/EZ 2012. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico is dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen

hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidcriteria en van de redelijkheid van de door het College van Bestuur van de Erasmus Universiteit Rotterdam gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Erasmus Universiteit Rotterdam per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2012 voldoen in alle van materieel belangzijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijscontroleprotocol OCW/EZ 2012.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393, lid 5 onder e en f van het BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 van het BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392, lid 1 onder b tot en met h van het BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391, lid 4 van het BW. Tenslotte vermelden wij dat het jaarverslag voldoet aan de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals vermeld in paragraaf 2.2.4 Jaarverslag van het Onderwijscontroleprotocol OCW/EZ 2012.

Den Haag, 27 mei 2013

KPMG Accountants N.V.

W.A. Touw RA

GEGEVENS OVER RECHTSPERSOON

Bestuursnummer 00010 – 21PE
Naam instelling Erasmus Universiteit Rotterdam

Adres Burgemeester Oudlaan 50
Postadres Postbus 1738
Postcode / Plaats 3000 DR Rotterdam
Telefoon (010) 408 1111
Fax (010) 408 9073
Internet-site <http://www.eur.nl>

Contactpersoon mw. drs. C.M. Taia Boneco RA
Telefoon (010) 408 1692
Fax (010) 408 9084
e-mail taiaboneco@cpc.eur.nl

